

העולם הזה

הרב שוליצר - לוחם או בוגד?

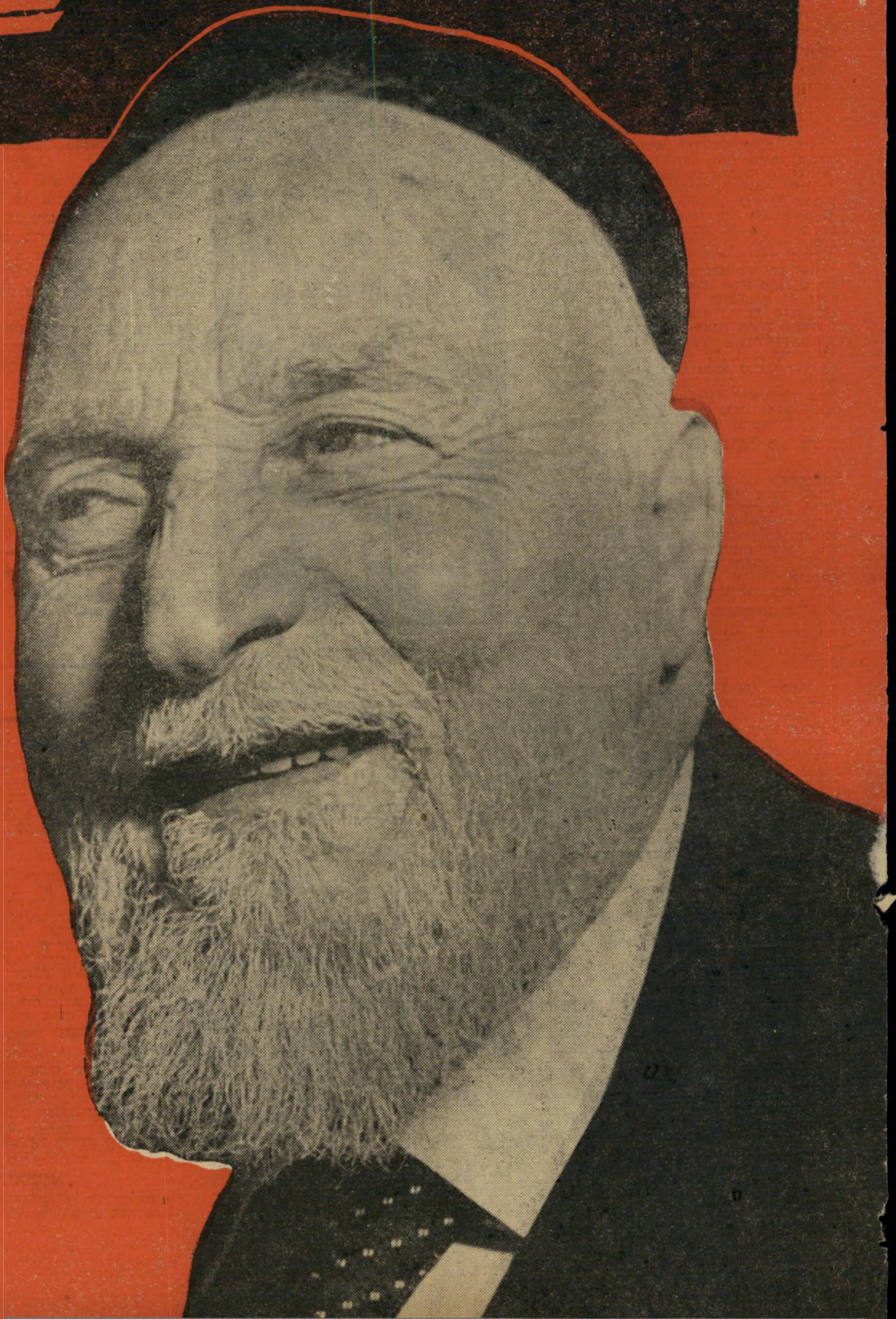
מינויו - שוחד
לבוחר הספרדי?

*

האם יצליח
להרוס את
המפלגה הדתית?

*

האם תחול הקלה
בכפיה הדתית?

העולם הזה

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורך משנה:
רוב איתן

עורך כיתוב:
סילבי קשה
כתב בכיר:
אלי אבנר

חברי המערכת:
מנשה ברדיין, שייט גלור, יליז גליץ,
רויט הורוביץ, רותי ורר, אברהם חרסון,
עסאקה מנצור, אלכס ססיס, אביבה שושן,
עמוס קינו, שלמה פרן.

ביטחון הנקרה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, 26785.
ח. ד. 136. טען למברקים: "עולמפרס".
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס חשה שהם בע"מ, ת"א, סל. 62239.
התפצה: דוד טופל ובניו, תל-אביב.
התעכת אינה אחראית לתוכן הסודעות

6.12.72

המכתב הבא נשלח עלידי שלום ד.
יהודי תושב הרשה:

"קראתי פה בעתון באידיש, שבישראל יש הרבה צעירים, בעיקר בין הצברים, המכנים את יהודי הגולה אידלן (יהודונים), ומבזים את מליוני הקרבנות היהודיים שהושמדו על-ידי הרוצחים הנאציים בגיטאות, שגש רפו בתנאים נוקרים חיים, שמוגפם קרעו ההיטלרסטים את העור בתיותם עדיין חיים, ומבשרם כהני סבון.

"האם זה נכון, שחלק ניכר מהנוער הישראלי מכנה את הקרבנות האומללים הי ללו סבון, ועושה מכך צחוק?

"אין זה די שהעתון מכנה אותם אנטי-שמים. אם זה נכון, הרי לדעתו אין הם ראויים שתישא אותם האדמה הקדושה. כך יכול לדבר רק סדיסט, אדם בעל נשמת זאב.

"אחרי מה שקרה, קשה אפילו להעלות על הדעת שדברים כאלה יכולים להתרחש. אפילו גרמני הגון פחות או יותר, לא ירשה לעצמו לכנות את הקרבנות היהודיים סבון. דברים כאלה יכולים להרשות לעצמם רק זוללי-אדם היטלרסטיים. סתם פאשיסט לא ירשה דבר כזה לעצמו. ואם זה נכון, שחלק ניכר מהנוער הישראלי עושה זאת, אין אני מוצא מלים לבטא את דעתי עליהם.

"כל היהודים בעולם משפחה אחת. האם קיימים יהודים שחורים או לבנים, צברים או יהודים גלות? כסימן ותוכחה לכך תוכלו לראות, שהיטלר ימחשמו בכלל לא התחשב במוצאו של יהודי, ומנין הוא בא. הוא לא בדק אם הוא לבן או שחור-שיער, אם הוא גרמני או פולני או אפילו כמו תורכי, העיקר שהוא יהודי.

"אני מבטיח לכם, שאילו תפס היטלר ימחשמו את "הגיבורים" הללו, היה בעלי זות רבה פושט את עורם ומכין ממנו כפפות. וגם מבשרם היה מכין סבון, כדי

שלגרימיות יהיה במה לרחוץ את ידיהן."

מי מאתנו יכול לומר בלב שלם כי מעודו לא שמע ביטחון כאלה ברחוב? מה דוחף צבר בריא בנפשו ובגופו לצעוק על עולה חדש, הנדחק בתור לאוטובוס: "חבל ש' היטלר לא גמר את כולכם?"

יש כאן, ללא ספק, מאותה הגסות המהר ללח של הצבר. אולם יש לאין שיעור יור גילויי מוכנה נפשית וחוסר בטחון במורשה התרבותית. כי הצבר, הרוצה ל' הפגין את השוני שבינו לבין יהודי הגלות, הרוצה להוכיח לעצמו ולעולם כי אינו המי שך של יהודי הגיטו, נתפס לעתים מעציבות לקיצוניות. מעוצות.

מוגת לפני מכתב אחר, הנראה כהמשך ישיר לאותו מכתב מחרשה. הוא נשלח מפתח-תקוה, עלידי צעיר המוכיף ליד שמו את הכינוי "בן טובים".

כותב הצעיר: "...הנה לימדו אותנו ש' איננו יהודים. אבל מה אנחנו, לכל הרוחות? מנין נצבי לעצמנו דוגמה של האדם הי עברי החדש? האם מבין העסקנים המפלג-תיים, אשר מעשיהם והבלי פיהם ממלאים את העתונים? הלא הם רק תירגמו את הלכות הגיטו לשפה של תל-אביב או סגירה. "ואם איננו רוצה לחקות את ממשיכי הגיטאות, על פי איזו דמות אעצב את נפי ש' האם לפי רוחם הרקנרול האמריקאי, או שמא לפי לוחם לגיון הורים הצרפתי?" דומני כי אילו הדביקה המהפכה החינר-כית את המהפכה הכללית שהתרחשה בארץ הזאת מאז עליית הבילויים ממזרח אירופה, כי אז לא היה שלום ד. כותב את מכתבו זה מחרשה. הצבר מפתח-תקוה היה אז יודע אמנם כי הינו בן לאומה מתחדשת, שונה במהותה מיהדות הפזורה. אולם הוא לא היה מתבייש במוצאו היהודי ולא היה נדחף לקיצוניות של תסכיכי שגואה.

אלי אבנר

מכתבים

פולכם האוביקטיבי בפרשת אהרון כהן (הי עולם היה 1103-1104) ופס"ם בכלל, למרות היותם המכונה מעל דמי עתונה, ראויים ל' הערכה. הוכחתם שוב כי אתם מסוגלים ל' חלק מחמאות וסיפול אוביקטיבי לאוביקטים ויריביכם הנדולים ביותר.

ע. מגיב, קיבוץ השומר הצעיר, הנגב

בעיון רב קראתי את מאמרים על הפרשת המסעירה את מפ"ם. לא אנוס אם אומר, ששקתעללות באהרון כהן הובאה בצורה הי מרוקת והקלעלת ביותר בעתונכם. עמדתכם היתה פסל ההגיונות הצבורית. כך, שבים הסוער של השמצות היותם הבטאון הלא מפ"ם היחיד, שעמד לימים כהן ונחשב מעיל קרוא ותקו של העולם הזה ונחשב מעיל כמפ"ם. הנני מרגיש בצורך נפשי ומצפוני עמוק להביע לכם את מלוא הערכתי והיו קרתי. ושמי וכתובתי אינם לפירסום.

שמואל ר., חיפה

תקלה בבית

לכל אלה ששאלו אותי בכנס ועידת הי ציונים הכלליים מדוע איתרתי לכנס, ענתי כי זה קרה בגלל תקלה בביתי. לא התבטא (ה) לגמרי כפי שכתוב אצלכם בפסקי השבוע (העולם הזה 1103).

ישראל רוקה, חבר-הכנסת, ירושלים

פלורנץ ודעותיהשוא

רב תודות עבור הגליון בו הופיע הסיפור המלא של ועידת פלורנץ (העולם הזה 1104).

הנני מביעה בזה את הוקרתי בעד האומץ לתת לקהל הרחב תיאור אוביקטיבי ול' העמיר על הנכון הרבה דעותיהשוא.

ד"ר אסתר גרונן-קיווי, ירושלים

"מה שלום אבא?"

תחת הכותרת, "גבורי האתמול" (העולם הזה 1103) התפרסם מכתבו של מר עורך הראל מתל-אביב, אשר התכוון להגיב על רשימתי, שהופיעה בשם, "אללה ירחמו" (הי עולם הזה 1101). אני מוכן לקבל את הי הנחה שמר הראל כתב את דבריו מתוך כנות. אך יורשה לי להעיר הערות מספר. מר הראל נדהם לקרוא את מכתבי בהי עולם הזה ובאילו מנחה את העתון על כי פירסם דעה שגוראת בעיני מר הראל כי קיצוניות. כל מה שכתבתי היה דעתי האי שית ואין לגנות בעבורה את העתון, אשר כסודר המכתבים מעמיד לרשות צבור הקורא אים במה חופשית ופתוחה להבעת כל דעה. ועל כך הערכתי ותודתי לעתון.

אינני חולק על דעתי של מר הראל, ש' אנשי כנו דהו, כמו דהו עצמו. מילא כי עבר תפקיד כמחנכי חינוכי, קשה ומסוכן. אולם בזכות מפשיהם עד יום כפר-קאסם, איז לפטור אותם מהאחריות עבור המעשיים, שאת מהותם תיארת בסעיפים הראשונים ברשימת. רצוני עוד להוסיף כי באותו יום נורא, בין השעות 17.00-19.00, כאשר הת' רהינו מעשי האמיים בכפר-קאסם, לא רק שבינורו של כנו דהו שרר שקט נמור ולא התחוללו שם קרבות, אלא שפרט מהשתתפים עצמם לא היה כלל ידוע אז בארץ, כי צני הנני צה"ל הוצנחו בנחל, במרכזו של הצי האי סיני. ועוד תיקון טעות קטנה: להיו

החתולה האסורה

ידוע למר עורך הראל שאר לפני זמן לא רב שפסתי את מרי צבא הקבע, לאחר שרות של שנים במערכת הבטחון.

יוסף בן-זאב, גבעתי חיים, איחוד

לפרשת כפר-קאסם נדרשות לצערי הרב הערות הבאות: שרמי ישע"ט בבית-דין, הלא רק שרוב הכריו אינם שופטים, אלא הם אנשי צבא אשר הקרייה חצבאות והפרי ליטית שלהם תלויה בשלטון. בשום אופן אי-אפשר ללות בית-משפט זה באסון ממנו נהנה ההרכב שרן במשפט הראשון בפרשה. אם יש משמעות למושג התנהגות מבוישה כממור כספיר 120 של חוקת השיפוט הי צבאית, הרי הוא חל על התנהגותו של התובע הכבאי המאשים את שרמי, שכפי שנכתב במעריב הוא יניש אל שרמי, כי ישיבה בה דנו בהוצאת פקודת המעצר נגדו, וישאל אותו: "אחל, ישיבה, הרי העניינים? מה שלום אבא?" לפי זה נראה לי כי דמס של טבוחי כפר-קאסם יכוסר למצחחים כולל. שמואל עמיהוד, נצרת

סיכון הכרחי

אפילו יתכן ומדריכיו של צבי בוכסנרר אסימים בכך שולולו בלגיונותיו וגרמו בעקי-צין להחשית מותו. אינני חושב שמגיע להם עונש. שכן תוצאת סיכון הכרחית, כים שיש סיכון בחציית רחוב. בתור מדריך כים רונים לשעבר בצה"ל, היה לי נסיון רב בעבודה זו. אם מדריך ייתחם ברגינות ל' כל תלונה של הרגשה רעה של תניכו, אפשר יהיה לוותר בכלל על האיסורים. ידוע כי בכל חברה יש מספר רב של אנשים מושגמים ומשתמטים, ולפעמים קורה גם שהטובים נופלים קרב. עודד שפר, חיפה

עדות בלתי-מדויקת

עלי להעיר על אי דיוק שקראתי בכתבתכם על משפט הקצין זינגר (העולם הזה 1104). בכתבה נאמר כי לוח הארכיונים בו נעורתי בחקירת זינגר, "היה תוצאה של עבודת ביר לויס מדוקדקת" ובו עוזרי נילו בתור יומני המחוז באילו תאריכים בדיוק ביקרו שם פיקודי זינגר.

אכן, כשסמל המשטרה הציג את יומן הי מסווג בבית-המשפט, נוכחנו כי גם רישומי יומן זה התאימו ליתר ההוכחות. אולם כי שעת חקירתו של זינגר לא היו פרטי היוםמו לגנר עינינו. העובדות שבהן נעורנו נשאבו מתוך העתקי העדויות השונות במשטרה. אשר נמכרו לנו לפני המשפט על-ידי פרח ליטות המחוז.

שמואל מ. תמיר (כצנלסון), עורך-דין, תל-אביב

מלצר ורביחובל

עד עכשיו התרחשתי באמונה מרובה לכר החומר הרביעוני שהייתם מרפסים בעתונתכם כם רב הכינויים, אבל עתה, אחרי שמצאתי כמה סילופים מכוונים, חושש אני לקחת נב את יתר דברים האמורים ברגינות או באמונה, אחרת אצא ודבוק לי הכינוי, "פתי מאסין לכל דבר". לא נעים. העניו המססיר אותי הוא כסוד הרביעות שלכם, מינימים כמחי קולפוס את האדון סקס ניווירט, רק על מנת להאדיר את הצלחתה הנדולה של אנטה, הקוסמת של יפהפיות תל-אביב, ש' נישאה לרב חובל בשעה שאינו אלא רבי מלצרים.

גם התפארותה בדבר רוב תפוצתו של עתונכם עד למדבריותיה מניבי הנפש של נצואלה ועד העיר מרכאיו בכלל, אינה מדויקת. אינני בטוח שפמשתל ונצואלה הנוכחית, תגב בשמחה את שינוי שם האגם פורה הנפש שלה. ועד קבלת הסכמתה חזרו וקראו לו בשמו המוכר בעולם: מרכאיו.

ר. אלול, א. ק. חיפה, ונצואלה

תודה לקורא אלול שטרט לשלוח מלב יס את תיקוני לעתון. האחראי להחלפת רב המלצרים ברביחובל ישלח בקרוב לקורט רבנים ואילו מנהל מחלקת המודעות חושב על איזו מהפכה קטנה בונצואלה כדי שבכל זאת יקבלו את הצעתו לשינוי השם.

מעלות ומורדות

זה עתה קראתי את רשימתכם, "התולה אסורה בהחלט" (העולם הזה 1103) אורות הסרט, "החתולה" שנאסר להצגה על ידי הי צנזורה הישראלית. היות וראיתי סרט זה כאן, בלונדון, לפני חודש, ברצוני להביע את דעתי ואת דעתם של עוד ישראלים ש' ראו סרט זה כאן. קודם כל אין סרט זה יצירה אמנותית כל גדולה, כפי שאתם מציניים ולכן גם כל הרעש מיותר בהחלט. אולם נכון שהנרמנים בסרט לא רק שאינם מוצגים באור חיובי, אלא שהם מוצגים שם אפילו באור שלילי, קדי שלמעמים זה נובל בשינוי, כמו אותו קדי בולשת קרת. לכן כמובן אין לאסור את הצגת הסרט בארץ.

מעניין לדעת מה יעשו הצנזורים בארץ כשיגיע אליהם סרטו של דני קיי, "אני והחלונות", שהוא סרט נפלא לכשעצמו, אבל הגרמנים מוצגים שם באור חיובי, הרבה יותר מדי, והיהודי הפולני הוא משט אותו יהודי עלוב ופחדן אך ערמומי ופיקח, כמי היתורני הנלתי הירוע לנו מהספרים.

ישראל מ., לונדון

לפי התמונות מהסרט, "החתולה" שהתפרסמו אצלכם נדמה לי כי אמנם אין מקום לאסור את הסרט מבחינת הפגיעה ברגשות היהודים של נפועי הנאצים, אולם יש מקום לאסור בגלל התמונות הפורנוגרפיות של השחקנית פרנסואז ארנול המופיעה בו. אין לי כל התנגדות ששחקניות יתחשמו בסרטים אולם מדוע דווקא פרנסואז ארנול? אין לה שום מעלות בהן היא מצטיינת במיוחד.

נמרוד רוזנצויג, תל-אביב

על מעלותיה, או מגרעותיה, של שחקנית ארנול, ראה תמונה.

פירכמתם (העולם הזה 1104) מספר מכי תבי קוראות, שהודרוו לקיים מצוות, אחרי מות קרשים אמור, לגבי סירון מואר הי מנת קל היה להבחין כי לגביהו הקדושה לא הופיעה דווקא אחרי הסוה. ברצוני בתור נכר, לומר משהו לזכותו של השחקן בתקווה שזה ישמע יוחר אוביקטיבי. לפחות בסרט אחר הראה סירון פואר כשרון משחק ולא דווקא כשרון מאהב. היה זה סרט ש' הוצג בארץ לפני כמה שנים, אודות חי' פנימיה צגאית. בסרט זה נילם סירון פואר תפקיד של סמל הדרכה ונדמה לי שרק בזכות משחקו בסרט זה אין לזלזל בו ובכפי רנו.

אף כם להאשים את הספרדיות... מת-גובת הקוראות של עתונכם יש ללמוד ש' סירון פואר עלול היה, לו הוסרט שלמה ומלכתשא בארץ, למות גם כהן מאותה סיבה.

א. איתן, צפת

הזמנה מהייכרר

הנני ממין בזה כל צעירה וצעיר יש' ראלי, בלי הבדל של השתייכות מפלגתית. המסייר ברגמניה ומודמו לסביבות היילברון 40 קילומטר מהעיר שטוטנארם, ושיהיה זקוק לכמה ימי מנוחה, לינה ואוכל, לבקר אותי ולהשאר אצלי מספר ימים, כל דיכפני ייתי ויאכל ויברור כל מי שגם מישאאל אני מאור צמא למלה עברית ולפרצות ישי' ראלי. אינני יכול להבטיח גדולות ונצורות. אבל כמי שיהיה באפשרותי, אעשה. אני מכהה לכיקורכם, ישראלים.

משה חרל, היילברון, רחוב

נאשו 2, גרמניה המערבית

מינויו של הרב סולידאנו כשר-הדתות בא לסתום שתי פרצות — דתית ועדתית

הסתיו והסכרדיית

7 מה לא? בשתי מלים אלה צעד לפני שבוע רבה הראשי של תל-אביב, הרב יעקב משה סולידאנו, את הצעד ש-הכניסו למערבולת הגדולה ביותר של 80 שנות חייו. היתה זאת גם אחת המערבולות הבולטות במבטול של עשר שנות חיי המדינה. את המלים הקלילות-כמעט השמיע הרב בי-אזני מכרו החותק בכור שלום שיטתית. שר המשטרה בא אליו, בשליחות ראש ה-ממשלה, כדי לשאול אותו את השאלה ה-גדולה: "האם אתה מוכן להיות שר ה-דתות?"

אם לדון לפי התנהגותו מאז, לא התחרט על כך הרב. להפך: נדמה כאילו הוא נהנה מכל הסערה. הרב יהודה ליב מיימון, מנהיגו הקשיש של המזרחי ושר הדתות הראשון של מדינת ישראל, שפך אש וגפרית על עמיתו הספרדי: "בגידה... פניית עורף ל-יהדות הדתית כולה במערכתה."

חברו של סולידאנו לכס הרבנות הראשית בתל-אביב, הרב איסר יהודה אונטרמן, קרא לעברו: "תהיה פרושי ואל תהיה צדוקי!"

בניירורק התרעם שר הדתות האחרון משה שפירא: "סולידאנו אינו מייצג את היהדות הדתית!"

באסיפת-עם בקיבוץ יבנה של הפועל-המזרחי הרעים ח"כ יצחק רפאל, בקולו הצורמני: "הכלות-אריזם עשוי להחריק לגונח הטולידאניזם!"

הסערה נעצרה, איכשהו, בפתח ביתו ה-ישן של הרב, ברחוב לילינבלום בתל-אביב. הוא קרא בנחת את מברקי הברכה שזרמו אליו, ובנחת גדול עוד יותר השיב לשאי-לוח העתונאים: "נאמר שאתה רגיל בבית, ואוהב אותו, ומחבב גנו, ונופו, ואחירי, ופתאום בא אחד ליישב בו. מה תאמר? תכ-עס, נכון? וזה יסודו של העניין. קשה להם, לפועל המזרחי, להשלים עם העובדה כי מישהו אחר מבלעדיהם יבוא להתגורר בבית משרד הדתות."

★ ★ ★

המכור של הרב היה נכון. אולם הוא היה רק חצי הסבר. כי הוא נגע רק בצד המפלגתי של הפרשה. אולם הרב יעקב משה סולידאנו, כפי ששמו מוכיח בעליל, אינו רק איש דת בלתי-מפלגתי. הוא שייך לעדה מסוימת. ובשאלה חשובה העדה לא פחות מן המפלגה. על כן גם היה מינויו של סולידאנו כחבר בממשלה לא רק תולדה ישירה של התסכולות הדתית-מפלגתית, אלא גם ניסיון להדבקת טלאי נמהר על הקרע העדתי.

שתי הבעיות — הדתית והעדתית — צמחו בד בבד. בחיים הדתיים בארץ הלכה והשתלשלה שלטון מוחלט מפלגה אשר קראה לעצמה דתית, ואשר כל קשרה עם דת יש-ראל היה הספרות בשמו של אלוף ישראל. המזרחי — הפועל המזרחי, אשר הוקם לפני כ-60 שנה ברוסיה, על מנת להוסיף את ה-גזן הדתית-רוחני לתנועה הציונית, מבלי ש-י-שקע בביצת המנגנון והמפלגות, איבד במ-הרה את צלם בוראיו. הוא הלך בדרך כל המפלגות הציוניות, הציע אף הוא את סחר-רתו למרבה במחר.

עם קום המדינה כבר היה המזרחי — הפועל המזרחי אגודת בעלי-זרעה, אשר ראשו בראש וראשונה לשמירה על זכותם הבל-עדיית לסחור בדת. הנהגת המפלגה התנגדה לכל גסיון של פלג דתי אחר להירשם ראש. כאשר הציע, למשל, הארכיאולוג גלסון גליק להקים מכון ארכיאולוגי גדול בירושלים, מכספם, ולהכליל בו בתי-כנסת רפורמי ל-מען עובדי המכון, פרשה המפלגה הדתית מהנהלת עקריית ירושלים. כי על דבר אחד לא היו עסקני הדת מוכנים להתפשר: ש-ל-טונם הבלעדי בכל שטחי החיים הדתיים.

את כל השאר, היו אותם העסקנים מוכנים למכור במכירה פומבית, למרבה במחר. איאפשר להאשימם בבגידה בעקרונותיהם

סגן שר הדתות לשעבר ד"ר זרח ורהפטיג, המנהל הכללי של משרד הדתות שמואל זנוויל כחנא, וסגן יושב-ראש הכנסת בנימין מיניץ. מאז עזבו חבריה את הקואליציה, מאייס של המפלגה הדתית אבן המקורות הכספיים המחשלתיים, אשר עזרתם בנתה, את מנגנונה וביצרה את שליטתה. כמפלגת-אופוזיציה היא תאבד מקורנות אלה.

העברית המקורית. הם נלחמו בחירות-נפש מלחמות-ראח: למען הנהגת חוק אחיות-עניים לביעור החזיר, למען הזכות לטרכ לקבור ילדי-עירובות בבתי-קברות יהודיים. ולבסוף: נגד הנחיות הרישום של בני-תערו-בת בתעודת הזהות החילונית.

וכך, צעד אחר צעד, הצרה המפלגה ה-דתית את זכויות האזרח החילונית. עד כי אפילו מפא"י החלה שואלת את עצמה אם השותפות עם הדתיים אינה הופכת בהדרגה לעול כבד מדי, וכי בבוא הבחירות לא יכ-רוך אותו בוחר את מפא"י והדתיים כאחראים במידה שווה לפגיעות בזכויותיו.

★ ★ ★

היה זה רק קצה אחד של הגשר, אשר עליו עבר סולידאנו הישיש מן ה-רבנות בתל-אביב אל כס השרות. הקצה השני היה מוצב על הגדה העדתית.

לפני חמש שנים יצר העולם הזה סיסמה שהשתרשה מאז בלשון העברית: "דופקים את השחורים!" הבעיה הטמונה בשלוש מלים אכזריות אלה לא נעלמה מאז. היא החריפה בהתמדה. בעוד שמספר התושבים בני עדות המזרח התקרב למחצית האוכלוס-יה, הרי הם חופפים פחות מעשירית ה-מקומות בכנסת. כיום יש להם אמנם שני שרים בממשלה, אך שרים אלה אינם בין החשובים ולמעשה אין בידיהם סמכויות של ממש בצמרת המדינה. הצבא, המפלגות ושאר מרכיבי-הכוח של ישראל. כוחם היחסי אפסי בהשוואה לכוחם בהרכב האוכלוסיה. מצב זה מזור בשעתיים, מאחר שאין בישראל אף לא תנועה אחת הדוגלת בפירוש בקיפוח בני עדות המזרח. כל המפלגות מסיפות למיוג גלויות ומנגנות את תופעות ההפסיה — בעוד שאף לא אחת מהן כללה

על ניהול ענייני דת במדינה היו, עד כה, עסקני המפלגה הדתית-לאר-מית ובני בריתם. צילום זה, במזנון הכנסת, מראה את שר הדואר לשעבר ד"ר יוסף בורג (ממוסף, ראשון מימין), סגן שר החינוך לשעבר ד"ר משה אונא, שר הדתות והסעד לשעבר משה שפירא,

בעלי הזכיון

הנעלים — כי עקרונות כאלה לא עמדו נגד עיניהם מעולם.

★ ★ ★

מאז קום המדינה לא היה למפא"י שותף בטוח יותר ושקט מאשר נציגי המפלגה הדתית-הלאומית. אפילו בשאלות שעוררו מחלוקת בתוך מפא"י עצמה, יכ-לה הנהגת המפלגה להיות בטוחה בתמיכת הדתיים בשעת ההכרעה בממשלה. חכ" המזרחי — הפועל המזרחי לא היו אלא חותמת גומי, הנהגה בידי מעצבי מדיניות החוץ, הבטחון והכלכלה של מפא"י.

כדי-שימוש בחותמת שילמה מפא"י ביד נדיבה. היא איפשרה למפלגה הדתית להרכיב את כל המועצות הדתיות בארץ, שהן לכ-אורה מוסדות ממלכתיים, על בסיס מפלגתי צר, ולהפכן למקור לא-אכזב של תקציבים ומשרות לאנשי שלומה. תמורת האצבעות המורמות בכנסת ובממשלה, יכלה המפלגה הדתית הלאומית לגרוף מלוא החופון מ-רות ותקציבים מסיר החלוקה של האומה. כאשר נתקבל פקיד למשרד הדתות או למשרד הסעד, לא בדק איש את כשרות ציטיוניו, הממונים בדוק רק את צבע פני-קסו המפלגתי. החכוליכה של פנסק המפי-לגה הדתית-לאומית התנופה בשני משרדים אלה במקום התכלית-לבן של המדינה.

★ ★ ★

המנגנון המנופה הסתיר מאחוריו ישימון רעיוני ותרבותי. העסקנים נטלו לידיהם את אחד מערכי המוסר וההרות ה-גדולים של האנושות ופרטו אותו לפרוטות של הגאות אישיות, משכורות כפולות, פר-סים ומענקים. את ריקנות נפשם ניסו להל-ביש בבנייני סאר ובחזיתות שיש מוצצות. הם הקימו אוניברסיטה לתסארת, אשר

★ ★ ★

היה זה פלא. מנהיגי המפלגה ברובם לא הסתירו מעולם מה סדר ה-עדיפויות שלהם. תענוגות העולם הזה עלו בו לאין שיעור על הנאמנות למצאת ה-מוסר והדת. וכך, בתוך משטר מפלגתי הידוע בשל רקבונות הקיצוני, זכתה המפלגה הדתית-לאומית לעדוד בראש, כאשר חלק ניכר ממנהיגיה ונציגיה בכנסת סיפק חומר רב לחקירות המשטרה ולכותרות הסנסציו-יות של עתוני הערב.

כדי להסוות את בגידתם בצחים העליונים של הדת, נתלו פורשי הדיברות של משה בן-עמרם בחומרות שהוסיפה הגלות להלכה

במדינה

ארוכה שגרר ומשך אחריו המשפט הקטן מאוד בתחילתו, בו תבע היועץ המשפטי את האוצר מלכאל גרינחאלד לדין. קראוס, מנהל המשרד האי כבודפאשט, פוטר מ עבודתו בסוכנות, משום שהאשים את קסטנר וחבריו באותן ההאשמות ממש, שה אשים אותם מלכאל גרינחאלד.

בתפקידו כראש המשרד האי כבודפאשט, נתקל גיאל קראוס פעולות הצלה נרחבות, נחלק לדבריו בהתנגדותה של ועדת ההצלה, כי ראשה עמד קסטנר, שנהגה מתמיכת ראשי הסוכנות: "... (פעולות ההצלה נערכו) ל לא כל תמיכה או עידוד ממש מטעם המוס דות הציונים", טען קראוס בכתב התביעה שהגיש לבית המשפט המחוזי בתל אביב. "התובע גיאל וארגן פעולות הצלה גדולות אשר תודות להן ניצלו רבבות רבות של יהודים, והצליח בפעולותיו ומטרות פעולות תחרה והפרעה נגדו מצד חוג ציוני מסר יים בהונגריה, ששיתף פעולה עם האויב הנאצי."

בהמשך כתב התביעה של קראוס נאמר: "אופיינית לכך וכנראה אף קשורה, דבר המעיד על היותו ארגון פעולות וההצלה של הקונגרס הציוני הכ"ב, שבראשה עמד מר פנחס לבון ומזכירה חיים ברלס, מלודן בתלונת התובע נגד ד"ר קסטנר, בקשר לפעולותיו הנשפעות בשנות השמונה, ול תחרותיו נגד התובע באותן השנים."

חובה - קראוס לא השמיע את האשמותיו אלה בפעם הראשונה. מיד אחרי הכינוש הרוסי של הונגריה, תבע קראוס להעמיד לדין את קסטנר וחבריו. בתשובה לתביעות חקירות אלה, נצטדה באחד ה ימים לפנות את כסא המנהל של המשרד האי לתתו לאחד מנאמני קסטנר.

משפנה יותר מאוחר, בעלותו ארצו, אל הסוכנות היהודית, לסדרו בעבודה ולשלם לו את שכרו בדיועה, וזה לתשובות שלי ליות. "חוגים מסוימים מתנגדים להעסקת אצלנו", היו אמרים לו ראשי הסוכנות מקרב אנשי מפלגתו, מפלגת הפועל הסוציאלי. לבסוף סקעה סבלנותו של קראוס. הוא פנה לעורך הדין שמואל תמיר, האיש ש הביא את פרשת קסטנר אל שולחן ה דיונים הציוניים, ביקש ממנו לתבוע את הסוכנות לדין. אך גם בידי פקיד הסוכנות היה קלף חזק: כתב ויתור של קראוס על כל תביעותיו כנגד הסוכנות, בעבור תשלום של כמה אלפי דולארים, שניתנו לו בשחקן, בעת שהיה במצב כספי דחוק והסוכנות סירבה להמשיך ולשלם לו את כספו, אחרי ההאשמות החריפות כנגד קסטנר. לשופט הרפוי היתה השבוע משימה קשה. מומחים לחוק שחיצרי פירשו בפניו פירו שים שונים למידת חוקיותו של כתב ה ויתור. עדים אחדים, בראשם חבר הנהלת הסוכנות, ח"כ המפלגה הדתית הלאומית יצחק רפאל, ספרו על השתלשלות פרשת קראוס.

סיכם את עדותו ח"כ רפאל: "היתה זו חובתה המוסרית של הסוכנות לסדר את קראוס בעבודה. לדעתי, חובה מוסרית של הסוכנות עולה בחשיבותה על כל חובה אחרת."

בסוף השבוע התברר כי השופט הרפוי חושב כמעט כמו רפאל. מבלי להכנס עדיין להחלטות סופיות, הציע השופט לצדדים ל התפשר. אם תסכים הסוכנות לעשות זאת, ירד המסך על פרק גוסף בפרשת קסטנר

המיסמך. השגריר התעניין בדבר, ביקש תר גום. הכתב מילא את בקשתו.

השבוע פירסמה סוכנות הידיעות, המ שרת את כל העתונות היהודית באמריקה, את הידיעה הבאה:

"מרכז האו"ם - השגריר העיראקי האשם ג'חאד, ראש משלחת עיראק באו"ם, אמר השבוע לכתב סוכנות זו כי הפעולה ה שמיית, שנוסדה לא מכבר בישראל, היא התפתחות חשובה בישראל, הראויה לתשו מתהלב הרצינית ביותר."

"השגריר ג'חאד מסר הודעה זו אחרי שקרא את עקרונות הפעולה השמיית, ש פורסמה עלי ידי מרכז תנועה זו בתל אביב, בחוברת שנשאה את השם המינשר העברי. השגריר נשא העתקה של עקרונות אלה ב תיקו הדיפלומטי, הביע את הרצון לדון עם הכתב על פרטי המינשר בהרחבה רבה יותר בהזדמנות קרובה."

היתה זאת הפעם הראשונה מזה זמן רב שמנהיג ערבי לאומני נתן בסומבי הערכה חיובית לחוסעה ישראלית כלשהי.

תולדות

רפאים מן העבר

"מדוע אתה צועק? צעקותיך לא תשפעה עלי לשנות את דעתי" השיב בנחת אבר צנום וכחוש, חבוש כובע גדול ומרכיב משקפים, ליועץ המשפטי חיים כהן שעמד לצידו, הרעים עליו בקולו הצחחני. השועט, ד"ר בנימין הלוי, נשיא בית המשפט המחיר זי בירושלים, הגביה את מבטו, ציחה על חיים כהן להנמיך את קולו. העז משה קראוס המשיך להציד בשבועה.

לא לחינם ניסה חיים כהן, פרקליט ה תביעה במשפט המדינה נגד מלכאל גרינ וחאלד, שנאשם בהוצאת דיבה נגד ד"ר יש ראל רודולף קסטנר, להשפיע על עד ההגנה קראוס בצעקותיו. בניגוד למרבית העדים, היה העד קראוס בטוח בדבריו, עדותו היתה מיקשה אחת: "קסטנר שיתף פעולה עם הנאצים", טען חזרו וטעון, "אולי רק בשל תאחת השלטון הפנימי שהיתה חזקה אצלו מכל..."

גרינחאלד יצא זכאי מדינו, חוייב מאר חר יותר בחלק מן ההאשמות, בערעורו של כהן בפני בית המשפט העליון. קסטנר נר צח מן המארב בידי זאב אקשטין ודן שמר. חיים כהן חיכה השבוע למגווי למשרת שופט עליון ואילו משה קראוס, העיד שוב בשבועה, הפעם בפני בית המשפט המחוזי בתל אביב: "ספרו אותי משום שהתנגדתי לפעולות ועדת ההצלה של הדיר קסטנר, ספר לשופט המחוזי הרפוי."

קסטנר חתר. בפני השופט עמד לכ אורה לדיון והחלטה תיק אורחי רגיל. ה תובע משה קראוס ביקש לפסוק לזכותו קבלת פיצויים בגובה של 40 אף לירות, שהנתבעת, הסוכנות היהודית לארץ ישראל, חייבת לו אותם, לדעתו. עורכי הדין, דב לוי לצידו של קראוס ומשה בלומברג ל צידה של הסוכנות, טענו את טענותיהם. העדים עלו וירדו מדוכן העדים, הניחו את ידם על ספר התנ"ך, נשבעו כחוק ומסרו את עדותם.

למעשה, היה משפטו של משה קראוס יותר ממשפט רגיל. היה זה שלב נוסף, בלתי ניתק כמעט, משרשרת המשפטים ה

העם

על הנוסים והמפלגות

בתלונות הראאה הודלקו החנוכיות של תשי"ט. בבתי הספר שינוו התלמידים מ חדש את פרקי הגבורה של מלחמת המכבים. אולם גם בכיתות של הקיבוץ החילוני ביר תר, התעכבו המחנכים על גס השמן בבית המקדש. כי איש מהם לא הצליח, עד כה, להפריד לגמרי בין דת ומדיניות בהיסטוריה היהודית.

גם במוסדות הגבוהים יותר של המדינה לא היה זה קל. השבוע, להפריד בין ה שתיים. רב קשיש ומלומד, מונה לשמש שר לענייני הדת במדינה - וכמעט לאיש לא היה חשוב הצד הדתי יגריאד שבדבר. טענו שמשי הדת המאורגנת: הרב טולר דאנו גויס עלי ידי מפא"י כדי לפגוע ב עיקרי הדת - ובלבם התכחשו לומר, כי הוא נקנה עלי ידי מפא"י, כדי להנחית מכת מוות למפלגות הדתיות, אשר עשו את שם האלוקים קרדום לחפור בו.

הצד שכנגד טען, כי מגווי של הרב טולידאנו בא לשחרר את הדת ממרכבת ה אינטרסים המפלגתיים - ובלבם התכחשו לומר, כי במקום שהדת תמשוך את מרכבת המפלגה הדתית לאומית, תירתם מעתה ל עגלת מפא"י במסע הבחירות הקרוב.

גם אלה וגם אלה לחמו את מלחמת הקודש - למען מפלגתם. איש מהם לא חשב אפילו לרגע קט לגשת לפתרון בין בעיה משרשה: ההפרדה בין הדת לבין המפלגה. אף לא אחת מן המפלגות המעורבות בסיכסוך לא מוכנה לתת לאלוהים אשר לאלוהים. כל אחת מהן רצתה לגרור לסי ניפיה את ארץ לקיסר ואת אשר לאלוהים גם יחד.

יחסים מרחביים

תשובת השגריר

"המארינס יסתלקו - אנחנו נישאר" ה ה הכותרת למדעה הראשונה של הפעולה השמיית, למחרת המהפכה העיראקית והנחיתת האמריקאים בלבנון. דרישות גילוייהדת הדהימו רבים, שראו במפנה נצחון גדול נוסף של עבד אל נאצר. בעליו טענו שיש להכיר מיד במשטר המהפכני העיראקי, ל גלות לו אהדה ולהתנגד בפועל להתערבות המערבית עלי ידי מניעת מעבר לכוחותיה מעל לישראל.

בינתיים זרמו הרבה מים כפרת. בנילוס ובמוביל הירקון, והורישות שנראו או פני סטטיות שוב אינן כה מדהימות. המשטר המהפכני בעיראק התגבש כמתחזה לגמאל עבד אל נאצר בהנהגת התנועה הלאומית הערבית. עם גילוי פרשת המגע עם המח תרת העיראקית, נסתבר עוד כי כמה מן האבות הרוחניים של המחנה המהפכני ב עיראק שאפו במשך זמן רב לקשור יחסים עם ישראל.

השבוע הגיב מדינאי עיראקי על אותו גילוי דעת יוצאדופן של הפעולה השמיית. הוא עשה זאת בצורה מעוררת ענין.

בתיק הדיפלומטי. ימים מעטים אחרי הופעת "המינשר העברי של הפעולה ה שמיית" בארץ, פגש כתב האסושיאטד ג'ואיש פרס, סוכנות ידיעות יהודית אמריקאית, את ראש משלחת עיראק באו"ם וסיפר לו על

מנהיג ספרדי בין חמשת מועמדיה הראשר נים לכנסת השלישית.

אין בארץ הטוענים בגלוי להפרדה גז עית, בנוסח דרום ארצות הברית ודרום אפריקה. אין בה טדיבויס המאורגים ב כנופיות למלחמה ב"שחורים", בנוסח אגר ליה. ההורים המסרבים להרשות לבנותיהם להינשא לחתנים ספרדיים מנמקים זאת בהכ דלי המסורת ורמתימהיה. האמת, המת עקשות שלא לשלוח את בניהן לבתי ספר בשכונות תימניות, מכחישות בתוקף כל תפיסה גזנית.

אם כן, כיצד נוצר מצב בו ציבור, המתקרב למחצית האוכלוסייה העברית, משר לל למעשה כל השפעה ציבורית, ונמצא מ חוץ למעגלים החברתיים הקובעים את דמות המשטר? כיצד ייתכן, כי צעיר ממר צא תימני, מארוקאי או תורכי, חש תמיד בצורך להתאמץ רבות כדי להגיע לאותו מקום אליו מגיע חברו האשכנזי ללא כל מאמץ?

הסיבה נעוצה בלי ספק באופיו של ה משטר השורר בישראל. יש ויכוח אם מדינה זו היא "ישראלית", "יהודית" או "עברית". אולם לא יתכן ויכוח על עובדה אחת: זוהי מדינה אשכנזית.

★ ★ ★

אין זה מקרה שעצם המושגים "ספר דים", "אשכנזים" ודומיהם לקוחים מ אוצר המושגים של הדת היהודית. גט אין זה מקרה שרק בשטח אחד בישראל קיימת התחלוקה העדתית על בסיס חוקי ורשמי: בשטח הדת.

הדת היהודית משותפת לכל יהודי ה עולם. בישראל מצטיינים דחוקא בני עדות המזרח בדבקות יתרה בה. אולם הדת ה יהודית של ימינו, זו החולשת על המערכות הדתיות בישראל, היא בראש וראשונה דת אשכנזית.

דת יהודית זו שוב אינה מבוססת בעיקרה על התנ"ך, כפי שהנצרות של ימינו אינה מבוססת על אישיותו של אותו צעיר עברי מנצרת, ישו בן יוסף. המצות התנ"כיות עב רי גילגולים רבים, מן האיסור התמים על נישול הגדי בחלב אמו בספר שמות, ועד מצוות הכשרות המסובכות של ימינו. הגיל גול העיקרי, המטביע את חותמו על הדת הקיימת, הוא פרי ההחי של הגטר היהודי במזרח אירופה, במאות השנים האחרונות.

לכן אין זה מקרה שהדת המאורגנת ב ישראל היא רכושם הבלעדי של הרבנים האשכנזים. הם הרבנים הראשיים בכל מקום, להם המשכורות השמנות. מעמד הרבנים של הדתות המזרחיות, בעלי המשורת החלקיות והמשכורות הנעומות, נחות בכל מקום.

★ ★ ★

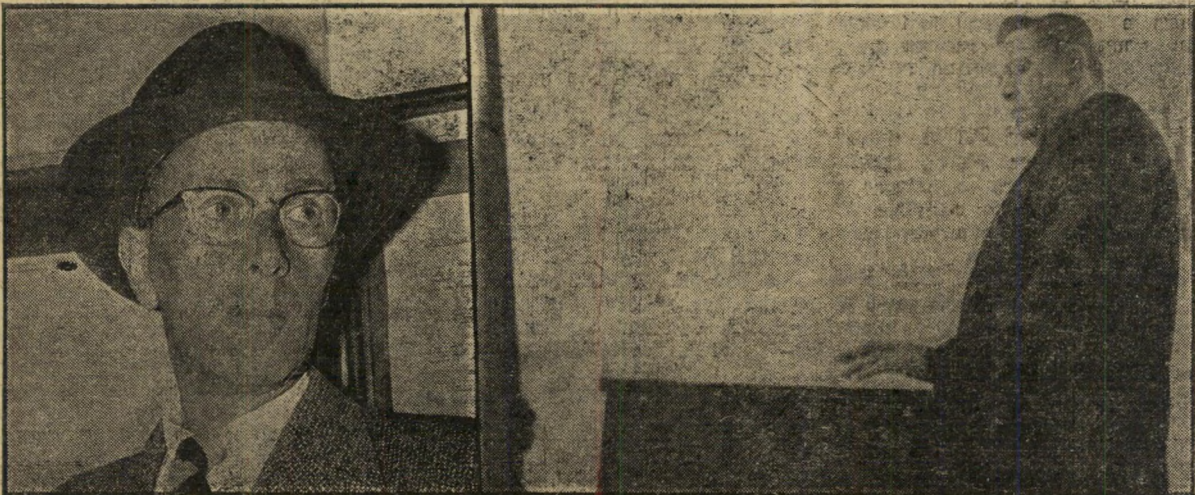
ה ושמ החלה ההתמרמרות התלמונית האלימה למצוא ביטוי מאורגן, ועדי עולים מארצות המזרח קמו והתחזקו, החלו מתעוררים מתחת שליטתם של העסקנים ה הותיקים, המכורים ברובם לאינטרסים ה מפלגתיים הקיימים. הרבנים הספרדיים בבתי ים, ראשוני לציון, נתניה, צפת, כפראחא ו חצי הירסר ישובים אחרים החליטו כי הם שווים בתורה לרבנים האשכנזים. התאגדו בדרישה להשית את מעמדם לזה של ה אשכנזים. בראשם התייצב הרב טולידאנו.

גם בסניפי המפלגות וההסתדרות הורגשה התסיסה. העובדה כי בממשלה יושב בכור שיתרי, כפיצוי לרגשות הספרדים, שוב לא סיפקה את בני עדות המזרח. בסניפי מפא"י בירושלים, בלוד, באשקלון, בקרית שמונה החלה להישמע התביעה: נציגות ל ספרדים.

הנעוצה עלה וטיסם בכל אברי הגוף ה מפלגתי, עד אשר הגיע למרכז העצבים שבראש. פעמון אזהרה צלצל ללא הרף, הזהיר כי הבעיה הספרדית תהיה ללא ספק חבית אבקיהשריפה אשר עלולה למוטט את כל הבניין המוסכם של השלטון בארץ. היה ברור כי יש לפעול - ומיד.

וכך חברו יחד שתי דרישות פוליטיות להחטטה אחת: למנות את הרב טולידאנו למשרה אשר תאפשר לסתום בעת ובעונה אחת שתי פרצות - להשמיט מיד המפ לגה הדתית הלאומית את הזכיון הבלעדי על חיי הדת במדינה ודרך אגב לתתר על כמה מן התומרות הפוגעניות; ויחד עם זאת ל הראות לבני עדות המזרח כי אין כל מדיני יות של הפליה המכוננת נגדם.

השאלה, השבוע, היתה: באיזו מידה אפי שר ליחס חשיבות לצעד אשר חשבון הבחירות בולט בו יותר מפל.

ער רפאל ותובע קראוס
לפני גמל חשפיעת חדר

● **הדרך להר הצופים לא תיפתח לתנועה חופשית ישראלי**
אלות, והגנישה למקומות הקדושים בעיר העתיקה תמשיך להיות אסור ליהודים, גם לאחר ביקורו של מוזכר האו"ם בעוד שלושה שבועות. על סדר היום של פגישת דאג האמריקני ודויד בן-גוריון נכלל אמנם דיון בסעיף שמונה של שביתת הנשק עם ירדן והפעלתה, אולם כבר עתה ברור כי האמריקני אינו מתכוון לשנות במידה כלשהי את הסטטוס קוו. טענתו: הדרישות החינויות של שתי המדינות, אותן בא סעיף שמונה להסדיר, מצאו כבר את פתרונן במרוצת השנים. התביעות הנוספות, שהן בעלות אופי רוחני ורגשי, ישארו עומדות עד למציאת ההסדר הסופי בין ישראל לשכנותיה.

● **בפנים ירדן, בינתיים, יש לצפות להרגעה כללית.** ביטול משטר החירום השבוע הוא רק צעד ראשון. בעקבותיו יסוחררו אסירים פוליטיים רבים, אשר נכלאו בעבר על אחדותם לרעים. אסירים אלה, ביניהם מנהיגים בעלי שיעור קומה, ישובו לזירה הפוליטית וינהלו כנראה מאבק איפוזיציוני, אולם לא יבקשו פתרון בסילוק המידי של המלך ובהצטרפות לרעים. גם במחנות הפליטים הפלסטיניים מורגשת גישה עוינת פחות למשטרו של חוסיין.

● **בית המשפט העליון יתבקש לדון בקרוב, כנראה, בבקעת-ליוואי, אותה חולידה פרשת אחרון כהן.** אחרי שהיועץ המשפטי לא נעתר לבקשת סני

גורו של אחרון כהן, אשר דרש להעמיד לדיון את הממונה על שירותי הבטחון על בזיון בית המשפט, עשוי צעדו הבא של אחרון כהן להיות: פניה לבית המשפט העליון. הכוונה המשפטית: להפגין בפני דעת חקקה כי הממונה על השב. איננו פועל במקרה זה כצד אובייקטיבי לחלוטין, כי אם כצד מעוניין, המעורב אישית בפרשה.

● **כתוצאה מאותה פרישה, עשויה להתפתח התקפה חזיתית של מדינת ישראל על חזית המזרחית.** מפיס, אשר הביס בשוויון נשק, שעה שחיים כהן הביא לפני הכנסת חוקים חמורים המאפי שרים צימצום סוטאליטרי של זכויות האזרח, וזעזעה עלידי השימוש בחוקים אלה נגדה עצי מה, ובצמרתה מתגבשת הדעה כי יש למנוע בעד היועץ ה משפט מלחמשי בקו הפעולה הנוכחי שלו. יתכן גם כי מפלגת זו תעשה כל אשר ביכולתה כדי להתנגד למינוי האפשרי של חיים כהן כשופט בית המשפט העליון.

● **הירידות הרשמיות של צרפת לישראל לא תוחלש, גם לאחר הרכבת ממשלה חדשה בפאריס, ואפשר אף לצפות להגברת הפגנות הירידות.** אולם בד בבד עם זאת, צפויה התגברות של הנסיות האנטי-יהודיות בפנים צרפת — דווקא מצד אותם חוגים שעליהם מבוסס המשטר החדש שם.

● **הספרדים עתידים לזכות בקרוב בכמה משרות-מפתח במנגנון המדינה.** אחרי פרשת טולידאנו והצביון העדתי המובהק שהיא קיבלה, ינסה דויד בן-גוריון לצוד קולות ספרדיים נוספים. אחת הפעולות הראשונות: מינוי שופט ספרדי לבית המשפט העליון. המועמד: שופט מחוזי אליהו מני. ביג'י אף ידרוש מן הממשלה מינוי של שופט שני מאותה עדת. גם שר המשפחה בלור שיסדית ימנה כמה מבני עדות המזרח לתפקידים גבוהים במשרדו.

● **לעומת זאת מפתחנות תנועה נגדית, בקרב חלק מהספרדים עצמם.** מינויו של טולידאנו הביא בעקבותיו גל האשמות, כי הוא נמכר למעשה למפא"י. אפילו בין מקורביו של הרב, אשר עמדו במשך שנים רבות בראש ארגונים ספרדיים מתגבשת התייגות מינויו. יתכן אף, כי כמה מן העסקנים הדיועים כנומים לציונים הכלליים ולחזרות, ינסו לארגן הפגנות מחאה נגד הרב טולידאנו. מקום עריכת ההפגנה הראשונה, במקרה זה: שכונת התקווה, תל-אביב.

● **קרוב לוודאי כי ברוניסלב סקלי ייבחר כמאמן הנבחרת הישראלית לכדורגל.** למרות שסקלי, אשר אימן את נבחרת ישראל בשנים 1950-1952, דורש משכורת של 1200 ל"י לחודש, מלבד דיו, נראה כי הצעתו היא המתקבלת ביותר על דעתם של מנהלי ההתאחדות לכדורגל, מכל הצעות המאמנים הבינלאומיים שהובאו לפניהם.

הוצא לגיוסם. הצו לא כלל את יוסף נחייסי. כמשוחרר מן הצבא מטעמי בריאות, יכול היה להמשיך להלכה ללבוש בגדי-אזרח. המתנדב נחייסי לא היה מתנדב שלם. כשהורו לו מפקדיו החדשים לצאת לסיוור, בחברת הכיתה אליה הוצב, הסכים ברצון. משהוחלף תפקידו של הכיתה, שנצטתה מאוחר יותר לפתוח בחפירת תעלה אנטי-טנקית, סרב לבצע את הפקודה. חבריו לכיתה הצטרפו לדעתו: "לא באנו לכאן לחפור חפירות", הביעו את דעתם בקול קולות.

למפקד ולקצינים האחרים לא היה זמן לשחק בהוראות. אחרי שהתברר להם כי האזרחים המגויסים מסרבים למלא פקודה, הורו לעצורם מיד, האשימו אותם במרידה, את נחייסי בהמרדה. **מעצר לשם נחיות.** יותר מחודש ימים ישבו נחייסי וחבריו לכיתה בבית הסוהר, חיכו למשפטם. אחרי תקופת מעצר זו, שוחררה הכיתה לנפשה תוך הודעה כי אנשיה יוזמנו למשפט בבוא היום. אך המשפט כושש לבוא. פעמים מספר הוזמן נחייסי לבית הדין הצבאי, נדחה בלך ושוב באמלות שונות: השופטים חולים, התובע איננו. אחרי כמה פעמים, נגיש נחייסי למשטרה הצבאית בדרום: "מתי סוף סוף יתקיים המשפט שלי?" השוטרים לא

הסוערת, מבלי שכל פרשיותיה תתבררנה עד תומן לעיני ואוזני הציבור, שעקב אחריה בתודמה ובהתענינות במשך חמש השנים האחרונות.

פרשת כהן סטירת-לחי בלבד

בפעם הראשונה שהעתונות הוכירה במ פרש את שמו של אחרון כהן, בקשר ל פרשת מעצרו והאשמתו בידי השב. נעשה הדבר ברשותו של הממונה על שירותי הבטחון בכבודו ובעצמו. קודם לכן, במשך ששה ימים, רמזו העיתונים על זהות האיש וטיב ההאשמה רק בעקיפין. כל פרט מזהה נמחק בקפדנות בלתי-רגילה. ואז כינס הממונה על השב. את עורכי העתונות היומית למסיבת עיתונאים בבית סוקולוב, גילה להם את זהות האיש ואת אותם פרטי הפרשה, שנראו לו. הוא אף התיר מפורשות את פרסום הודעתו. עוד באותו ערב הודיע קו-ישראל כי העצור הוא אחרון כהן וכי הוא חשוד בריגול. היה זה בזיון גס של בית-המשפט. כי בתק הסודי שהוגש לשופט השלום יהודה טרייבטש בתל-אביב, קבע השופט בכתב דיו, לפי בקשת השב.: אסור לגלות את שמו של הנאשם או פרטים אחרים של הפרשה.

● **כולם אשמים.** מפיס, אשר התיצבו תה לצד חברה המואשם נעשתה איתנה יור, ככל שהספיקה לעקל את פרטי האישום, החליטה כי לפחות על פניעה זו לא תש חוק לממונה על השב. במכתב ארוך ומנו מק, פנה סגניו של כהן, עורך-הדין שלמה זקהם, אל היועץ המשפטי, ביקשו להעמיד לדיון את הממונה על השב. על בזיון בית המשפט.

כעבור יומיים השיב חיים כהן. הוא לא יכול היה להכחיש כי הממונה על השב. ביזה את בית-המשפט. אולם הוא גם לא רצה להסיק את המסקנה הישרה ולפעול נגד הממונה על השב. בתמרון אופייני החליט לנקותו — אם לא מכל האשמה, הרי לפחות מחלקה. "כל עתוני הארץ, בלי יוצא מן הכלל, עברו על החוק בפרשת כהן, ולא רק ראש שירותי הבטחון." ובכך לל, קבע היועץ המשפטי באותה הזדמנות, העתונות היא האשמה בריבוי מקרי ה מעילות.

היה אמנם בתשובה זו משום סטירת-לחי סומבית לממונה הכליכול של השב. אולם סטירת-לחי מילולית, הניתנת במסגרת ערב שאלות ותשובות באשקלון, איננה יכולה לבוא במדינה דמוקרטית במקום הצעדים המשפטיים הנקבעים בחוק. זאת חייב לדעת, יותר מכולם, היועץ המשפטי.

תערוכות דם על הריצפה

בעת שאורחי ישראל ידליקו השבוע את גורת חנוכה ויעלו את זכרם של המורדים החשמונאים, תיפתח בתל-אביב תערוכה, ש נועדה להנציח את מעלליהם של מורדים מתקופה הרבה יותר קרובה. כשתפתח בי עור ימים מספר תערוכות המד, בבנין מצודת-דאג בתל-אביב, יהיה זה הסיכום המומחש הראשון, בסטטיסטיקה, ציורים, מבנים ומצגים מקוריים על מלחמת המד תרת העברית, על כל שלוחותיה, בשלטון הכרטי.

בסכום של 90 אלף ל"י, שעשירית ממנו ניתנה על ידי ועדת העשור, הצליחו אנשי הועדה המיוחדת, בראשה עומד חייב חרות ד"ר נחום לוין, לבנות תערוכה, המהווה מעין קורס יסודי ומקיף בפעולות מחתרת מכל הסוגים.

בעזרת תמונות ומוצגים מקוריים, כמו חבל התליה בו נתלו הנדונים למחת, בעזרת עשרות קונסטרקציות ומבנים, המהתים ה עתק מדויק של פעולות מחתרת שונות, ובכורות מתקנים, התג בזה המראה רכבת מתפוצצת וכלה במתקן האחרון שהוצב בי יציאה, והמראה תמונה נעה של בריטים העוזבים את הארץ, תתן התערוכה שיעור מאלף על מה שהתרחש בעשור שקדם ל עשור המדינה.

העיר צופה, שהציץ בתערוכה, בטרם פתיחתה: "הכל נראה לי כאן מה מקורי ומי זועזע, עד שהיה נדמה לי שאני רואה גם את הדם השפוך על הרצפה."

צבא

מתנדב יוסף נחייסי

ביום הראשון של מבצע סיני, התנדב יוסף נחייסי להגן על אילת, ממש כמו יתר חושביה שעשו זאת בתוקף הצו הצבאי ש

להדליק נר של חנוכה...

ידעו. מפקד התחנה, הציע לנחייסי: "מוטב שנעצור אותך וכך לא נצטרך לחפש אותך בבוא המשפט. אני מקהה שלא תתנגד." אילו היה נחייסי מתנגד למעצרו, יתכן והיה עומד למשפט נוסף: "התנגדות לשיטור צבאי בעת מילוי תפקידו." מתוך ראיית סכנה זו, לא התנגד, הועבר אחרי ימים אחדים לכלא המרכזי ברמלה.

צו לפי החוק. בכלא, בין חבריו ה חדשים, שרובם בקצינים בסתרי המשפט ה-ישראלי וסדריו, עורר נחייסי העצור תמיהה רבה. "מדוע אתה שותק?" שאלו אותו בכל יום האסירים האחרים. "תפנה לבית המשפט העליון, והן מעצר בלתי חוקי."

בינתיים החל כבר משפטו של נחייסי. הופעתו התוקפנית בעת המשפט, גרמה לג' זר דין ביניים, שניתן בידי השופטים: "סור" שיים מאסר בעון בזיון בית המשפט. אך גם מאסר החורשים חלף עבר ונחייסי עדיין היה עצור ברמלה. לבסוף, פקעה גם סב לנתוני במכתב מנומק פנה אל נשיא בית הדין הגבוה לצדק, תבע את התערבותו. ה תוצאה המיידית: צו על תנאי נגד שלטונות הצבא, שיבואו וינמקו מדוע לא ישתחררו את העציר יוסף נחייסי ממעצרו.

לשלטונות הצבא לא היה כנראה הסבר מתאים. עוד בטרם חלף המועד בו צויכים היו לענות על פי החוק לצו שהוצא נגדם, נסתים משפטו של נחייסי בתפוזן: הוא וחבריו לכיתה זוכו מכל אשמה. הנימוק: לא הוכחה עובדת היותם בשירות פעיל, ביום בו סרבו למלא את פקודת מפקדיהם. השבוע, מצא לו יוסף נחייסי עיסוק חדש: שחקן משנה בתיאטרון זירה. המכתובן לה ציג את אחד ממחזותיו של סמואל בקט. (חמשן בעמוד 8)

בעוד סוער הויכוח מיהו יהודי - גוברת מיקלט בצל

ארץ בשם צפורה שפירא, נשא אותה לאשה בחודש האזרחון שלפני מלחמת השחרור, שכן צריך בשכונת פלורנטינו, קיחה להקים את ביתו.

מלחמת השחרור פגעה בתוכניותיו של למברטי, כבר ביריותיה הראשונות. מפחד צלפים ערביים נאלץ היה לעזוב את הצריף בשכונת פלורנטינו, עקר יחד עם אשתו הצעירה לבית הספר ברחוב שלוש, התגייס כעבור ימים אחדים לצבא, כשהוא משאיר מאחוריו בתל-אביב את אשתו בחודשי הרי יונה הראשונים, מתגוררת בין שולחנות ליי מוד והלוח השחור של כיתת בית-ספר יחד עם חמש משפחות אחרות.

אדולף למברטי שירת את מדינתו כנהג צבאי. הוא הועבר למחנה ניר-עם, הוביל את שיירות המזון והתמושות לישווי הדרום, נפגע קשה באחת השיירות לכפר דרום. בתום הטיפול הרפואי, הודיעו הרופאים ללמברטי הפצוע: "אתה בסדר. כל מה שקרה לך, הוא איבוד חוש השמיעה כמעט לגמרי. עכשיו אפשר להתגבר על כך. המציאו כבר מכונות שמיעה מצויינות".

כשחזר אדולף לתל-אביב לא מצא עוד את אשתו בכיתת בית הספר. אחרי חיפושים ממושכים גילה כי פלשה לחדר קטן בחסן בק, בו התגוררה יחד עם בנו הבכור, אותו ראה אז לראשונה.

מקצועו האזרחי החדש של אדולף למברטי משולל חוש השמיעה היה נהג. הוא עבד על מכונות משא, התפרנס לפעמים כשכיר במונית, הוליד אחרי צבי בכורו את מרדכי, חיקטור ואהרון בניו. במרוצת השנים פגעה בו דלקת ריאות קשה שאילצה אותו להפסיק לעבוד. אשתו מכרה את רהיטי הבית ואת חפצי הערך שהיו ברשותה, הילדים בנו ויללו כשהם רצים ללחם ואדולף למברטי שכב במיטה, מוקף בקבוקי תרופות וחסי סות גלולות. לבסוף, כשלא היה כבר כל מוצא אחר, יצאה צפורה אשתו לעבוד, השי כירה עצמה כעוזרת בית בביתם של אחרים. למברטי שקם ממיטתו, פנה למשרדי העזרה הסוציאלית, סיפר להם כי הוא, אשתו וארבעת ילדיהם הקטנים מתקיימים מ-150 ל"ה, משכורת אשתו, ביקש את עזרתם. "אסור לי לעבוד", הציג למברטי את תעודות הריפוי שהיו ברשותו.

מחוסר כל ברירה אחרת, יצא למברטי לרחוב, חיפש עבודה מכל שהתגלגל לידו. בחיפושים, הציע לו מאן-דוא, מכר מאי טליה, לעבוד במועדון קלפים. למברטי הסכים. עד מהרה היתה המשטרה אורחת קבועה בביתו. למברטי שהוטריד יום ולילה, נקרא לעצמו. דויד פאר, ראש מדור ה"בילוש", תמסור לנו ידיעות, דרש פאר. "אם נראה אותך עם שוטרים - נפטר אותך", איימו בעלי המועדון. למברטי התפטר מיד. הוא חזר להסתובב ברחובות, השתכר לירות בודדות למחיתו, אחת לכמה שבועות.

ללמברטי לא היו גם הלירות הבודדות שהיה צריך לשלם כשכר דירה עבור החדר בחסן-בק. בעזרת קרוביו מצא לבסוף צריף מעברה ישן במעברת אביר-כבי, עקר לשם עם שארית חפציו.

במעברה רצה למברטי לקנות את חנות הירקות המקומית. פקיד הסעד הבטיחו לו עזור לו, אך פקיד הסוכנות סרבו. "אשר את המכירה, הוא חתק", הסבירו במכ"תביהם, "החנויות במעברות מיועדות לסידורם של עולים חדשים".

★ ★ ★

הפקידה שושנה והפקיד כהנאסקי

מתשבה הראשונה על עזיבת ה-ארץ צצה בראשם של צפורה ואדולף למברטי ביום בו נתקבלה לשיחה עם הגברת שושנה, פקידת הסוכנות במעברת אביר-כבי. "בעלי מיואש", אמרה צפורה למברטי ל-גברת שושנה, "מה עלינו לעשות?". "תעזבו את הארץ", אמרה הפקידה שושנה, "שבצלך יפנה לקונסול האיטלקי, הוא אורח איטלקי. שיעזבו את הארץ. אולי תסי תדרו באיטליה יותר טוב".

צפורה למברטי ניסתה להסביר, היא לא האמינה למשמע אוזניה: "איך זה שנעזבו את הארץ? אני ילידת הארץ. נולדתי כאן. ילדי נולדו כאן! למה שנעזבו?". לפקידה לא היתה כל עצה אחרת: "מה אני יכולה לעשות", הואילא להשיב לצפורה

גדול התנוסס מעל בנין רבי-מדים כאחת מסימטאות יפו העתיקה. חומה גבוהה הקיפה את הבנין, סגרה על חצר חול צהובה שחומרי בנין ישנים התגוללו בה פה ושם. רק חריקתו הפתאומית של שער הברזל החלוד והאפור, התרידה את הדממה שמסביב. גבר צנום ורזה, פתח את השער, הגיף אותו מאחוריו, ישר מעט את בגדיו הדלים והחל לפסוע במהירות על פני שביל הביטון שהוביל אל דלת העץ הגדולה של הבנין. הוא הגיע לדלת, הקיש בפטיש העץ המכה על פעמון ברזל ישן וחכה. הוא העיף מבטים עצבניים לכל עבר, בקות המעטות שנותרו עד לפתיחת הדלת, רקע ברגליו ושוב ישר את חליפתו.

את הדלת פתח גבר לבוש בבגדים שחור רים, שהחליף עם האורח מילים אחדות, הוביל אותו אל שורת כסאות שניצבה בי אולם הכניסה הראשי. "חכה כמה רגעים", אמר הגבר בבגדים השחורים לאורח, "האב פיארי יתפנה מיד".

הרגעים עברו על אדולף למברטי כאילו היו שעות. הוא כמעט שלא ידע מה הוא עושה. כשנפתחה, אחרי דקות אחדות, הדלת שממולו והאב פיארי, גבר צעיר עם זקנקן מחודר שצלב גדול תלוי על צווארו, הזמין נו להכנס. "מה העניין? במה אוכל לעזור לך?" שאל הכומר את אביו.

למעשה היתה שאלתו של האב פיארי את אורחו אדולף למברטי בבחינת שאלה נימור סית בלבד. האב פיארי ידע היטב מה היא מטרת בואו של למברטי אליו. למברטי ידע כי אין הוא הראשון לפנות אל הכומר כי בקשה דומה. "באתי להתנצר", אמר מיד לכומר היושב אל שולחן העבודה הגדול, "אני, אשתי וילדי".

הכומר לא נדהם, לא התפלא, לא תמה. "מדוע?" שאל שיגרתית על מנת לשמוע שוב אחד מאותם עשרות ספורים ששמע כבר במשך תקופת שירותו הקצרה בכנסייה היפואית. "מה הביא אותך לכך?"

★ ★ ★

150 ל"ה לשש נפשות

עיתות מאיטליה לפני יותר מעשר שנים, פתח למברטי בספורו הפשוט, "הייתי רחוק וכן 34 שנים".

את השנה שקדמה למלחמת השחרור, שנת 1947, השנה הראשונה להיותו תושב ארץ-ישראל, עשה אדולף למברטי בתל-אביב. הוא גרשם בלשכה, עבד כפועל בכתי חרו שות ובבנין. במסיבת רעים אחת הכיר את מי שעתידה היתה להיות אשתו, ילידת ה-

ליד המזוודות מבליס צפורה ואדולף למברטי את שעוניהם האחרונות בישראל. במזוודות אלה הביא למברטי האב את מסלוליו הדלים לפני יותר מעשר שנים. לצפורה, ילידת הארץ, היתה זו הפעם הראשונה להתכונן לנטיעה.

ילדים עליזים אך בלתי מאושרים היו ארבעת ילדי למברטי ביוםם האחרון בישראל, משחקים בחצר הצריף הדל של חוריהם. מרדכי (8), חיקטור-בעל היד השבורה (4), צבי (10) ואהרון (6) לא היו מאושרים בעת שהותם בארץ.

בצריף ישן אשר במעברת אביר-כבי, חסמוכה לתל-אביב, אליו עקרה המשפחה לאחר שלא יכלה לעמוד בתשלומי שכר-הדירה עבור חדרה בחסן-בק, אליו פלשה בזמן מלחמת השחרור.

ששה בחדר אחד על מזדונים חשופים ומיטות ברזל ישנות, מבליס את ילדותיהם ואת יומם בני משפחת למברטי. חדר קטן זה נמצא

נהירת משכחות יהודיות לעצמו של יחי הצלב

למברטי, שחורה הביתה, ספרה בבכי קולני על השיחה לבעלה.
בבוקר הלך אדולף למברטי לקונסול ה- איטלקי. הוא מסר לפקיד הקונסוליה את תעודותיו, מילא טופס בקשה לקבלת פס- פורט, וזה בו אחרי ימים אחדים, "עכשיו עליך להביא היתר יציאה מן הארץ", אמר הפקיד למברטי, שלח אותו למשרד הפנים. במשרד הפנים קיבל הפקיד כהנסקי את פניו של האורח למברטי. הוא שמע את הסבריו, הסכים להעניק לו היתר יציאה. אשר לצפורה למברטי וילדיהם, אמר ה- פקיד: "אני מוכן לתת לך אישור שצפורה למברטי היא אשתך והילדים הם ילדיך, אך את האישור הזה תוכל לקבל רק בדרכון ישראלי. עליך להוציא דרכון כזה."
למברטי חזר לקונסוליה האיטלקית, קיבל שם הסברים מפורטים כי החוק האיטלקי אוסר קבלת אזרחות שניה ונוספת, דוגמת החוק הישראלי המתיר זאת בהתאם לחוק השבות. "מה לעשות?" שאל את הפקיד כהנסקי, כשחזר למשרד הפנים בתל-אביב. "תתנצר", השיב הפקיד בפשטות. למברטי לא יכול היה להאמין למשמע אוזניו. "להתנצר?" שאל שוב את כהנסקי, "למה?"

בהזדמנות זו קיבל למברטי הסבר מקיף על פרטי החוקים האיטלקי והישראלי. ה- ברר לו מפי כהנסקי כי החוק הישראלי אינו מתיר את יציאתם של אזרחי ישראל מן הארץ בעזרת דרכון זה. אשתו של למברטי וילדיה נולדו בישראל והם אזרחים ישראליים. אולם אם יתנצרו למברטי ומש- פחתו, לא יחול עליהם חוק השבות. במקרה כזה, יוכלו אשתו וילדיה לצאת את הארץ בעזרת דרכונם האיטלקי, פשוט מאוד. "צריכים להתנצר", אמר באותו ערב למ- ברטי לצפורה, בשעה שסיפר לה את פרטי ביקוריו במשרד הפנים ובקונסוליה, "או שנתנצר או שנמשיך לחיות בצורה כה אנו- חיים היום". צפורה לא היססה: "נתנצר. מה נעשה? נחיה עם ארבעה ילדים ב-150 ל-י? אין לנו שום סיכויים להרוויח יותר. הפקידה שושנה אמרה שלא תתן לנו את החנות. מה נעשה? נתנצר".

מיום קדושים, שמות חדשים

אדולף למברטי לא צריך היה לבזוז זמן רב כדי למצוא את הכתובת בה הוא יכול להמיר את דתו, ולזכות בתעודה רשמית על כך, להציגה במשרד הפנים ול- קבל את היתר היציאה לאשתו וילדיו. הוא יצא לתל-אביב, פגש כמה ממכיריו, שאל

אותם אם שמעו כיצד אפשר להתנצר, קיבל מהם את הכתובת בה הוא יכול לעשות זאת. אחרי שעות אחדות, מצא את עצמו ליד שולחנו של האב גייטנו פיירי, סיפר לו את ספורו.
התהליכים שקדמו להמרת דתם של בני משפחת למברטי לא היו מסובכים. אחרי שחיכו לתורם, מלאו פורמאליט כמה ממ- ציגו בספר הכנסיה שהטיל עליהם האב למלאותם, עיינו בספר הבית-החודשה וענו לשאלות הכומר, נערכ הטקס הקדוש בכנסיה הקדו- שה, רטובים מטיפות המים הקדושים שהיוו עליהם הכומר, יצאו אדולף, צפורה, צבי, מרדכי, אהרון וזיקטור למברטי, כנוצרים חדשים וקדושים לכל דבר. לפני שנגמר הטקס, בו השתתפו הם והכומר לבדו, זכו בניו של למברטי גם בשמות חדשים: צבי (10) הפך למתיאו, מרדכי (8) היה לפאולי, אהרון (6) שינה שמו לג'ובאני זיקטור ה- צעיר (4) היה לחיסוריו. למברטי לקח את התעודה הבאה בדרך חזרתו של למברטי שעל צווארו, נפרד ממנו לשלום וליחה את בני משפחתו לצריך שבמעברת אבויכבי.

התחנה הבאה בדרך חזרתו של למברטי לאיטליה, היתה שוב משרדו של הקונסול האיטלקי. הוא הצטייד בתעודה המעידה כי הוא חוזר למולדתו, פנה למשרד האוצר ל- שחרור ממסי הנסיעה המוטלים על כרטיסי אניה. האוצר סרב, מאן גם להכיר באמנה הבינלאומית, המטילה חובה על אוצרי המדי- נות לשחרר ממסים אזרחים החוזרים ל- מדינה בה נולדו. לבסוף, אחרי שהקונסול התערב, אישר כי משפחת למברטי חוזרת לאיטליה על חשבון המדינה האיטלקית, שלח האוצר את מבקרו לצריך באבויכבי. מבטים ספורים על הקירות החשופים והילדים ה- רעבים, גרמו לאישור הבקשה: הדרך לאי- טליה היתה פתוחה בפני למברטי, אשתו וילדיו.

בנמל, ליד מוזדותיו הדלות וכשארבעת ילדיו אווזים בו ותוקעים מבטים נוגים במרחש מסביבם, אמר למברטי לקרובים שבאו ללחצו: "האמינו לי, עשיתי הכל כדי להשאר כאן. לא היתה לי עבודה. לא היה לי ממה לחיות. הייתי מוכרח לעזוב. האמי- נו לי." לקרובים לא היתה ברירה אלא להאמין. להם עצמם לא היתה כל אפשרות לעזור למשפחת למברטי המרודה. הם ידעו כי למברטי ניסה לפרנס את משפחתו, אך ללא כל הצלחה. בנושקה על המצח נפרדו מקרוביהם שהיו לנוצרים, ירדו מישראל כשהרגשה מרה מאוד בליבם. "להתראות", הפסידו במהירות והסתלקו מן הרציף. "ל- התראות", אמרה בתקווה צפורה למברטי,

תפילה לאל חדש

נושא אדולף למברטי בלילה שלפני צאתו את ישראל דרך נמל חיפה. משני קרשים שבורים הרכיב למברטי את הצלב הקדוש, החסמל את אלוהיו החדשים. עששית נפט מאירה את הצלב ויוצרת אווירת קדושה מסביב. בכל זאת אין אדולף למברטי דובק באלוהיו החדשים עד תום: "אילו היה נותנים לי לחיות בארץ כאדם, לא הייתי מתנצר", הוא טוען במרידות.

העיפה מבט אחרון על ארץ מולדתה.

ארבעה ילדים למיסיון

ספורה של משפחת למברטי שירדה, הוא ספור אחד ממאות. מוכי גורל, שכירי יום שפרנסתם דחוקה ואפילו בעלי מקצועות חופשיים, מורים, עורכי דין, אנשי מדע קשישים וטכנאים מחוסרי-עבודה, יום יום פונים הם אל האב פיירי ואל ראשי כנסיה אחרים, מבקשים להכניסם אל צלו של הצלב הקדוש, לזכות כתוצאה מכך בעזרתן של קרנות המיסיון הננוכיות.

לכסף אין ריח והוא מצוי בשפע בקופת המיסיון. גם אזרחים שאינם רוצים לעזוב את הארץ לצמיתות, פונים אל הכנסיה בחוסר ברירה מוחלט. יש ביניהם שעושים זאת מתוך נקיפת מצפון, יש כאלה הפועלים בשלחה מוחלטת. אחד מאלה שפנה בתחינה אחרונה לעתונות ולאיש ציבור, בטרם נקט בצעד יאיש אחרון היה פועל הדחק גד גואטה מאשקלון, שכתב בחודש יולי השנה: "לפני חודש נפטרה אשתי ואני נשארתי ללא עוזר ודואג עם שמונה ילדים בגילים משנתיים ועד 16. אני אינני עובד קבוע ובחודש האחרון עבדתי רק 12 ימים בחודש. אין לי מה לתת לילדים המתרוצצים כל היום בשמש, יתפים ובלווים מבלי שמישהו

ידאג להם ומי שיתן להם לאכול. פניתי לכל המוסדות שרק אפשריים בארץ, שיעשו משהו עבורי, לתת לי איזו תמיכה, ובעיקר לקחת ממני ארבעה ילדים ולשלחם למוסד מתאים. האם אני יכול להחזיק בשמונה ילדים?

"פניתי כבר לראש הממשלה, לשר ה- סעד, למשרד הרבנות, למפלגת מפא"י, ל- ראש העיר — והכל ללא כל תוצאות.

"עכשיו אין לי כל ברירה אחרת — אלא להכניס את ארבעת ילדי למיסיון הנוצרי, לקחת אותם פעם אחת לירושלים ולהכניס אותם, כמו ידי שקצרה להושיע, תחת כנפי הנצרות.

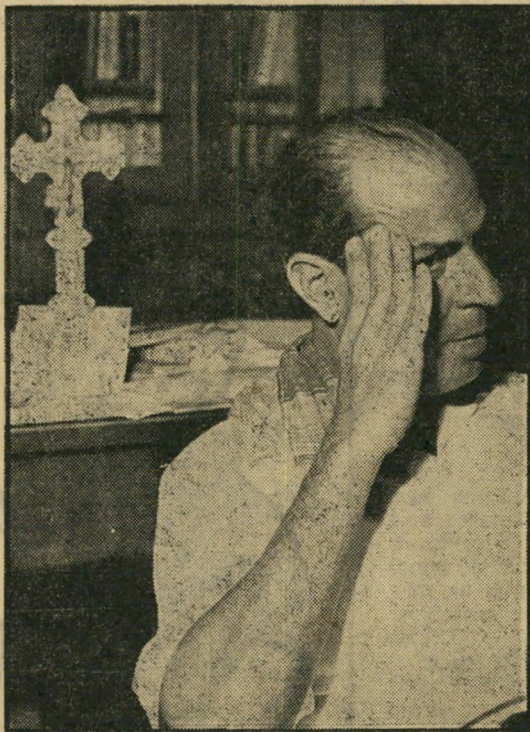
"ויסלח לי האלהים וכל אלה הדוגלים בדת ורבים על כל דין ודין ופסיק בהלכה, ולא איכפת להם על ילדים פעוטים שהולכים להשתמד ולא עוורים לי על אף פניוטי ה- רבות אליהם, שיריבו הם את ריבם על קוצו של יוד ואני אכניס את ילדי למיסיון — כי לא בי החטא אלא בהם ובכל אלה שאוגתם לכך".

האלוהים ירחם

מתנצר אחר היה אליהו לוי, לשעבר מפקד עיריית תל-אביב והיום אורח אי- טלקי. לוי שעה לישראל ממצרים בשנת 1945, נתקבל לעבודה במחלקת הפיקוח של עיריית תל-אביב, אך פוטר ממנה אחרי ש- התברר כי התנצר בארץ מולדתו בשנת 1937.

הכנסיה הקתולית בישראל התערבה ב- כל מהלכה של פרשת אליהו לוי. משנודע לראשי הכנסיה כי לוי פוטר מעבודתו, אחרי שנודע כי הוא נוצרי, ביקשו הכמרים ראיונות אצל ראש העיר חיים לבנון, אצל ראשי משרד הדתות ואצל הרבנים. בכל מקום לשם באו, הכחישו הפקידים כי לוי פוטר בגלל דתו. אך את העובדות אי אפשר היה לשנות: ראשי מחלקת הפיקוח, חברי המפלגה הדתית בקואליציה העירונית, מררו ללוי את חייו, סלקו את בניו מבית הספר בו למדו, אילצו אותו להכניסם למיסיון. לבסוף, לא נותרה ללוי כל ברירה אחרת: הוא פנה לכנסיה, טבל את אשתו וילדיו, ירד מישראל באותה דרך בה ירד למברטי, השבוע, אחרי שאשתו נפטרה באיטליה מ- מחלת הסרטן וילדיו תבעו לשוב לארץ, כתב לוי לישראל: "אני מוכן לחזור, אך אני רוצה לקבל את עבודתי בעירייה ב- חזרה".

רבים הם המתדפקים על דלת הברזל ה- כבדה של הכנסיה ביפו. אילו היה האב פיירי מועל בשליחותו, היה יכול לספר בודאי במשך שבועות תמימים את מאות הספורים האנושיים, שהוא וקירות חדר עבו- דתו שמעו במשך השנים המעטות שהוא מכהן בקהילתו בישראל. אך פיירי אינו רוצה לספר: "ישנם כאלה שירדו אחרי ש- התנצרו וישנם הנמצאים עדיין בישראל. אינני רוצה להזיק להם. יחיה כל אחד לפי הנתן ולפי רצונו ואלוהים ירחם על כו- לנו".

לכנסיה הקדושה והרחמנית. במשך הזמן שנותר ללוי עד לנטיעתו, סרח להביא אל הצלב הקדוש יהודים אחרים, שהתיאשו כמותו מן המציאות הישראלית, שקיבלה את פניהם בגוונים אפורים ומדכאים.

בבית הנוצרי מתפלל אליהו לוי יחד עם ראש הכ- נסיה הלאסטינית בטרסה-סנטה יפו, האב גייטנו פיירי, המברך אותו לקראת יציאתו את הארץ והצטרפותו

בהם מכת אש (של פלשים) במשך רבע שעה, שיזכרו אותה כל חייהם.

פנטומימה ישראלית. אולם המסעדה של שדה התעופה התמלא ישראלים וישראליות, ודגמה יפה של מיוזג גזעים (אולם הם לא היו מסוגלים לומר אחד עם השני, וזאת מפני שבזמנים לא נכללת בלימוד חובה בבית הספר הישראלי, והבורמזים לא ידעו כל שפה אחרת. כתוצאה מכך התנהלו רוב השיחות בערבית העות'מאנית, מהן הכנתי שהקצינים נוסעים כעת לאילפן וילמדו פנטומימה ישראלית. אחרי שהמשלחת עזבה את שדה התעופה ניסיתי לברר במודיעין מתי יגיע המשלוח האפרו-אסיאתי הבא. אמרו לי שלא כדאי לי לחכות. המשלחת הבאה תגיע רק מחר.

ררפי חיים

חיו של חיים

את השנה וחצי הראשונה לחייו החדשים בישראל, עשה חיים כהן, ליד מרוקו, כיבוץ בית-זרע של השומר הצעיר. חיים כהן היה חבר בחברת הנוער של הקיבוץ, עבד ארבע שעות לפני הצהריים בענפים השונים, למד ארבע שעות נוספות אחרי הצהריים בחדר הלימודים של החברה. כי ערבים היה חיים כהן רוקד הורה במועדון. שר ליד המדורה או שוחה בכנרת יחד עם חבריו בלילות ירח חמים.

שנותיו המאושרות פחות של חיים כהן, החלו ביום בו גויס לצה"ל. בגלל סיבות שונות עזב לפני גיוס את חברת הנוער, הוצב לפיכך לאחת מיחידות חיל האוויר, שוחרר ממנה ומן הצבא בכלל אחרי עשרה חודשים, משמצאו הרופאים כי הוא סובל ממחלת-אף קשה ומהפרעות במערכת ה' עצבים.

עבודת-ידחק בטבריה. מדינת ישראל הצטיירה בעיניו של החייל המשוחרר חיים כהן כמדינה קטנה, המשתרעת מן הכנרת ועד לבית-זרע. את ימיו הראשונים לשחרורו מן הצבא, בילה לפיכך בטבריה, גרשם בסופו של דבר לעבודה בלשכה, וזה בכמה ימי עבודת-ידחק נושאי משכורת זעומה. המשכורת לא הספיקה לצרכיו של חיים כהן. הוא היה זקוק לחדר, לבגדים, לנעלים ולדמי כיס, על מנת שיוכל לבנות את שעות הפנאי שלו עם חבריו, להזמין נערה לקולנוע, לשכח הסעד, אליה פנה, משתמו ימי העבודה בלשכה, לא רצתה לעזור. אך חבריו החדשים של חיים, ידעו מה לעזוב לו: בעקבות עזרת אלה, אותן ביצע הלכה למעשה יחד אתם, נכלא בכלא המשטרה, נידון בסופו של משפט לתשעה חודשי מאסר בעוון שרש מעשי התפרצות וגניבה.

מכאן ואילך היתה דרכו של חיים כהן סוגה במעצרים ובמשפטים. כשיצא ממעצרו הראשון, חזר לגנוב, הפעם בקיבוצים. כשי

(המשך מעמוד 5)

אולם נחייסי אינו מרטה גם מעיסוקו הקורס בו עסק בשנתיים האחרונות, מתכוון לתבוע מזה"ל פיצויים על תקופת המעצר, עינויי המשפט וההפסדים שנגרמו לו.

משלחות

אופות ראגון

בשדה-התעופה לוד נחתה השבוע משלחת נוספת. הפעם מבורמה. 56 אנשי צבא בורמזים, מרב-סרן ועד רב-טוראי, על נשיהם וילדיהם, השתפכו ממטוס אל על הענק, כשפניהם מועדות לאילפן בנתניה. המטרה הסופית: קיבוצי ומושבי הארץ, בהם ילמדו האורחים מבורמה הילכות קיבוצים וישובי ספר.

על בוא המשלחת מדרום איש "העולם הזה" אריה קרן:

שוב צלצל הטלפון בחדרי הוידעו לי שעלי לצאת ללוד מכיוון ששוב הגיעה איזו משלחת אפרו-אסיאתית. "מאיזו ארץ?" שאלתי. "מבורמה", היתה התשובה.

מיהרתי ללוד, עם כל מטען המצלמות שלי, כדי לא להחמיץ את האירוע. שצריך היה להגיע בשעה ארבע בדיוק. השעון שלי, כרגיל, מראה איזו שעה בלתי מתקבלת על הדעת. כך שהגעתי ללוד עם ההרגשה כי בטוחה ששוב אחרי את האירוע. אני מסתכל על קיר האולם ורואה כמה שעונים. לעצא, עכשיו עלי לחפש את הזמן המתאים. הנה מצאתי, חמשה לארבע — זה מתאים לי.

הזמנתי כוס קפה, אבל לפני שהספקתי ללגום ממנו אני רואה בקצה האולם קבוצה גדולה של אפרו-אסיאתים, שישבו ונהנו מ'הנוף' כמו ותיקים. אספתי את הצידוד והת' כוננתי לצלם. לכל הרוחות, חשבת, כנראה שבכל זאת החמצתי את האירוע. שוב תהיה שערוריה. הכתבה לא תהיה שלמה. היכן צילומי קבלת הפנים? מילא, אקח מקבלת הפנים של המשלחת הקודמת. העורך ממילא לא יבחין בין הפרצופים, ואילו המארחים הם תמיד אותם המארחים: סוכנות, משרד החוץ, הסתדרות וכו'.

בעוד אני מצלם במרץ, הרגשתי טפיחה על הכתף. "מה אתה עושה כאן?" שאל חברי למקצוע. "מצלם את המשלחת הבורמזית" עניתי לו. "אבל זו המשלחת מ'ניגריה', פרץ חברי בצחוק, "היא הגיעה כבר לפני שעתים, לסמינר לנהל משלחות. המשלחת הבורמזית תגיע רק בעוד רבע שעה." מעניין מאוד. עכשיו ראיתי שבאמת הוא צודק. ואמנם מלכתחילה היה הדבר חשוב בעיני: אורחים אלה שחורים מדי כדי להיות בורמזים. אך בזמן האחרון אני, כנראה, עזר לצבעים: הפסקתי להבחין בכל הגזונים של הצבע השחור.

גברים במכנסים. חברי הסביר לי שהמשלחת הבורמזית העומדת להגיע, מורכבת מקציני צבא ובני משפחתם, שבאו ללמוד שיטות חקלאות בקיבוצים ובמושבי העובדים. הרגשתי פתאום גאחה גדולה שאני שייך לעם שאפשר ללמוד ממנו כל כך הרבה שיטות.

האירוע הופיע באופק וכולנו יצאנו לרחבה לקבל את פני המשלוח החדש של בני אסיה. בין השאר יכולתי להבחין בציר בורמה ואשתו היפה, הלבושה לפי האופנה האחרונה של ראגון, אנשי הסוכנות, משרד החוץ, הסתדרות וכו', וכן עשרות צלמים. האירוע נחת, התקרב לרחבה. המדרגות הוסעו אל פתח. הייתי כולי דרוך לקראת הרגע בו תפתח הדלת ויצאו הקצינים הי' בורמזים בכל הדר תלבושתם האקזוטית. לא דובים ולא יער, הגבירות אמנם הופיעו בתלבושת עממית, חצאיות צבעוניות עד ה' קרסוליים וכל השאר, הגברים, לעומת זאת, היו בלי חצאיות, רק במכנסים.

הגברות היו נמוכות קומה ודקות גוף, עם פנים של בובות חרסונה. אדים דה פילים תקבל אותן בחדאי ללא היסוס לתפקיד במדום בטרפליי. כמעט כל אחת מהן החזיקה קה בזרועותיה בורמזי קטן אחד או שנים, לבושים אף הם אירופית. אלא שהכובעים שלהם היו כנראה גדולים בארבעה או חמישה מספרים, מפני שהגיעו להם בערך עד הסנטר.

לפי מספרם אפשר היה לשער שהתרבו בדרך. מכיוון שהזיילת החיננית, ממש כמו מילדת, המשיכה להוציא מבטן האירוע אחד אחרי השני, דור שלם של בורמזים קטנים, כולם דומים כשתי טיפות מים ל'אבותיהם. הצלמים ערכו לקצינים ומשפחותיהם מסדר צבאי לפני האירוע, והסתיחו

באולמי הרהיטים המודרניים והמרווחים

אושנסקי

תל-אביב, רחוב הרצל 56

חדרי אוכל — חדרי שינה — ספות יפות
וחדישות — חדרי סלון — רהיטים בודדים
בתנאים נוחים — ביצוע לפי הזמנה

מערכות רהיטים חדישים ביותר

אצל

א. זוזובסקי

תל-אביב, רח' הרצל 39

פינות סלון נחמדות

חדרי שינה אינטימיים

ריהוט מקורי

בית חרושת לרהיטים ב. ג. את א. לוינשטיין
דוגמות חדישות ביותר בבית-המסחר לרהיטים

לוינשטיין

בית המסחר:

תל-אביב,

רחוב הרצל 43

טלפון 83575

בית החרושת:

תל-אביב,

מרכז וולובלסקי

רחוב מ' 2

טלפון 82525

רהיטי בית ומשרד מוכנים ודפי הזמנה

צאצאות חזילות...

צאצאות חזילות

ג'רסי של אלד

אלסקו

תל-אביב אלנבי 94

בורמזי מגיע ללוד

בתוכנית — פנטומימה ישראלית

זכרונותיו של הספר הישראלי אשר ראשיהם של מלכי ירדן היו תחת ידיו ותערו ספרותי את המלך חוסיין

זקנה, פתחה זו לפתע בשטף של קללות וגידופים על היהודים, הבוחרים, אסתר, כיום בעלת סלון ידוע בחיפה, תפסה את הזקנה במחלפותיה, הקימה אותה במשיכה ממקור מה על המושב, וכשהיא מניפה את ידה אל מול פניה בגדהמים צעקה: "אם לא תסי תמי מיד את פיק, אני סוטרת לך על הי פרצוף ומשליכה אותך החוצה".

הזקנה המופתעת באה אלי במרוצה והת' לוננה על היהודים החצופים. הסברתי לה שכולנו כאן יהודים ואיננו יכולים לסבול את גידופיה. היא רטנה משהו ו... המ' שיכה לבוא.

בנות חצר המלוכה היו באות אלי כשהן רעולות. אצלי הסירו את הצעיפים מן הי פנים ואני טיפתי בהן אישית. רק בשעה שאחד הגברים של המשפחה היה מתקרב, היו הן מבקשות שנערה תספל בהן במקומי. הן היו מספרות לבחורות שטיפלו בהן ולי את צרותיהן. יותר מכולן התלוננה על חייה הקשים אשתו התורכיה של בן המלך, הבריגדיר נאיה. היא טענה תמיד שנמאס לה ללכת עם צעף על פניה היפות וכי אי ננה יכולה לסבול את בעלה הקטן.

לבחורות היתה ההקשבה משתלמת בהח' לט. די היה שמישהי מהן תעיר, כי תכשיט כל שהנא שצננה הנסיכה מוצא חן בעיניה, מיד היתה זו כסירה את התכשיט ומגישה אותו לנערה כמתנה.

★ ★ ★

חוסיין, ביישן אך פיקח

את המלך עבדאללה, שהיה מבקר תכופות אצלי, חיבבתי מאוד. היה זה אדם שקט, אדיב וגוף לבריות. מעולם לא ראיתיו כועס. (קרה פעם שמישהו דרך עליו. המלך לא התרגז, התבונן באיש בחיוך מבין וסלחני). אני מניח שאם עשה מה ששעה נגדו, הרי זה משום שהסיתו אותי לכך קציני הליון הבריטיים, ובראשם מפקי דם גלאב פחה.

שתי נשותיו של המלך היו אף הן באות לטיפול. אחת מהן, הלבנה, נראתה השלטה. השתורה, שתינה צעירה ממנה בהרבה רק טיפלה בילדיה. את טלאל ראיתי רק פעם אחת. הופעתו היתה ערבית טיפוסית, בנגוד לאביו, שאם כי היה מופיע בתלבושת ערי בית היו הליכותיו אירופיות בהחלט. טלאל נראה רזה, עצבני ובלתי מרוצה.

את מלך ירדן הנוכחי, המלך חוסיין, סי פרתי כאמור פעמים רבות. הוא היה אמנם ביישן ורלם מנומנם מאוד.

המקרה המענין של מקצועי בבקשה. הי דבר ארע למחרת פיצוץ מלון המלך דויד. התקשרה אתי אשתו של המפקח על המזון, חלטה, שנהרג בהתפוצצות, ובקשה שאבוא לביתה.

נסעתי אליה. היא לא נראתה אבלה במי יוחד. היא הודיעה לי מיד שבעלה נהרג והיא חייבת להופיע בלחיתו בצורה רפרוני טסיבית. שתהלוך את מעמדו של התרגז. לשם כך, טענה היא, מוטב יהיה אם תשנה את צבע שערה שהיה חום כהה לבלונד בהיר.

להן כסף והן היו משלמות בעצמן את דמי הטיפול. כאשר היה הבעל משלם, היה הי מצב טוב עוד יותר. שיר ערבי, כאשר צריך היה לסלק חשבון, היה מוציא בדרך כלל, חבילת שטרות של חמש או עשר לירות ומציע לי ליטול מהם כאות נסתי. המתי נותן או לכל אחת מן העובדות שטר אחד של חמש לירות, סכום עצום בימים ההם.

השייכים הברחים היו נוהגים בפזרנות שעתה על כל מה שבאיתי עד אז. נסיך הנפט של כוחית היה אצלי ונהגו מן הי טיפול. הוא תור שעות מספר לאחר שיצא, עם שירת מכוניות. "אנו נוסעים לטייל", הכריזו. לפי הכבודה הרבה שהביא אתו הי בנתי שהטיול עלול להיות ממושך מאוד.

חומר ביד היצר
שימשו שמונה יפהפיות אלה, המצופפות סביב הרמן קלאנג, בעת תצוגת התסרוקות שערך השבוע במלון המלך דויד. קלאנג הוכיח את יכולתו לא רק בגימית זקנקנו של המלך עבדאללה, ויורשיו אחריו, כי אם גם באריגת יצירות אמנות למופת משערותיהן של נשות ירושלים.

דחיתי אותו בכל האדיבות שיכולתי. הוא חזר לאחר זמן מה, נטל אותי יחד עם הצ' חת למלון "המלך דויד", ערך לכבודו נשף. אנשי חצר. המלוכה הירדנית החלו מבקר רים אצלי כאשר כבר הייתי ידוע היטב כי קרב הערבים המקומיים. יחד אתם היו באים קציני הבכירים של הצבא הירדני ומפקדם. גלאב פחה. גלאב היה שונא יהודים מובהק. עמו יחד היו מבקרות אצלי גם אשתו ר' אמה. האם נראתה כמכשפה זקנה ומכוערת, והיתה משמיצה בלי הרף את היהודים. בדרך כלל נראו אנשי המשפחה וגלאב עצמו כאנשים משכילים ומתורבתים: עד לרגע שהיה מדובר ביהודים. אז היו מסוגלים לנבל את פיהם בצורה הגרועה ביותר. הצ' טיינה בכך במיוחד הזקנה המכוערת.

★ ★ ★

מכשפה זקנה במחלפות

אני זוכר היטב מקרה אחד, כאשר אחת הבנות חפפה את ראשה של הי

נשות החברה הגבוהה בבירה נקצצו מאחד מערבי השבוע שעבר באולמו המפואר של מלון "המלך דויד". לפנינו, בזו אחר זו, עברו דוגמניות חמוכות כהלכה. אולם הפעם, בניגוד למקרים קודמים, היו עיני כל הנוכחים באולם, לרבות הגברים, נעוצות עשרות פנטימטרים גבוה יותר מהרגיל, בוחנות אבזור נשי חשוב לא פחות: התסרוקות. תצוגת התסרוקות של סלון "ברודווי" כבשה את העלית הירושלמית. מאחורי הקלעים, אלגנטי והדור כתמיד, התרוצץ גבר נמרץ, שתנועותיו הצעירות עמדו בניגוד לגילו: הרמן קלאנג (48), בעלו של מכון היופיו שייצור, סרק וארגן את התצוגה. אולם חרמן קלאנג איננו רק בעל סלון תסרוקות נשים בבירה. הוותיקים שנכחו באולם ידעו, כי מאחורי הבעת הפנים הנמרצת מסתתרת שורה של סיפורים אקזוטיים ביותר. כי הרמן קלאנג היה, בעבר הלא רחוק, ספרה של החצר המלוכתית ברבת עמון. המלך חוסיין, כאביו שהשתגע וסכו שנורה, היו נתונים תחת תערו של קלאנג, ספר נשים וגברים מגיל 13, לשכב או לחסר.

מאת

הרמן קלאנג

רפעת השחרר והגוז ייבב ללא הרף. הוא סרב בכל חוקף לעלות על כיסא הספרים הגבוה שלי. סבתו, אשה כבי רת גוף, שצעיף שחור כיסה את פניה הי לבנות, העלתה אותו בכוח על קרש חלק, שהתקנה במיוחד למאורע זה. הילד הרצין לפתע ועקב אחר ירי המניעה את המספרים. ראיתי את עיניו: היה בהן דמיון מפליא לעיני סבה, האמיר-המלך עבדאללה.

זו היתה פגישתי הראשונה עם האמיר חוסיין, כיום מלך הירדן. הראשונה אך לא האחרונה. כספר חצר המלוכה הירדנית היו לי הזדמנויות רבות לפגוש בו, באביו, המלך טלאל, שהשתגע מאוחר יותר, וב' סבו, המלך עבדאללה. שירתתי אותם במס' פרתי בירושלים למעלה מעשר שנים. עד תחילת המאורעות שלפני מלחמת השחרור.

כיצד הגעתי למקום זה, זהו כבר סיפור אחר. הוא התחיל ברחוב קרטור בוינה, בסלון תסרוקות מפואר. נער כבן 13, בעל הופעה יהודית וראש קרח לחלוטין, הודחל ונכנס פנימה, גרם ללקוחות הנשים של הסלון שימתחו את צוניהן בסקרנות. הי סלון העשיר היה בהחלט מחוץ לתחום ליהודים. הנער הגיע עד בעל העסק, למשי באוזנו מילים מספר, וההוא הכניסו למשי דרו. כעבור זמן קצר הופיע שוליה חדש בסלון: זאן, קרוב משפחה עני מצרפת.

★ ★ ★

שיכים, נסיכים וכל השאר
נער הייתי אנכי, יהודי לכל הי דעות. בן 11 שלח אותי אבי ללמוד בישיבה. הייתי שם שנתיים, עד שנמאס עלי הדבר וברחתי. בזוית את פאותי ובראש קרח לגמרי הגעתי, בהמלצת דודי, עד בעל הסלון, שהוא עצמו היה יהודי מתבולל.

עבדתי אצלו ארבע שנים, חנים אין כסף. בסופו, כשהגעתי לגיל 17, הייתי כבר בטוח בעצמי. בקשתי משכורת. התשובה היתה פיטרותי. נודע לי כי בירושלים, פלשתינה, יש שוק רחב לידידיו של פיגארו. עליתי לפלשתינה.

רציתי להיות עצמאי. כסף לא היה לי, אבל מצאתי חנות מתאימה שבעליה הסכים למכרה לי בתשלומים של 20 ל"י לחודש.

לאחר שתורפתו נכשלה ותלונת מיליה הבי' אתהו לערכאות: "אינני עושה כשפים. כל מה שאני עושה הוא להשכיח שלום בין בני הבית".

כאוכחה לשליחות השלום שלו העידה עדת ההגנה פרסל בסודה: "בקשתי מחיה להפחית שגור בלב בני כלפי בחורות אחת, שלא חיבבתי אותה. הוא סרב וטען כי מלאכיו אינם יכולים לעשות זאת".

שופט השלום, ד"ר אליעזר וליקסון, ש' חקר למלאכיו של יחיה ושוכנע כי הגיע למעשים אלה מפאת מחלתו ואבטלתו הי קשה, הסכים לטענתו של הגאשם, גור על מלאך השלום מאסר על תנאי של חודש למשך שנתיים. לפחות משך שנתיים אלה יהיה יחיה נאלץ לזנוח את שליחותו הי' אנושית רבת-החשיבות.

השבוע לבית משפט השלום בתל-אביב, כדי לתלץ מצרה את מוקירם. יחיה בן סאלם אברהם, שנקלע אליה בשרונתם. הם עשו זאת, ואיבדו את אחד משליחיהם הנאמנים עלי אדמות.

כשבקשה מיליה גואטה, עולת טריפולי ותושבת יפו את עזרתו של יחיה למען תהה הצעירה, נאות יחיה לבקשתה כמעט מיד. למורת שלוש ל"י במזומנים ווריקות ככד למחלת האולקוס שלו, בסכום של שש ל"י, רשם לה על שלוש פתקאות תרו' פת קסם, שחייבת היתה להחזיר את ליבה של הבת אל ארוסה. כל מה שהיה על מיליה לעשות: לשרוף פתקה אחת מדי בוקר ולתת לבת להריח את עשן הנייר הי' שרופה.

היה לו ליחיה נימוק טוב לכך, נוסף על תשע הל"י. הצהיר הוא בבית המשפט

לתת לו צריך לגור בו. "אתה חתק בארץ", היו אומרים, "לך לא מגיע".

לבסוף קיבל חיים כהן צריך במעברה. מלשכת הסעד הקציבו לו 50 ל"י כתמיכה. 40 נוספות היה מרחיח כסדרן שמתפקידו לגרש עלובי גורל אחרים מפקידיו אותה לש' כה. השבוע, פוטר חיים כהן מתפקידו זה. "אתה עצבני", אמרו לו הפקידים, "אינך מתאים לתפקיד". חיים חזר לצריפו מלא הפשפשים במעברה העזובה. "מה אעשה ב' חמישים לירות?" הוא שאל. "הן תספקנה לי בדיוק כדי לשלם את חובותי, לחזור לתל-אביב ולהתחיל שוב לגנוב. זה מה שהם רוצים".

דרכי אדם

מלאך השלום

המלאכים אהביאל, חסדיאל, וחנניאל נקראו

ריצה שורה של מעצרים נוספים, עבר מי טבריה לחיפה, אחרי כן לתל-אביב, נתפש בידי המשטרה כשהוא ישן באוטובוס מחסר מקום אחר לישון בו.

קיצבה ברימונה. לבסוף נמאס הי משחק ב"שוטרים וגנבים" על חיים. הוא טנה לעזרתה של האגודה לשיקום האסיר, ביקש מפעיליה למצוא לו מקום לעבוד בו, הכטיח לשנות את דרכיו. חיים שינה את דרכיו אך פעילי האגודה לא עזרו לו. הם רק צידדוהו במכתב המלצה אל המועצה המקומית באופקים. נא לעזור לו, אמר המכתב הכתוב בכתב ידו של אחד הפעילים על טופס האגודה החיפאית.

המועצה המקומית באופקים לא יכלה לעזור, העבירה את חיים לדימונה, שם שם לא היה איש המוכן לטפל בעניינו. מלכתחילה לא רצו עסקני המקום אפילו

המאורע יהיה נוצץ ובינלאומי — אך שבו

נס חנוכה

אופן אישי יש כאלה שהיו מבכרים דווקא א בארדו. יתכן שאסילו מעריצות אדי קונסטנטי תסתפקנה בדניאל גילין ובהנרי וידאל, היפס אלה הם אחדים מהפנים המוכרות הצרפתי. לרבים הם מוכרים מעל הבד כמכרי משכבר הימים. הם למעשה הנציגים האמיתיים קולנוע הצרפתי כלפי המוני הצופים. ואין אם כשרונם או עצם היותם כוכבי קולנוע מ הוא המערער את גלי ההערכה אליהם. כי ל האנשים הנותנים לקולנוע הצרפתי את חמיו איכותו האנושית, את אישיותם העצמאית שב היתה לאמנות זו כל משיכה להמונים. משום כך אין מחזה זול או חסר-טעם ציבור שיחצר סביב הכוכבים מצרפת, למרות שבא מסחרית סהורה. כי אם בסופרמרקט מוכריי הול-הופ, מדוע לא ימכרו סרטים צרפתיי מוגרבי? ואם שרי האוצר או המסחר והתן ישראל מופיעים ביומני כרמל וגבע בקסעי של יצרני סבון טואלט, או פתיחת אגף חד הרושת לשרוכי נעליים בראש-העין, מדוע שגורי צרפת, פייר זילבר, למכור את תוצרת אולם כל הדברים הללו אמורים בתנאי אחד יבוא בטענות כלפי בעלי הסופרמרקט על שה מסע פירסומת גדול לקניית ההול-הופ, כל הול-הופ עשוי מהחומר הפלסטי הנכון ונ ייעודו. איש גם לא יבוא בטענות למאמץ שו הצרפתי, כל זמן שמה שיציגו בפני הקהל במ זה יהיה באמת הסרט הצרפתי.

★ ★ ★

גורילה

כ 7 אומה יוצרת את אמונתה, ובכלל זה הקולנוע, בסגנון האופייני לה. לרוב נ

בלי ידיים איננה סיסממתה של ה צרפתית זיוי זמנר, בטרט הבידור בחורים מקסימים, בשבוע הסר

מ עם אנשים בישראל מיחסים חשי בות לעובדה, שמתוך כל עשרה סרטים בערך, המוקרנים בארץ, רק כרס אחד הוא צרפתי. אך הצרפתים, משום מה, לוקחים את הדבר קצת יותר ללב. "איפה הצדק?" הם שואלים, "במסוסי זה"ל היחס הוא אחד לעשרה לטובתנו, מדוע לא יהיה אותו יחס גם בסרטים?"

קשה להסביר לצרפתים, כי הצרה שלהם היא שהם מייצרים יותר מדי סרטים טובים. הנה, למשל, סרט כמו על פני פאריז, ש הוצג עד השבוע בקולנוע מנדלור בתל אביב. מזמן כבר לא ראה מסך קולנוע זה סרט כה טוב ומשכנע, כה אנושי ומענג. הראו בו בסך הכל שני אנשים, המובילים בשר חזיר במזודות על פני פאריז, ש הכיבוש הנאצי. אולם יצרו אותו אמני ה מקצוע. הופיעו בו כוכבי הבד. השקיעו בו מרץ ומחשבה, עשו אותו מלאכת מתי שבת להתפאר בה, סאטירה חברתית נפ לאה. התוצאה: הוא החזיק מעמד בקושי שבועיים על מסך מנדלור.

במרחק כמה מאות מטרים, בקולנוע אר ריון, הציגו לא מזמן סרט אוסטרי, בשם סיי הקיסרית הצעירה — מין תערוכת של סכרין עם צבעי-מאכל, המוגשת על מגש של פח נוצץ הנראה ככסף סהור. הסרט רץ שלושה חודשים בקירוב. וכשיש לפע מים סרט צרפתי טוב, אשר יכול להצליח באה הצנועה הישראלית ואוסרת אותו.

עד עכשיו לא היה לצרפתים זמן להסדיר בעיה זו. אולם נראה כי עתה, אחרי ש העלו את ההגול לשלטון, ואחרי שחני את קולותיהם לידיו הטוב של בגין, זאק סוס טל, הרגישו הצרפתים כי בארצם הכל בסדר. סוף-סוף אפשר יהיה לעשות מעט סדר גם בישראל.

★ ★ ★

כדאי יותר להקיר

ל מען האמת ההיסטורית, יש צר רך לצייק, כי אין זו הפעם הראשונה שהצרפתים רוצים לחתם את זרם הקהל לסרטי הקולנוע השונים. למרות שישאל הוא מדינה קטנה, ובין כה וכה לא הם ירוחיה אם ילכו כאן יותר לסרטים צר פתיים, אלא מפיצי הסרטים שיש להם אמ צעים הידועים רק להם לקנות סרטים ב חוץ-לארץ, נפגעה הגאווה הלאומית של ה צרפתים לא פעם בגלל מיעוט ההליכה לס רטים צרפתיים בארץ.

פעמים היה בתנאים לקפוץ הנה ליום יומיים, להריח את העניינים ואת מסדורי נות בתרי-הקולנוע, ולעורר את דעת הקהל. אך ברגע האחרון תמיד קרה פנצ'ר בתלי צפוי. פעם היה זה כוכב שסירב לעלות למסוס כי "לכל-הרוחות-את-מי-מעניין-לנסוע לישראל!" פעם אחרת התברר פתאום, כי ב עצם השוק לסרטים צרפתיים במצרים קצת יותר גדול ולכן יותר חשוב, וכדאי יותר לקפוץ לשם.

בא מיבצע סואץ והפך את שתי המדינות לשותפות. השבוע, כפי שמבטיחים, עם הדי לקת נר חנוכה הראשון, נס גדול יקרה פה בפעם השניה, ויחד עם סופגניות חנוכה חמות יאכלו אזרחי ישראל, רק בעינים, כמה שהקניות קולנוע צרפתיים חמות לא פחות. וכמו סביבני חנוכה, יסתובבו האז רחים לחפש כרטיסים כדי לחזות בכוכבים, באישים ובסרטים שיוצגו במשך שבוע ימי החנוכה, בשבוע הסרט הצרפתי.

★ ★ ★

יש המעדיפים את בריגיט

ל א חסרים בישראל האנשים אשר ישמחו על נס חנוכה השני יותר מאשר על הנס הראשון, למרות ששבועוני הקול נוצ הישראלים מקפחים כישום-מה את חיי המין והחברה של עולם הקולנוע האירופי בכלל והצרפתי בפרט. אין גם כל רע בקבלת-פנים לבית ורגשת לגברות פני סוא ארגול ומילין דימונג'י, למרות שבי

במדיוה

דרכי אדם

קרוב עני מדי

ביקורו הראשון של הנדבך, האמין ביהודי בריטניה, יצחק (היכל שלמה) חלפסון, החיש אף את הלמות ליבו של אברהם סולץ, פקיד משרד הבריאות בירושלים. סולץ, שכרבים אחרים ידע על נדבנותו של המליונר הבריטי, היה לו מה למכור לנדיב: סבתא-גדולה משותפת. סבתו של חלפסון וסבתו של סולץ היו אחיות.

סולץ חיבר מכתב מליצי ומלא חיבה ל קרובו העשיר, הציע לו, נוסף על פעולותיו הברוכות לפתיחת ההיכל, פעולות צדקה נוספות. בין היתר: הקמת בית כנסת שישא את שם הסבתא המשותפת. הוא לא שכה להזכיר, בין השיתין, את מצבו הכלכלי ה דחוק, רמז כי היה מודה לו מאוד לו היה מסייע לו להשיא את בתו החסודה, מצחה שיהודים חרדים אינם מושכים ידם ממנה לעולם.

חלפסון לא הגיב על המכתב הראשון, אולם כשהלכו המכתבים ותכפו, הורה ל מכיריו לכתוב לסולץ כי יתראה עמו ב בקורו הבא.

בקוריו של חלפסון, שהפכו עסקיים יותר ויותר, תכפו והלכו, ובד בבד עמם תכפו אף מכתביו חסרי התשובה של סולץ. גם נסיונו של סולץ להתראות עם הנדיב ה ידוע, בטרקליני של מלון המלך דוד, עלה בתוהו. לעתונאי סקרן, ששאל את חלפסון אודות קרובו העני, ידע הנדיב לספר כי אין לו קרובים עניים בארץ, וכי הוא התראה עם האחרים לפי בקשתם.

מנהלה הראשי של חברת פז לא שיקר. כשהגיע לשדה התעופה כליו, בשעת ביקורו הראשון בארץ, נפל על צוארו צעיר בלתי מוכר, בשם שמואל סולץ, הקביל את פניו בשם "משפחה". תוך כדי התחרות עם ה עתונאים, הצליח אף לספר לו כי הוא פועל נזקק, העובד בסולל בונה, והחי בדוחק, מן הדי לפה. חלפסון הבטיח לעשות משהו לסובתו, ואמנם, כעבור שבוע ימים נקרא שמואל סולץ למשרד החברה, התבשר כי הוחלט להעלותו בדרגה, מפועל סוג ג, ל פועל סוג ב. ההעלאה התבטאה בחמש ל"י לחודש.

בינתיים התיאש אברהם סולץ מחוכניותו. השבוע זכה אף הוא להעלאה בחמש ל"י במשכורתו במשרד הבריאות — ללא הת ערכות חלפסון.

משפט

בכי יציל מעושה

אברהמילה חיששטוק חגג את קום המדינה בדרך משלו: הוא חזר אל שמו הקודם, עליו נאלץ לחתך כשערך מצבא אנדרס ב-1943 — שמואל שלום בן שמואל.

אולם את מקצועו לא החליף: כי שמואל בן שמואל התפרנס, או ניסה להתפרנס, מ רגע בואו ארצה, מן הכייסות. ידו המגושמת היתה נטויה לכל כיו: טבעו לעורר רחמים על עצמו בעזרת דמעות, הקנה לו את כיי ניוו המקצועי: מלך הכייסים הביכיה.

לאחר 17 הרשעות קודמות, מהן שמונה על כייסות, החלים בן שמואל לחזור למוטב. לכשהשתחרר ממאסר של שלוש שנים, אותו ריצה לאחרונה, מצא מקום עבודה בסדום. אולם בחופשתו הראשונה בתל-אביב, נכשל השבוע, בדמעות בעיניו, סיפר את סיפורו באוזני שופט השלום מכס רובין. התייפח בן שמואל: "לא ניסיתי לכייס, כבוד ה שופט. עליתי על האוטובוס בכחנה לקבל משכורת מהמשרד בתל-אביב, הכנסתי את ידי לכייס ובלי כוונה נגעתי בכייסו של המתלונן..."

למתלונן חיים צדקורש היתה דעה אחרת. "אחרי שתפסתי את ידו בכייס, ביקש ממני הכייס לסלוח לו, התחנן לפני מאוחר יותר שלא אעיד נגדו בבית-משפט", סיפר.

בהתחשב עם נסיונותיו של בן שמואל לחזור למוטב פסק השופט: חמשה חודשי מאסר; 10 חודשי מאסר על תנאי לשלוש שנים.

מיד לאחר פסק-הדין התנדף הבכי מעל פניו של המלך הכוכה. חיך הוא: "הרחחתי שלוש שנים".

לכבוד הנדבך

ברנדי אקסטרה פיין

וורמוט זכרון

גולדן טוקאי

אדום עתיק

כרמל חוק ישן

יקני ואשון לציון-זכרון יעקב

החנויות המוכרות בתל-אביב

● מבחר גדול של אריגי צמר לגברים ולגברות אפשר למצוא אצל בראון את בילר ברחוב נחלת בנימין 43. אריגים מן המין המשוו בח ביותר לעונת החורף, ככל הצבעים, מתוצרת הארץ ותוצרת חוץ, אצל בראון את בילר.

● בית-המסחר האלגנטי לאופנת גברים וזקטור ברחוב בן-יהודה 6 (ליד מוגרבי) הכין מבחר עשיר של דוגמות מקוריות של חולצות קורדרו וצמר. אפשר למצוא אצל ויקטור גם מעילי גשם לגברות ולגברות, סוודרים, צעיפים מצמר נקי, מכנסים, מוכנים ולפי מידה, והדוגמות האורייגניות ביותר ל עונת החורף.

● הנעליים בגזרות החדשות ב יותר ובצבעים לפי טעמן ולבושן תמצאנה בעלות הטעם הטוב בחנות לנעליים טובי-טעם ברחוב אלנבי 60. לקראת עונת החורף הוציאה החנות את המודלים 1959. החנות טובי-טעם דואגת לא רק ליופי אלא גם לבריאות הרגל.

● כל בעלי האופנועים והקט נועים, וספה ולמברטה, יכולים ל הצטייד לעונת החורף במגן הרוח המעולה אצל המומחה מנחם מרחוב הרצל 82. מגן הרוח של מנחם יבטיח את בריאותך בכל נסיעת תיך ככבישי הארץ. סור אל מנחם להצטייד במושב ובמגן הרוח ה מעולה ביותר.

● כל אשה וכל גבר בעלי טעם עדין מזמינים את נעליהם אצל עדין ברחוב אלנבי 92. הסלון האלגנטי עדין מייצר את הדוגמות החדשות ביותר של נעליים ל עונה החדשה. אצל עדין נעליים יפות, שרות נאה ומחירים נוחים.

הסרטים הצרפתיים לא יביא לצופה אלא אוסף מקרי של סרטים

כוכבים זכריים

מפורסות, שאפילו הצופה חזק-העצבים, היגיל לראות מחזות מעין אלה בסרטי נוער-עזוב אמריקאי, עשוי להודיע למראן.

★ ★ ★

בזרועות קצין מתקדם

סרט אחר הדומה מאוד לסרטי נוער-עזוב אמריקאי, וכמעט בעל אותו מור-סריהשכל — אך עם הרבה יותר צילומים אירוטיים ו"אספרי" צרפתי — הוא "היפה ושתי". מופיע בו גם מיליין דימונג'ו

האמנותי של סרט בנאמנותו לאופי הארץ והלאום, בהם הוא נוצר. לקולנוע הצרפתי, כמו לכל קולנוע אחר, יש סגנון משלו. הן סרט הצרפתי אינו יכול להתמודד אולי בעושר ובהמצאות טכניות כסרט האמריקאי, אולם הוא עולה עליו פי כמה בעושרו הרוחני. משום כך גם חזק יותר ערכו של סגנון הקולנוע הצרפתי, המצטיין באנושיות ובחומרה, בהעלאת בעיות חברתיות ובטייפול בנושאים נסיוניים. הוא אינו סגנון צבוע, אשר מציג אלימות ופסע על הבד מן הצד האחד, ומתנגד לתצלומי-עירום בן-טענות של-מוסר מן הצד השני, כאשר עושה הסגנון האמריקאי.

אם בתל-אביב מוצג עתה סרט כמו מונט פארנאס 19, אודות פרק בחייו של הצייר אמדיאו מודיליאני, הריהו מציג יותר מכל שורת הרצאות או מסעי פירסומת את סגנונו וטיבו של הסרט הצרפתי. אך אם מציגים במסגרת שבוע הסרט הצרפתי סרט כמו הגורילה אומרת לכם שלום, יוצר הדבר קצת מושגים מבלבלים על טיבו של הסרט הצרפתי.

הגורילה אומרת לכם שלום הוא סרט-מתח בלשי, עשיר בתמונות וזרוע מורטות עצ-בים. תכנון מאלף ביותר: גאון פאקה (לינו ונטורה), המכונה הגורילה, מצליח להימלט מהכלא, בו נכלא כדי להסחת את פעולותיו כסוכן מספר אחד של השב. הצרפתי למצב לא נעים זה הגיע גאון אחרי שכמה תכניות של חיל התעופה הצרפתי נעלמו, ואו חושד כי אחד מסוכניו לשעבר סחב את התכניות והעבירן לשגרירות מעצמה זרה. לרוע המזל נהרג הסוכן, בו חשד הגורילה, באחד ממצודי המשטרה.

אף-על-פי-כן מחליט הגורילה לגלות את שמו של ראש רשת הריגול הזרה, נלחם בו למרות שהאיש הוא בעל חשיבות די-מיטית. כל זה צריך הוא לעשות בכוחות עצמו, ללא ידיעת המשטרה או הכולשת. הגוריל המר מתאכזר לגורילה והוא נתפס על-ידי הסוכנים הזרים, מצליח להימלט רק בעזרת אשתו האמיצה. כשהמשטרה מתחקה כבר על עקבותיו, מצליח הגורילה לארגן טבח כללי, בו הורגים המרגלים ה-זרים איש את רעהו. הגורילה, שהשלים את שליחותו, חוזר כמובן שלם ובריא למש-רתו הקודמת בשב. הצרפתי.

הסרט עשוי ללא ספק בכשרון, בידוי של ברנארד בורדריי, המעלה על הבד טיפוס חדש של גיבור בלשים — פיקה, ערי מומי ובעל-כוח. אולם הסרט דווש בכמות כה גדולה של תמונות עיוניים ואכזריות

מיליין דימונג'ו — אחד הכוכבים אשר יצנצוצו בשמי 'מאגרב'

מארגני שבוע הסרט הצרפתי — יהיה בין האורחים בשבוע זה.

בלראי שתי פנים מנסה קאיאט — שהתפרסם בשל סרטיו המשפטיים, בהם הוא מביא עד ליד אבסורד בעיות חברתיות ראשונות במעלה — לנתח ולתאר בצורה המקורית האפיינות לו את רגש הנחיתות. מישל מורגאן, אחת השחקניות הגדולות של צרפת, מופיעה בסרט כאשתו המכוערת, המאוהבת אהבה שלא מדרך הטבע באחיה, אשר ניתוח פלאסטי בפניה הופך את כל עולמה.

★ ★ ★

רק אוסף מקרי

צלם העובדה שכל הסרטים שיוצגו בשבוע הסרט הצרפתי נוצרו בצרפת על-ידי צרפתים, אינה עושה עדיין את הי-שבוע לשבוע הסרט הצרפתי. תהיה זאת גם טעות גדולה להציגו בתור שכזה, כי הסרט הצרפתי ראוי להרבה יותר. מה ש-יקרא שבוע הסרט הצרפתי אינו אלא אוסף הסרטים הצרפתיים, שעמדו בימים אלה ברי-שותם של מפיצי סרטים צרפתיים בישראל.

הקומדיה החינוכית היא חביבה. אולם זה הכל.

שני הסרטים הללו אינם כל מה שיוצג בשבוע הסרט הצרפתי. יוצג בו סרט בידוי מוסיקלי צבעוני עם זיוי זנמיר ודניאל גילין, בשם הבחורים המקסימים, מהסוג בו קשה לצרפתים להתמודד עם האמריקאים. אך בכל זאת הם מתעקשים לנסות את כוחם. סרט נוסף: רומן אהבים בשם הנאה-בים, בביומו של לואי מאלה ובהשתתפותה של הכוכבת הצעירה ג'ין מורו, יצירה המשקפת את אחד השסחים הפעילים של חיי החברה הצרפתיים. באותו שבוע תוצג גם קומדיה צרפתית-איטלקית עם פרננדו והקומיקאי האיטלקי טיטו, אודות עיירת-גבול צרפתית-איטלקית, בה פועלות שתי משטרות.

כל אלה הן יצירות בינוניות, עשויות בידי במאים בינוניים, עם שחקנים בינוניים. נכון שיוצגו גם שני סרטים טובים מאוד. האחד הוא החתולה (העולם הזה 1103), סרט אנטי-נאצי על /וחמת מחתרת צרפתית המתאבדת בקצין גרמני. השני הוא לראי שתי פנים, יצירתו של הבמאי הצרפתי יהודי אנדריי קאיאט, שכפי שמבטיחים

וגם הנרי וידאל, שיהיה לצופי ישראל הכי-בוד לראותם חיים.

מיליין הטובה מופיעה הפעם כעלובת-חיים, שמגיל 12 שנה היתה בטיפולם של מוסדות הסעד הממשלתיים. בריחתה האחר-רונה ממוסד שכזה מביאה אותה למוסד לחינוך נוער עברייני, שם היא לומדת לשנוא שוטרים. בריחה נוספת מביאה אותה לקשר עם כנופיה בני-טובים, שכתוצאה ממנו היא מוצאת את עצמה בזרועות המשטרה. ליתר-דיוק: בזרועותיו של קצין משטרה, בעל דעות מתקדמות לגבי חינוכו של נוער עברייני.

כמובן שגם לקצין המשטרה היתה ילדות קשה, ומובן שבגלל עובדה חשובה זו הוא מבין לליבה של מיליין. כדי להציל אותה מעצמה הוא מבקש ממנה להינשא לו. מיליין מסכימה להצעה, מתוך מחשבה שנוש-איה עם קצין המשטרה יוציאה מהכלא ואז תוכל לברוח שנית. אולם בגלל הנסיבות אין היא יכולה לעשות זאת, ובניגוד לר-צוגה עליה להחזיר לשוטר לחיות עמה. יחד עם זאת אין היא מנתקת את קשריה עם חברה הקודמים. לבסוף בא הכל על מקומו בשלום והאהבה מנצחת.

האמן אנדריי קאיאט, מגדולי במאי צרפת. לפי התכנית יבוא עמו גם הבמאי אייב (הגיבורים עייפים) צ'אמפי.

הגבר הנרי וידאל, הפחות מפורסם בישראל, משתתף עם מיליין ("ציד-המכשפות") דמונג'ו-בהי יפה ושלקי.

החתולה פרנסואא ארנול, שסרטו החתולה לא הותר עדיין להצגה בארץ, היא המפורסמת בין האורחים.

המאהב דניאל גילין, אחד מותיקי מאהביהד בצרפת, עתיד לבוא השבוע לישראל, לשמחת הספשעשרה.

רוחו של סמל הנפה הדרומית, אברהם חיסמן, היתה מרוממת. לבוש מדים נהג בגימס שאלו, בסמטאותיה של יפו. לידו ישבה ידידה חנינית ובמסעדה סמוכה ציפתה להם ארוחה דשנה ושתייה כיד המלך. לכל הדעות היה זה צריך להיות ערב בילוי נעים.

העובדה כי חיסמן נהג בגימס של ידידו ללא רשיון, לא הפריעה לו כלל וכלל. סמל ראשון במשרה אינו צפוי לבקורת. כך חשבו גם בעלי בית הקפה, שלא הקפידו על המשקאות שנמזגו לגורגם של הסמל וידידתו, לא טרחו אף לרשום את החשבון. שיכורים כהלכה עזבו השניים את הקפה, יצאו לתור אחר הרפתקאות חדשות.

ואז, ליד מחנה צבאי, ארע מה שעלול לקרות אף לסמל ראשון. הגימס התנגס ב"עמוד, הידידה הועפה החוצה מעוצם התנופה ונחבטה במדרכה. אברהם חיסמן, שלא איבד את עשתונותו, נשא רגליו ונמלט ממקום התאונה.

למזלו הרע חזו חיללים מהמחנה הסמוך במרחש, הועקו נידת, שאספה את הידידה הפצועה, גבתה עדות מפיה ומיהרה לדלוק אחר הנמלט.

השבוע, לאחר שהודח מתפקידו, ציפה סמל ראשון חיסמן למשפטו. כששלושה ימי אשמות תלויות ועומדות לו מנגד: נהיגה ללא רשיון, נהיגה תוך שיכרות, וברחיה ממקום התאונה.

תזכיר

אסך משמיץ

המקומות הקדושים בירושלים וסביבתם ידועים לכולם. ליוון מרשתת וקרוב של מזכיר הא"מ, דגן המרשאל, לבין ביגיי, כפי שהודיע לפני שלושה שבועות מיר תצפית (העולם הזה 1102). **פגרת הסופרים** היהודית-ערבית שהתקיימה בחורש שעבר בתלאביב, ושוכנתה הלי חובים ביותר בחוגים שונים ורחוקים של אנשי תרבות ישראלים (העולם הזה 1098). **הושמעה** השבוע בחירות ובנסות מעל דפי דבר, בידי עורך אילוני המפא"י מיכאל אסף, אסף, שהוא חבר האיגוד היהודי-ערבי ואחד מפעיליו, האשים את מארגני הכינוס היהודיים, כאלו היו גורמי מקי או חברי הפעולה השמית. בינתים התברר כי הפגישה שנועדה להתכנס בצנרת, בבית הנוצרים הצעירים, נתקיים אחרי שאי-התבוננות שגר מר לביטולה (העולם הזה 1104). סולקו לי אור התנצלותו המובטחת של הסופר הערבי עיסא לובאני, על האשמותיו חסרות הביסוס כנגד הסופר בנימין תמוז. **הפרט האנטינאצי** החתולה, שנאסר מלכתחילה להצגה בידי הצנזורה של משרד הפנים, הותר להצגה אחרי מתאונות של גופים ציבוריים רבים והעולם הזה (1105). בתר **כס**. **ההפליה הערית** הנהוגה למעשה בבתי הספר העממיים של רחובות, ושפרטים ראשונים עליה נמסרו בהעולם הזה (1099). אושרה השבוע באורח חוקי בהחלטת בית הדין הגבוה לצדק, שקבע כי בית ספר קרוב אינו דחוק הקרוב ביותר. החלטה זו ביטלה איפוא את העקרון לביתו, ובכך פתחה פתח להעברות ילדים מבית ספר לבית ספר, מטעמים דתיים, חברתיים או מעמדיים. **משפטו ה"פנימי"** של הרב חרל"ם מראשון לציון בבית הדין המשמעי של הרבנות הראשית, בעזר עריכת נישואי בוסר, תמורת תשלום כסף, שימש השבוע נושא לשאלתה של ח"כ מ"ס ד"ר חנן (הנס"י) רובין שביקש לדעת, אם אמנם הופעל לחץ מאחורי ה"קלעים" על פקידות המדינה, שלא להגיש תביעה פלילית נגד הרב, כפי שגילה העולם הזה (1097). כהרגלו הכחיש שר המשפטים את הדיעה והשיב: "היועץ המשפטי לממשלה, בוק עמזו את חומר הראיות, שהיה בתוך המשרד והגיע לכלל מסקנה, שה"ראיות" אינן מספיקות להוכחת אשמה פלילית". **רועה הזונות** מאיר טיב, שספור חזיו פורסם בשבוע שעבר בהעולם הזה (1104) הצליח בערעור שהגיש עורך דינו חיים קאזיס לבית-המשפט המחוזי. עוניו של מאיר טיב, שהציג בבית המשפט את מכתבי היצאניות, שספרו כיצד מסרו עדויות שקר במשטרה ובבית המשפט, הופתח לשנתים מאסר במקום ארבע שנים.

נציג לאוכלי הגולאש

משימה חמורה עמדה השבוע בפני משרד החוק הישראלי. מי שהוא במשרד החלים כי כדי להמשיך לעולם את הדמוקרטיה הישראלי, יש לשלוח לרחבי העולם צילומים של חברי כנסת ערביים, בתלבושתם המקורית, בצילומים אוטנטיים מהפרלמנט הישראלי. כאשר הגיעה חבורת הצלמים לבניין הכנסת, התברר כי לא נערכת ישיבה, אולם מספר חברי כנסת היו במונו. הצלמים החליטו לביים תמונות. הם הושיבו באולם הכנסת את הח"כ הערבי המפא"י **פאריס חמדאן** כשהוא לבוש בתלבושת אירופית עם כפיה לראשו, ומשני צדדיו הושבו הרב **מרדכי נורוק** והרב **זלמן בן-יעקב** כשהם חובשים כיפות. מאחוריהם הושבו **יוסף כמים**, ממפ"ם וח"כ **צאלח סלים** כשביניהם יושב **יוסף אלמוגי**. הצלמים בימו תמונות כאלו החבורה מאזינה לנאומים ומצביעה. הצעיר אלמוגי: "אולי נצביע על השאלה מי הוא יהודי?". עורכי העיתונים הישראליים התרגלו כל כך להתייחס ערכות המתמדת של ראש הממשלה **דוד בן-גוריון** בעניני דת, עד שבמסיבה עם עורכי-העיתונים מנה אליו אחד האורחים: "כבוד הרב הראשי". . . באותה מסיבה הודיע ביגיי, כי נתן היתר מיוחד לעורך מעריב **אריה (ציק)** **דיסנציה**, לא להחליף את שמו לעברית, בגלל נימוקים שאינם ניתנים לפרסום. . . שר הדתות ה"מיועד **יעקב משה מדידאני**, הסביר לאחרונה מדוע החליף את המצנפת הרבנית הספרדית הגבוהה שלו, ה"לפה", ואת ה"גלימה" השחורה בעלת השרחלים הרחבים, בתלבושת רבנים גלימה. "בעבורי ברחוב, תבוס מצנפת גלימה, שמעתי ילדים אומרים: 'הנה הולך רב ערבי'. הבנתי שאין מקום לתלבושת זאת בהתייחתי". . . כי ועידת תנועת החרות שנערכה השבוע, ה"לונדון" מצייני הועידה כי יוצאי הונגריה אינם זוכים לייצוג מתאים במרכז התנועה. קרא לעברו הדין **יוחנן באדר**: "גם אני יכול לשמש נציג של אוכלי הגולאש". . . בפתיחתה של הועידה היה נוכח גם הכתב לעניני אמנות קלה של הארץ, **נתי דונביץ**. ביקש דונביץ מהעיתונאים **ישעיהו אביעם**: "תגיד לי מי הם אלה היושבים על הבמה, ואני מבטיח לך שבה צגת דוידאני ושומאכר אסכרי לך הם השחקנים". . . עיסוק מקורי מצא להם הגנרת חנה איכילוב, אלמנתו של **משח איכילוב** מי שהיה סגן ראש עיריית תל-אביב: היא פתחה ברחוב דונגוף חנות חדשה ומפוארת למכר חיות וצפרים.

תזכיר

אסך משמיץ

המקומות הקדושים בירושלים וסביבתם ידועים לכולם. ליוון מרשתת וקרוב של מזכיר הא"מ, דגן המרשאל, לבין ביגיי, כפי שהודיע לפני שלושה שבועות מיר תצפית (העולם הזה 1102). **פגרת הסופרים** היהודית-ערבית שהתקיימה בחורש שעבר בתלאביב, ושוכנתה הלי חובים ביותר בחוגים שונים ורחוקים של אנשי תרבות ישראלים (העולם הזה 1098). **הושמעה** השבוע בחירות ובנסות מעל דפי דבר, בידי עורך אילוני המפא"י מיכאל אסף, אסף, שהוא חבר האיגוד היהודי-ערבי ואחד מפעיליו, האשים את מארגני הכינוס היהודיים, כאלו היו גורמי מקי או חברי הפעולה השמית. בינתים התברר כי הפגישה שנועדה להתכנס בצנרת, בבית הנוצרים הצעירים, נתקיים אחרי שאי-התבוננות שגר מר לביטולה (העולם הזה 1104). סולקו לי אור התנצלותו המובטחת של הסופר הערבי עיסא לובאני, על האשמותיו חסרות הביסוס כנגד הסופר בנימין תמוז. **הפרט האנטינאצי** החתולה, שנאסר מלכתחילה להצגה בידי הצנזורה של משרד הפנים, הותר להצגה אחרי מתאונות של גופים ציבוריים רבים והעולם הזה (1105). בתר **כס**. **ההפליה הערית** הנהוגה למעשה בבתי הספר העממיים של רחובות, ושפרטים ראשונים עליה נמסרו בהעולם הזה (1099). אושרה השבוע באורח חוקי בהחלטת בית הדין הגבוה לצדק, שקבע כי בית ספר קרוב אינו דחוק הקרוב ביותר. החלטה זו ביטלה איפוא את העקרון לביתו, ובכך פתחה פתח להעברות ילדים מבית ספר לבית ספר, מטעמים דתיים, חברתיים או מעמדיים. **משפטו ה"פנימי"** של הרב חרל"ם מראשון לציון בבית הדין המשמעי של הרבנות הראשית, בעזר עריכת נישואי בוסר, תמורת תשלום כסף, שימש השבוע נושא לשאלתה של ח"כ מ"ס ד"ר חנן (הנס"י) רובין שביקש לדעת, אם אמנם הופעל לחץ מאחורי ה"קלעים" על פקידות המדינה, שלא להגיש תביעה פלילית נגד הרב, כפי שגילה העולם הזה (1097). כהרגלו הכחיש שר המשפטים את הדיעה והשיב: "היועץ המשפטי לממשלה, בוק עמזו את חומר הראיות, שהיה בתוך המשרד והגיע לכלל מסקנה, שה"ראיות" אינן מספיקות להוכחת אשמה פלילית". **רועה הזונות** מאיר טיב, שספור חזיו פורסם בשבוע שעבר בהעולם הזה (1104) הצליח בערעור שהגיש עורך דינו חיים קאזיס לבית-המשפט המחוזי. עוניו של מאיר טיב, שהציג בבית המשפט את מכתבי היצאניות, שספרו כיצד מסרו עדויות שקר במשטרה ובבית המשפט, הופתח לשנתים מאסר במקום ארבע שנים.

תזכיר

אסך משמיץ

המקומות הקדושים בירושלים וסביבתם ידועים לכולם. ליוון מרשתת וקרוב של מזכיר הא"מ, דגן המרשאל, לבין ביגיי, כפי שהודיע לפני שלושה שבועות מיר תצפית (העולם הזה 1102). **פגרת הסופרים** היהודית-ערבית שהתקיימה בחורש שעבר בתלאביב, ושוכנתה הלי חובים ביותר בחוגים שונים ורחוקים של אנשי תרבות ישראלים (העולם הזה 1098). **הושמעה** השבוע בחירות ובנסות מעל דפי דבר, בידי עורך אילוני המפא"י מיכאל אסף, אסף, שהוא חבר האיגוד היהודי-ערבי ואחד מפעיליו, האשים את מארגני הכינוס היהודיים, כאלו היו גורמי מקי או חברי הפעולה השמית. בינתים התברר כי הפגישה שנועדה להתכנס בצנרת, בבית הנוצרים הצעירים, נתקיים אחרי שאי-התבוננות שגר מר לביטולה (העולם הזה 1104). סולקו לי אור התנצלותו המובטחת של הסופר הערבי עיסא לובאני, על האשמותיו חסרות הביסוס כנגד הסופר בנימין תמוז. **הפרט האנטינאצי** החתולה, שנאסר מלכתחילה להצגה בידי הצנזורה של משרד הפנים, הותר להצגה אחרי מתאונות של גופים ציבוריים רבים והעולם הזה (1105). בתר **כס**. **ההפליה הערית** הנהוגה למעשה בבתי הספר העממיים של רחובות, ושפרטים ראשונים עליה נמסרו בהעולם הזה (1099). אושרה השבוע באורח חוקי בהחלטת בית הדין הגבוה לצדק, שקבע כי בית ספר קרוב אינו דחוק הקרוב ביותר. החלטה זו ביטלה איפוא את העקרון לביתו, ובכך פתחה פתח להעברות ילדים מבית ספר לבית ספר, מטעמים דתיים, חברתיים או מעמדיים. **משפטו ה"פנימי"** של הרב חרל"ם מראשון לציון בבית הדין המשמעי של הרבנות הראשית, בעזר עריכת נישואי בוסר, תמורת תשלום כסף, שימש השבוע נושא לשאלתה של ח"כ מ"ס ד"ר חנן (הנס"י) רובין שביקש לדעת, אם אמנם הופעל לחץ מאחורי ה"קלעים" על פקידות המדינה, שלא להגיש תביעה פלילית נגד הרב, כפי שגילה העולם הזה (1097). כהרגלו הכחיש שר המשפטים את הדיעה והשיב: "היועץ המשפטי לממשלה, בוק עמזו את חומר הראיות, שהיה בתוך המשרד והגיע לכלל מסקנה, שה"ראיות" אינן מספיקות להוכחת אשמה פלילית". **רועה הזונות** מאיר טיב, שספור חזיו פורסם בשבוע שעבר בהעולם הזה (1104) הצליח בערעור שהגיש עורך דינו חיים קאזיס לבית-המשפט המחוזי. עוניו של מאיר טיב, שהציג בבית המשפט את מכתבי היצאניות, שספרו כיצד מסרו עדויות שקר במשטרה ובבית המשפט, הופתח לשנתים מאסר במקום ארבע שנים.

פסוקי השבוע

- **מאיר יערי**, על פרשת אהרן כהן: "במוקדם או במאוחר יצטרפו רוב המפלגות בארץ להגיע ליד מסקנה, כי אין להשלים בשום פנים עם מוסד, הנהנה מסמכות שלטונית, כדי להפנותה נגד מפלגות נצמנות לבטחון המדינה, מתוך חשבונית בלתי סבירה".
- **ח"כ חרות יעקב מרדור**, על פרשת כפר קאסם: "כולנו חייבים להרגיש בלבנו סימפטיה כלפי הבחורים שנשפטו על שמילאו שליחות וטעו... עם הבאתו של דמי לדין נותקה שרשרת האחריות עבור הפרשה המובילה ישר אל שר הבטחון מר דוד בן-גוריון".
- **אלוף אהרן רמז**: "בפוליטיקה אין משלמים דיחידנות על מניות של עבה".
- **ח"כ אחדות העבודה יצחק בן-אהרן**: "אני מזועזע מתופעה אחת. בכל ארצות העולם החופשי, מכוניות טענות ותביעות הופעלים כלפי המעבידים ואילו בישראל כל יוכוח הוא עם אשכול ובקר במקום עם שנקר".
- **ח"כ חרות ד"ר יוחנן באדר**: "שמעתי שרוצים לעשות מהלירה סלע, אל תעשו זאת, כי הסלע יתפזר ויהיה לחצץ".
- **יעקב אמיר**, ציר לועזת חרות, ממחנה ישראל: "היה אצלנו אדם שעבר למפא"י, זכרנו לברכה".
- **יעל ("וילה") דייק**, בתו של הרמטכ"ל לשעבר, בראיון שהתפרסם באיב ניונסטאדארד: "אם כי אני יכולה לירות בטט, רימוניידי גורמים לי סיפוק רב יותר, כך אני מרגישה את המחץ בכף ידי".

במאי לופוביצי וידידות*
שלוש זפיקות למזל

העתיד להיות מחבר המחזה שנלח ליוחנן, במסעו, הבחין מיד בחסוסיו של יוחנן, שהתלבט אם זה יהלום את מעמדו החברתי לגור במלון מדרגה שלישית. יורם הומין את **עמנואל פרת**, כתב מעריב במקום, שראין את זראי, ושאל אותו בין היתר: "כיצד יתכן שאתה גר במלון כזה?" מסמור, שנדבר קודם עם פרת, מיהר להפסיק את הראיון: "תבין עמנואל, יוחנן צריך לנסוע לחוץ-לארץ ואתה ודאי לא רוצה לקלקל לו בפרסום כזה". יוחנן מרוצה עד היום ש"הצליח למנוע את הפירסומת הגרועה". . . יותר נהירה במתיחות היתה רעיתו של יוחנן, **ריקה זראי**, בערב פתיחת מועדון סוף-העולם, מיסודו של **רפי אילון**, דגן נלסון להכיר לריקה את ראש העיר **חנור נצר**. ריקה היתה בטוחה שמותחים אותה, למחת נקלעה ריקה לישיבת מועצת העיר, ריה, ראתה את נגר יושב בראש, הפליטה צוחחה: "היי, אתה באמת ראש העיר?". . . במועדון יללה צפוני יותר ביקר מנהל ה"טכניון **יעקב דורי**, שניצל שהות של טבריה לביקור במועדון מיונס 209 של **מקסים סלומון**. למרות שהמועדון סגור בעונה זו, לרגל שיפורים והרחבה, נכנס דורי לבילוי בבר הקטן (4 מ"ר), לא יצא ממנו אלא בבוקר.

אופנת המיליונרים

האופנה האחרונה בין המיליונרים של ארצות-הברית היא כנראה נשואין עם יפה פיות ישראליות. אם המגפה תימשך בקצב כזה, עשויה ישראל לאבד בקרוב את יפיה פיותיה. אחרי שהמיליונר **ארתור קרים**, נשיא חברת הסרטים "יונייטד ארטסיסטס", נשא לאשה את יפהפית מכוון ויצמן ה"ר" **תלדיר דנון**, זכתה יפהפיה ישראלית נוספת, **נורית פילצר**, להצעת נישואין ממיליונר אמריקאי, השומר עדיין בסוד על זהותו. היא קיבלה את ההצעה. נורית זכה ה"20, בתה של בעלת סלון יופי ידוע, שהופיעה עד כה בשלושה סרטונים, זכתה לפני כשנתיים לפרסום בינלאומי כאשר ביקר בארץ הצלם הנוער של הרוי-שבועון **לייף פורים** **הלסמן** במטרה למצוא צעירה ישראלית שתציג בדמותה את ישראל. הוא בחר בנורית ותמונתה הופיעה בלייף. לאחר רונה הופצה תמונתה של נורית בחוברת תעמולה של משרד התיירות, ושם ראה אותה המיליונר היהודי האמריקאי לראשונה והתאהב בה. . . אגב, צעירות שעדיין לא התחתנו עם מיליונרים אמריקאים אינן צריכות להתאיש. בארץ מבקר עתה צלם עולמי לא סחות מפורסם, **ברנרד הרט**, מן העוסק גם הוא, מזה כמה שבועות, בצילום נערות ויפהפיות ישראליות. . . נשואין אחרים שנוצרו השבוע תשומת לב בישראל, היו נשואיו של הכותבת כה"ג גואטמלי בארץ **חורחה גראסיה גרנני דוס הבן**, בנו של מי שהיה ציר גואטמלה בישראל ועתה מועמד לנשיאות בארצו. גראנוד הבן נשא השבוע ברומא בנשואין אזרחיים את **פטרלה ריגה**, בתו של תע" שין הרצליני. עם הנישואין הסתיימה פרשה ארוכה של מריבות משפחתיות בין הבן, לחורחה גראסיה גראנוד האב ושאר בני המשפחה שהתנגדו לנשואין. . . שמחה אחרת שררה בביתו של **דן בן-אמון**, שחזר לפני שבועיים מארצות-הברית והגיע בזמן להולדת בנו השלישי.

● שחקניות הקאמרי חנה מגנודינסקי וי אורנה פורת.

חיינו ומותו של גאון הפנטומימה הישראלית הצעיר, שכוכבו זרח, נצץ ודעך בשנה

ושמו וילי

הישראלית. וילי בא, ראה והופנט. החלטתו, לאחר שביקר מספר פעמים בהופעותיהם היתה מהפכנית לגבי חבר קיבוץ: הוא החליט כי הפנטומימה היא אמנות ועליו להיות אמן הפנטומימה.

בעיניו כשופות עקב וילי אחר הופעותיהם של האורחים מפאריס. תרגילי ההליכה במקום, שפנטומימאי ישראלי אחר, קנה לו בהם את עולמו, היו עבורו יותר מההופעה אמנותית סתם. וילי בלע אותם בעיניו, נשם אותם לקרבו, למד כל פרט ופרט בטכניקה המצוינת של השניים, שיפלה להופיל לו מאוחר יותר, בתיאגולי היחיד שלו.

★ ★ ★
לוח הזמנים שובש

המזל שיחק לו לילי. שנה לאחר מכן נשלח בשליחות תנועתו לצרפת. מעשהו הראשון היה, לכשהגיע לסאריס, לבקר בתיאטרון של מארסי. הוא מצא את המורה הגדול כפי שהגיתו בתל-אביב. עד מהרה החל וילי לקחת שיעורים בבית ספר דרמטי צרפתי. ברוחו כבר היתה טוה צורתה של אמנות ישראלית חדשה, אמנות הפנטומימה.

רק ארבעה חודשים הצליח וילי ליהנות ממזלו. לאחר מכן אול לו הכסף. הוא חזר לשדות המרעה של גיריס, מקום בו שימש בוקר מספר אחד של משקו.

אולם וילי לא זנח את תלמודו. בכוחות עצמו, ללא כל עזרה או בקורת מקצועית, סילג לו הפנטומימאי הישראלי הצעיר, סגנון הופעות משלו. הוא הכין לו בגד שחור, הדוק לגופו, צבע את פניו גלויי התחם במשחת איפור לבנה ושניה לסיו צורת חלל ריק, בהסתירו את שיניו הלבנות תחת זוג לוחות צרים ושחורים. או החל לשקוד על הרפרטואר שלו, שמאוחר יותר, במוסקבה, הביא עשרות אלפי צופים לתשואות של התלהבות, שיבש לחלוטין את לוח הזמנים של ההופעות האמנותיות בפסטיבל.

★ ★ ★
חיבה בשפה בלתי מובנת

יה זה הקטע המשפט, לפי רישומיו של דומייה, שהקנה לו במוסקבה את אהדת צופיו. הביא אותו עד לאולפן הטליוויזיה המוסקבאי. פעם, כשהעלה אחדות מדמויותיו בפני חברים, העיר אחד מהם: "הכל טוב ויפה, אך מה תעשה ללא להקה?"

שאלה זו דירבנה את וילי ליצור לו להקה משל עצמו, להקה רבת דמויות המבוססת על שחקן יחיד: הוא עצמו. לפי רישומיו של דומייה הכין להצגה את המשפט, בו הוא מופיע חליפות, מבלי לשנות את תלבושתו או את מראהו, תוך שינוי מקום עמידתו בלבד, בדמויותיו של הנאשם, הקטיגור, הסניגור, השופט, ושמש בית הדין. הצלחתו היתה מרעישת. לאחר הופעתו בטליוויזיה הרוסית, היו צופים נרגשים עוצרים אותו ברחוב, מעתירים עליו מילות חיבה בשפה בלתי מובנת.

וילי חזר ארצה כשבמחוז חובניות חדשות. הוא תכנן מסע ליפאן, בה קיווה למצוא את שורש אמנות הפנטומימה, אולם משקו היה זקוק לו. ישר מהופעותיו במחוזות התיאטרון, שם הופיע כדי לאסוף כסף לנסיעתו, נקרא הוא אל רפת המבכירות, לתת יד לחבריו בהמלטה המבורכת שירדה על המשק.

הוא הספיק עוד להכין את הופעתו להקתו בפסטיבל הקיצי, בוצים, ובערב פתוח בבית ציוני אמריקה — ואחר הכריעה אותו המחלה. בין יתר הופעותיו היה ידוע הקטע המתוח, בו היה מופיע וילי בחלוק לבן, מציל בכשרון פלאי את חיי חוליו האנושים ביותר.

רק את חיו הוא לא יכל היה איש להציל עוד.

על הבמה

בחיים

נירים בנגב. אף ברעם ההפגזות לא היו שוככים רעמי הצחוק של צופי וילי.

ואחר בא המפנה הגדול. אמני הפנטומימה הצרפתיים, מרסל מרסו ואטיין דקר, העלו את אמנותם על הבמה

איש היה

וזה מלבדו ידעו את הסוד: וילי, גאון הפנטומימה הצעיר, גוסס. מחלת הסרטן הממאירה אכלה את קרבו בקצב מחמיר והולך. חבריו וידידיו הקרובים ידעו על כך. הם גם ידעו כי לרעם הטוב, שהוכיחו לא סר מעולם מעל פניו, לא נותרו אלא שבועות ספורים לחיות. אולם הם שמרו זאת בסוד. איש לא רצה להקדיר בצל את ימי חייו האחרונים.

הבדל החל לפני חודשים ספורים, בעת הופעה מעל במת פסטיבל הקיבוצים. וילי חש בכאבים גוברים והולכים בבטנו. הוא נלקח לבית-חולים, מקום בו אמרו הרופאים לנתח את המעי העיוור שלו. בעת ההכנות לניתוח נתגלה הסרטן, אשר כבר הספיק להגיע למימדים חמורים. הם תפרו את מקום החתך, הודיעו לחולה שלהם כי עתה יבריא וילך. רק לרעיו הקרובים, ביניהם אחיו היחיד שנותר מכל משפחתו, הודיעו על האסון.

וילי לא היה מודאג גם כשחזרו הכאבים. כי לגביו, לא היו היסטורים בבחינת חידוש. וילי נולד לפני 29 שנה כעיריה ורדן הצרפתית, מקום בו הצליחו חילות הצרפתים להביא את חייליו הפרוסים של הקיור הגרמני. הוא איבד את משפחתו בתחילת מלחמת העולם השנייה, כשאותם פרוסים מובסים, הפעם במידים נאציים, צעדו שנית על אדמת צרפת. הנער נדד על פני כל צרפת ומהר מדי מצא את עצמו במוסד נוקשה לעבריינים צעירים.

★ ★ ★
סעודה בחדר קפוא

הזמנים היו קשים. הסופה הנוראה נכנסה כבר לשנתה השלישית, וילי, רעב ללחם ומוכה, מצא מקלט באותו מוסד. עבורו, נער יהודי שחרחר וגמול-קומה, היה זה מקלט-חסד. מאות ואלפים מבני גזעו וגילו, להם לא שיקח המזל, יצאו אותה שעה לדרך האחרונה עלי אדמות, לתאי הגזים באושוויץ.

כאן גם גילה וילי את כשרונו הגנוז. בחדר צר, כשהטמ פרטורה מחוץ למעלות אחדות מתחת האפס, החם ווילי את ליבות רעיו, בספורים מצחיקים ללא מילים. הוא היה נעור אך בגופו הגמיש ובתנועות ידיו. רעיו, נערים קטוחים שנאספו מאשפות הרחוב הצרפתי הכבוש, היו צוחקים בכל פה. רעבים וקפואים מקור כמו שהם, הצליח וילי לשכנעם בכח חיקוי בלתי רגיל, כי הם סועדים ברגע זה ליד שולחן ערוך בכל טוב, או חוזים כסרט משעשע של השמן והרהור.

המלחמה תמה. וילי, עתה זאב ליכטנברגים, נער יהודי בן 17, מצא את עצמו על אנית המעפילים תלחח, שניסתה לגנוב, ללא הצלחה, את גבול המים הטריטוריאליים הפלסטיינאים. עם חבריו לגורל, הגיע וילי לגמל חיפה, בליתי משחתות בריטיות, נכלא במחנה העולים בעתלית. לכשי שוחרר, הצטרף עם חבריו לחברת הנוער של השומר הצעיר בקבוץ עין החורש.

★ ★ ★
הבחוק גבר על ההפגזה

וזה הנער, שעשר שנים לאחר מכן נודע לזכות בפסס הראשון ובמלליית זהב לפנטומימה של פסטיבל הנוער במוסקבה, לא הסתפק בשעורי העברית והעבודה החקלאית בלבד: כשהוא נעור בשני שולחנות צמודים כבמה, ובפנים קופאות כתלבושת, המשיך להעלות בפני רעיו וחבריו המשק כאחד את סיפורי הפנטומימה שבגרו יחד עמו. רעמי צחוק וטפחיות על כתף היו שכרו. במלחמת העצמאות הצטרפו וילי וחבריו כגרעין לקיבוץ

פעים תרבותיים ואמנותיים כמו הבלט הלונדוני, מרתה גרהאם או אפילו הופעות בידור משוכחות כמו הזמר שרל טרנה או תיאטרון הבובות פיזולי. משום כך, אין ספק שחידושאטור הקטן בזירה, בביצועם הילעג של יעקב בורו וחבריו, יעלה בקופו תיו על מלאך האבן, על זעקי ארץ אחובה ואולי אפילו על קופותיו של מוישע חני טילאטור. הבלתי נשכח בטפשות.

תדריר

העולם הזה ממליץ על מאורעות הבידור והאמנות המוצגים השבוע ברחבי הארץ:

● **הערב אימפרוביזציה** (התיאטרון הקאמרי) רון הקאמרי) למקורבי תיאטרון, למעריציו של חלסי (דאע לעלי).

● **חום... עברנו!** (בצל יורם) טרי, רענן אך לא חריף.

● **מזאח האבן** (התיאטרון הקאמרי) עשוי שישי, אך שחקניו עשויים בשר ודם. הצגה טובה בהשתתפותם של בתיה לבזנס, עודד תאומי, יוסי ידן ודבורה קידר.

● **דבר אל הקיר** (סמבטיון) ממשך להצחק את צופיו ואפילו להנותם.

האמין שחוק המפורסם מאוד. לעומת זאת, נשאר מבצעו של הדיקטאטור הקטן, ליצן הכמה יעקב בידר, מחוץ למעגלי משפחתו המרוחקים ביותר אף מסביבתו של מאחיר מרגלית, מבצעו הבלתי נשכח של שחיק. משנגשו אנשי זירה להכנת הדיקטאטור הקטן להצגה, סמכו כנראה על מאות ה הצגות של החייל האמין שחוק שהוצגו בי אהל בפני אולמות מלאים וקופות שופעות. כחפונם כי רב, שכחו רק כנראה כי גם ספרו של האשק הצ'כי על-ליתיו של החייל האמין שחוק, שהופיע בהוצאת ספרית פועלים בתרגומו של מרדכי אבישאל, וזה לתפוצה לא מעטה בזכות הצלחת ההצגה. מי שקרא ספר זה וטרח ללכת להצגת זירה, נדהם להיווכח עד כמה דומים כמה מפרקי הספר לפארוויה המגוחכת והנלעגת שהכינו איזידור הרשקוביץ ויורם מטמור, בהתימרים כי המחזה בולגארי במקורו.

התלהבותו העצומה של הקהל המוגדר מאיד, הממלא עתה ערב ערב את אולם תיאטרון זירה, והגורם לכך שהשלט "כל הכרטיסים נמכרו" אינו מש מאשנב הקופה — היא מובנת ביותר. מי שקרוב לעסקי השעשועים בישראל יודע גם שהכנסותיו של קרקס מרדאנו עליו, יחסית, על של מו

הצגה כולה. לקהל הצופים, שאינו מצוי במיוחד אצל עניני תיאטרון ובעיית-ביעור תיו, זרות הבעיות המועלות על הבמה.

אולם, הרף הכשלון הבא לידי ביטוי ב צעם בחירת המחזה להצגה, יכול הקאמרי להצדיק את הצגת הערב אימפרוביזציה ולו רק בגלל השתתפותו של אברהם חלפי, בין חבר שחקניה. חלפי, הנושא על שכמו את נטל תפקידו של האב להקרוציה ושל שח קוקומיקאי, המוכרח לקבל על עצמו תפי קיד טראגי מאוד — עומד במשימות שהוטו לו עליו ומצליח בהן כולן. משחקי המזהיר של חלפי בהערב אימפרוביזציה, הוא בבחינת חזיה בפני עצמה. הוא מאפיל על משחק ה הטוב של רחל מרקוס, על משחקן של בנותיה (והרירה חריפאי, גילה אלמגור ובגט גולדפרב) ועל נסיונותיה הדראמטיים של דינה דורון-פסקין.

לגבי התיאטרון הקאמרי מהחה הצגת ה ערב אימפרוביזציה, נסיון דראמטי מענין, שגם אם יוכה למספר הצגות מועט, היו ה מאמץ והכשרון שהושקעו בהכנתו כדאיים.

קרובו הרחוק של שוויק
הדיקטאטור הקטן (תיאטרון זירה)

הוא קרוב משפחה רחוק מאוד של החייל

אמנות

תיאטרון

הערב, משחק חלפי

הערב אימפרוביזציה (התיאטרון הקאמרי) הוא מחזה בשם זה על פי גושא מאת לואיזי פיראנדלו, מחזאי איטלקי ופרור פסור לספרות איטלקית באקדמיה הפדגוגית של רומא. בהקאמרי מוצג מחזה זה ב כמיו של הבמאי הצרפתי מרסל לופוביצי, המעיד על עצמו כי אחת משאיפותיו האמנותיות, היתה להציג את הערב אימפרוביזציה. לופוביצי הצליח למעשה במשימתו: ב כמיו מציגים מיטב שחקני הקאמרי וצעי ריו, אימפרוביזציה מסובגנת היטב, אימפרי ביוצינית עד כדי כך, שהצופה באולם חש כאמת ובתמים כאילו הוא נמצא בתוך אולם חזרות תיאטרוני, עוקב בענין אחר עבודתו הסוערת של הבמאי (אברהם בן-יוסף).

אולם הצלחתו של הבמאי, שטעה אולי קצת פה ושם, בנישתו הבימתית למונולוגים הארוכים והכבדים — וזאת אולי משום שאינו שולט כלל בעברית — הצלחה זה לא העלילה ולא כלום להצלחתה של ה

עשן בלי אש

בירושלים, הגישו סטודנטים חובביי עישון של הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית פטיציה למוכירות הפקולטה, ביקשו להחזיר את העישון במקטרת באולם הספרייה, קיבלו את התשובה הרשית: "מותר לסטודנטים לעשן מקטרת ב"ספרייה, אבל בלי טבק!"

★ ★ ★

נעשה ונשמע

ב תל-אביב, הובא ילד בן 10 למשפט, הואשם כי ברח ממוסד לנוער עברייני, והצליח לחזור לתל-אביב עוד לפני שמליוו השוטרים חזרו העירה, הסביר: "כשהביאו אותי למוסד, הורידו לי את הנעלים, נתנו לי בעיטה באחורי ואמרו לי: הסתלק מכאן! הסתלקתי."

★ ★ ★

הסימפוזיה הבלתי גמורה

בירושלים, הגיש אברהם ריפתין תביעה משפטית נגד קואופרטיב התחבורה המקשר, תבע פיצויים על "נזק בהנאה אמיתית", אחרי שהאוטובוס שהיה צריך להביאו לקונצרט התמוזרת הפילהרמונית, איחר להגיע לאולם.

★ ★ ★

בעיטה חופשית

ב תל-אביב, פנה יצחק שחרף, תושב חיפה, להתאחדות הכדורגל, המתלבטת בבחירת מאמן בינלאומי לנבחרת הכדורגל הישראלית, הודיע לה כי הוא מוכן לאמן את הנבחרת חינוג אין כסף.

★ ★ ★

מן הפח אל הפחת

בפתח תקוה, יצא סועל בית-מלאכה מיכני לסעוד ארוחת בוקר בחצר, התישב על חבית קרביד, היה עסוק בלעיסת הכריכים כאשר החבית התפוצצה והוא עף למרחק גדול ונחבט בכל גופו, גילה כי ההתפוצצות נגרמה אחרי שחבית הקרביד היתה גם לפח אשפה, אליו נזרקו שירי ירקות ופירות, אשר יצרו גז אסילין שיגרם להתפוצצות.

★ ★ ★

שכר ועונש

ב תל-אביב, הובאו כל חברי קבוצת הכדורגל של גדיע תל-אביב לדין, הורשעו בהפרעת הסדר במקום ציבורי, אחרי שחגגו באוטובוס בקולי קולות את נצחונם על קבוצת הפועל בתים.

★ ★ ★

נידון מצרה נחנק

ב תל-אביב, נידון יחזקאל חלצי (24) לשנתיים מאסר בעהן פריצה, קיבל את פסק-הדין בשקט, ניגש להרגיע את אשתו אשר פרצה בצעקות היסטריות למשמע פסק-הדין, ניצל את ההזדמנות וברח.

★ ★ ★

סיר הסירים

ב יפו, ניסה גבר בן 30, תושב שכונת התקווה, לחזור לדירתה של אשה בת 26, נחבט בראשו עלידי האשה בסיר גדול, מיהר למסורה, הגיש תלונה על גרימת חבלה.

★ ★ ★

בין קודש לחזק

ב טבריה, ערכה העיריה מסיבת ליל שבת למוזמנים, הזמינה אדם דתי ל"קדש על היין, היתה צריכה להוציא למעלה ממאתיים ל"י לקניית כיפות לגברים הנוכחים, כדי שיחבשו אותן למשך שתי הידקות של הקידוש.

★ ★ ★

הנוער האובד

ב תל-אביב, התלוננו דיירים מרחוב איכנבאיר, כי ראו קבוצה של נערים ונערות מתנועת בני-עקיבא צועדים, ובפיהם שירה אדירה של ההמנון המצרי, זכו לתשובת מזכירות התנועה כי ההמנון המצרי אינו ידוע ואינו מוכר כלל בתנועת בני-עקיבא.

אל על
אעס אכל!

מבצע הארץ להפצת תקליטים

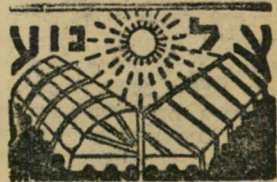
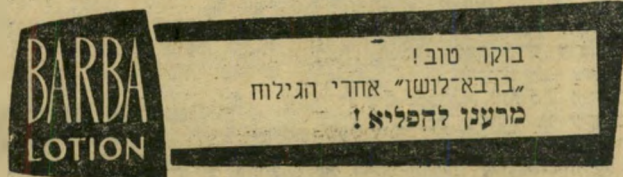
15 תקליטים משובחים במחיר של 10 תקליטים

זהו ההצעה ש"הארץ" מציע לך, כאשר ניתנת לך האפשרות לרכוש תקליטים משובחים במחיר של 10 ל"י כל אחד במקום המחיר הרגיל של 14 ל"י.

"הארץ" מציע לך בתנאים נוחים באופן בלתי רגיל 15 תקליטים הכוללים יצירות של בטהובן, בך, דבורצ'ק, מוצרט, גריג, צ'יקובסקי, דה-פאלה, מוסורגסקי, חצ'טוריאן ושלש אופרות מפורסמות של מאסקני, ליאונקאוואלו ורוסיני.

הרשם באמצעות אחד מסניפי "הארץ" בערים, הסוכנויות במושבות ובתחנות ההרשמה בכל חלקי הארץ.

הכנס מוסיקה טובה לביתך

"צל'נוע"

סוכני שמש, גשם ושמשיות
מחירים נוחים
תל-אביב, רח' הרכבת 80
טל. 21909

80 שנה נמיון

בכל העולם בהוראת

**• אנגלית •
• צרפתית •**

עברית, גרמנית, פורטוגזית, ספרדית, רוסית וכו'. הכנה לכל הבחינות. לפני הצהריים קבוצות של 3-5 איש בלבד. אחרי הצהריים קבוצות מרוכזות ועזרה לתלמידים.

בייס ברליץ
רחוב נחלת בנימין 2
תל-אביב, טל. 62347

אכתדוק ארותי

עשרים, אוהבת ספר טוב, באלט, אוסטר, רכיבה על אופניים ופתרון תשבצים.

★ ★ ★

טרמפ לירח

את רוצה לומר לי שאת באמת רוצה לכתוב אל שני המלבטים האלה (1105/74)? "לרדתי" — המנסה לחקות ללא הצלחה — (אפילו עוד לא הגיעה לקרסוליים שלו) — את ג. ב. שאו — שלום רב. "כמו כל הבחורים הטובים שמספקים חומר למדורך הדל, החלטנו גם אני, שני המלבטים, לא עליך. לכתוב לך משהו שיהיה מבוטא."

"כן, נערות. אנו שני מלבטים חיליים. אחד תותחן והשני בחיל ההנדסה. בני 19, 21, המחפשים את אותן השתיים שחושבות שאנו בחורים טובים שכדאי להתכתב איתן. אמנם שנינו שונים האחד מן השני בתחביביו והאופי שלנו. אפילו מראנו שונד קצת. אבל בכל זאת אנו חברים טובים מאד... אנו יכולים ומוכנים להתכתב על כל נושא בעולם, אם זה על בריאת העולם או על פיתוח טרמפ לירח... אוהבים? כל מה שניתן לאהוב, ובכל זאת שונים." "ובכן, נערה, איך אנחנו בשבילך?" הייתי אומרת משהו, אבל אני לא.

ספשעשרה על בכלל

אויש, אפשר כבר להשתגע, אני אומרת לך. ירד כבר גשם או לא? אפשר להשתגע. אני לא יודעת מה ללבוש, אם ככה או ככה. וכבר קרעתי המון גרביים. אומרים שבחור לארץ הולכים עם גרביים בכל מיני צבעים אבל אני לא השתגעתי, מה... ראיתי דחאק את הדיילת הוותיקה, שהיתה כפומיה לפני המון שנים, הולכת עם גרביים שחורות כאלה באמצע הרחוב אבל מה איכפת לי. חיים אומר שזה גועל גוש, ובאמת נכון כי לאן גניע אם נעתיק הכל מהעולם? אחרי הכל אנחנו עם קטן וצריכים להסתפק במה שיש לנו וגם אבי אומר ככה. הוא אומר, שאין ברירה, שהיו מוכרחים לתת משהו ללמדה ההתנדבות, ואמא שלי תיקף שאלה אותו, אם זאת אומרת שהיא כבר לא תיסע לטבריה לכריסטמס. אז הוא אמר שנראה, ובכלל היא מוציאה יותר מדי. דחאק נכון. גם אחותי הנבלה. אבל אם הוא חושב לו שאני אחרת לו בעד זה על הוקס עור ש אני רוצה, אז הוא טועה. כולם הולכים עכשיו עם כזה, גם ריקה זרעי אפילו. ואני דחאק נורא רוצה שאמי תיסע לטבריה, כי אז אני עושה מה שאני רוצה.

תגיד, את באמת חושבת שישטרכו לתת חוזרים לעולים? אני דחאק מסכימה לתת את החרד שלי ואני אקח לי חדר לחוד ב איזה מקום. אני רוצה להיות עצמאית, כי אני בן אדם לחוד גם חיים אומר. מה יש, גם הורי יכולים לעשות משהו. כל הזמן רק מדברים על אחרים. אבי תיקף אמר, שהוא רוצה לדעת אם ראשה ממשהו יתן דירה אחת משתי הדירות. הוא השתגע או מה, אבא שלי. כל הזמן יש לו רק מה לומר. פתאום התחיל להתעניין לי בשח? קנים ואמר שהבחירות מוציאות המון כסף על שחקנים ושיפטיקו לעשות את זה, אז לא יצטרכו לתרום כל כך. אמנות זה חשוב לעם. ראית את בצל ירוק?

אומר — אולי עליידי גץ של תקנה תיד לקנה מחשבות.

"ואת? מי יודע? אולי את רוצה להכיר את האדם בבדידות ובהמון? התכתבי לי? והתרצי לדעת מי אני? קרעי את המעטה מעלי! רק זאת אגידך — סכודגס חל אכירי אני."

★ ★ ★

אצל הספר: "איך את רוצה שאסדר אותך הפעם, גברתי?" "בשקט."

★ ★ ★

אופניים ותשבצים

עתה, משתקרב החורף ושוב באים אותם ערבים ארוכים ושוממים ונוסכי העצב, אם להשתמש בדבריה של (1105/73), רוצה היא להתכתב עם צעיר משכיל כבן 24-30 על משהו שיעניין את שניהם, ויש לי הרושם שהיא מתכוונת לכל מלה, כשהיא אומרת שמקום מגוריו אינו חשוב לה. היא בת

אדם מעניין. כי אם כך, אז למה לה את כלי הרכב שלו?

★ ★ ★

התכתבי לו?

מה דעתך על זה (1105/72)? "לפעמים מרגיש האדם בודד על אף ה עובדה כי גפשו עמו, ולמרות שבחור הוא מתהולל עם המתהוללים ומשתולל עם ה משתוללים — ואולי עליידי הגפרור שנשך רף תידלקנה להבות — כך נאמר וכך אני

שיעור בהיסטוריה

הכוח האמיתי מאחורי הכס

נראה מה יש לריצ'ארד ארמור לומר על לואי 14' וקתרינה הגדולה: "... גרוע מכל. לואי היה מביא זרים במבוכה ומרגיז את ידידיו בכך שהיה אומר 'המדינה זה אני' בזמן שהוא באמת היה לואי. הוא לא היה יכול לרמות את כולם זמן רב מדי."

לואי חי בחרסי בסאר רב. קולבר, שר הכספים שלו, היה נהוג תמיד להתחנן בסניו ש ישמור את סיאתו הנוכרית ה ישנה ואת סילגשיו הישנות לת קופה של עוד שבועות מספר. "... לואי נשא את בתו של מלך ספרד, אולם זמן קצר לאחר מכן היתה לו סידרה של פילגשים. אחת הפילגשים היתה מאדאם דה מנטנון, שהיתה גם האומנת המלכותית שתפקידה היה להפריד בין הילדים החר קיים והבילוי חוקיים. היא עש תה עבודה כה יפה שלואי נשא אותה לבסוף לאשה, אולם שמר על נשואיו בסוד מפני חצרניו כדי שלא יחשבו שהוא מאמין במוסכמות. מאחר שסבל משיגרון, היה כס המלכות שלו על גלגלים ומאדאם דה מנטנון היתה דוחפת אותו לכל מקום אליו רצה ללכת. בדרך זו זכתה לתואר של הכוח מאחורי הכס.

קתרינה הגדולה היתה אשה מלאת בשר, שלקחה את ההתפשטות הפרוסית כרצינות והרחיבה את גבולותיה לכל העברים.

אחד ממעשיה הראשונים היה להיפטר מבעלה, כיוון שבאה ב מבוכה לצאת ולפקד על הצאר לעיני המשרתים. פרס לכך, הח לו מאהביה לעמוד בתור ליד דלתה והיו יותר מדי הצדעות כל פעם שהצאר יצא ונכנס. ברגע שחיסלה את בעלה ובכ תה כהוגן בפומבי, היתה קת רינה חוששה להתרכז בהתעס קויות אחרות. דבר זה עשתה בעזרת מיבחר גדול של גיטלמנים, שכל אחד מהם מינתה כגנרל או אדמירל בעד שרותיו למדינה.

אחד ממעשיה הטובים ביותר היה לומר למשועבדים הרוסים כמה שהיא מצ טערת על גורלם. דבר זה עשתה בדיוק לפני שלקחה מהם את כל גורלם.

האיש שאני מחבבת, שמעון ישראלי, תופס מישור ושוואל אם היה בסרט סיס, מובן שכל איש כסית המכבד את עצמו לא יודה שראה סרט כזה. אומר שמעון: "חבל. יש שם שיר ליהי לסרט. יפה מאד: סטי אדמת השרון."

★ ★ ★

כן, הא?

על כמה מתערכים (1105/69) תקבל מכ תבים רבים?

"כן, רותי, משעמם!" "או מה אני רוצה ממך?" "כאילו שאיך יודעת. את באמת נורא תמימה! מה בעצם אני רוצה?" "אה, כן. אני רוצה לספר למישהו על הטיל הארוך שערכתי בטרמפים ואוהל סיי רים על הגב, ושהיה נורא נחמד." "ואם כתבתי, לספר למישהו, ודאי שרק לאחד עם הרבה חתיות משלו. אותו אחד צריך להיות אחד כזה, הנמצא כרגע כנגב או בגליל, כאיש צבא, קיבוצניק, מושבניק או השר יודע מה, ושמסוגל לקשקש על ששה עמודים שלמים ולקרוא מכתב המשי תרע על עמוד וחצי." "מי אני? אחת שרוצה רק להתכתב. ו בכדי שלא תהייה אייבנות: אני רק בת 18."

★ ★ ★

סימפטיה, בשבילו

מה שאומרים אחרים ב10 שורות, אמר (1105/70) בשני עמודים צפופים: שהיא רוצה להתכתב עם חבורה סימפטית (שם תואר נורא, לבחורה) בעלת שיער ארוך, כבת 18. לא חשוב מהו מקום מגוריה ומה מעשיה, רק שלא תהיה סלנוית. הוא מודיע שעבר הרבה תלאות ב12 שנותיו, ושלא רואים את זה עליו ושבצעם הוא נראה צעיר יותר, כרגע הוא עובד בדרום והוא בא העירה כל שבוע.

הוא חובב את כל רשימת התחביבים של מדור זה, שכרגע אין לי חשק לפרט אותה, משום שהיא עוד תחזור לפחות שבע פעמים היום.

★ ★ ★

כתבת, אדם מעניין

קודם כל היא (1105/71) מספרת, בכתב יד עגול ומסודר כזה, שהיא תלמידת שיר שית ובת חמש עשרה וחצי, ומאד רוצה להתכתב עם בן 17-18, חברותי ובעל חוש הומור. "רצוי בעל כלי רכב וחובב טיר לים." על מה, אתם כבר יודעים. כי היא פשוט מתה לצאת מן השיגרה בה היא נמצאת, לא פחות.

אולם בת ה15 שלנו התבלבלה במקצת. כי בסוף המכתב היא כותבת שוו בדיוק הסיבה, מדוע היא רוצה "לפגוש בכתב"

BABY WHITE

להשיג בבתי המרקחת 1919 מריות

sharon

עם התקרב החורף שטפו לבניכם ודברי הצמר הלבנים

ב.ביבי וויט" ותתפלאו על לובנם וצחיתם כשל ג.

מוצר לחלבנת צמר, משי טבעי וניילון אשר הצחיבו. מחזיר לצמר, משי וניילון את צבעם המקורי. — איננו מכבס אל א מ ל ב י נ ב ל ב ד!

"SHARON" CHEMICAL WORKS LTD.

"שרון" מפעלים כימיים בע"מ

מלבורן, אוסטרליה

גם בה חי ישראלי בניור, והוא מווי על "העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי, המספק לישראלי בניור, דו"ח מלא ונאמן על המתרחש במולדת, מדי שבוע.

תוכניות

המוזות ברחו

לפני חדשים מספר חזר ארצה מפאריז העתונאי ישעיהו בן-פורת, והתחיל בצד עבודתו העיתונאית, לערוך גם כמה תוכניות רדיו בקול-ישראל. מאז הובא לידיעת ה' מאזינים, כמעט בכל הזדמנות, כי מר בן-פורת שולט שליטה מוחלטת בשפה הצרפתית. השבוע הסתבר שמר בן-פורת לא רק יודע צרפתית אלא שהוא חי כנראה עדיין בצרפת, מדמה גם כי תל-אביב אינה אלא מונמארטר. בכל אופן, בתוכניתו חצות וחצי, גילה ישעיהו בן-פורת למאזינים עולם חדש, הנמצא מתחת אפס ממש, והם אינם רואים אותו.

שתיים עשרה וחצי, השעה בה אורחים שלווים נמים את שותמ, היא שעת הכושר של המוזות, גילה בן-פורת, ואז יוצאים אנשי הרוח הישראלים לחפש את חברת בני מינם. במעודן התיאטרון כמובן, אולם אם היה מאזין תמים, שהאמין כי באמת יש מוזות לאנשי הרוח הישראלים, וכי ה' תכנית היא אוטנטית, ולא ביום גרוע, באה התכנית עצמה ושאלה ממנו את כל ה' אשליה.

ובכן, כיצד מבליים אנשי הרוח? ששטש מאור. ריקה זרוא פותחת בשיר בלי מנגינה, ויוסי ירון מקלם: "מלב בדיתי אגדה, רק להרגיז בה אנשים כבודים, כבודים כבודים, ולבדח בה ילדים קטנים, קטנים קטנים." במקום זה הילדים הקטנים מתרגזים וה' אנשים הכבודים מתבדחים. משה שמיר מ' גלה אינפנטיליות של ילד בן 8. ומספר סיפור שמעמם אותו יותר מאשר את ה' קהל שמעון ישראלי משחק באופן מוצלח את תפקיד המבקר הספרותי, ואורי זוהר וטופול חוזרים בפעם האלף ומשנהו על ה' "מאסטרפיס של החלטורות של הנזיר ה' עברי".

סופול: "שמע אורי, ראיתי אותך בנגי צה"ל, מה עשית שם?"
זוהר (מגמגם): "זרזיקו אוריתיתיתית מקול-ישראל."

סופול: "למה זרקו אותך?"
זוהר: "אמאמירו שאלמלך רם מגמגם הרבה יותר טוב."

אנשי הרוח שרים עוד שיר. סוף. המור זות הלכו.
כשדון מזמפרע. הרעיון להקליט תבי גיה, אפילו מבימת, במעודן התיאטרון, היה רעיון טוב. אולם התכנית היתה גרועה מאוד. יחודת של תכנית מעין זו, שהיא מצליחה להביא לתודעת המאזין את אירתו המיוחדת של המקום, את שיחותיהם התס' לות של היושבים בה, את ההערות והקרי' אות הנזירות בחלל, סביב מכשיר ההקלטה. בחצות וחצי לא היה שמץ מכל אלה. זאת היתה הופעת אמנים גרועה, שאפשר היה לעשות אותה בתיבת נוח, באולפן ובכל מקום אחר.

אולם למעשה נדונה התכנית לכשלון כבר מתחילתה. עצם ההנחה שאנשי הרוח של ישראל, מסוג זה שכונס במעודן באותו ערב, מסוגלים, אפילו כשהם רוצים, לעשות משהו המעניין את המאזין, אינו אלא טעות תמימה.

תדריר

המשדרים המפורסמים מסה מתוך משדרי השבוע הבא, עשויים להיות מעניינים. שינוי יים אפשריים.

● **שלושה במירה אחת** (קול ישראל, יום ד' 21.30) — מבחר מצונור מהקלטה של צחת שגדל בכמות וירר ב' איכות. (ראה מסגרת).

● **בעולמות חדשים** (קול-ישראל, יום ד' 20.25) — מעשה בתינוק מוסלא בעל שלושה ראשים, לפי סיפור של תי' אודור סטרגין.

● **בכנות וכווערותיה** (קול-ישראל, יום ה' 20.05) — שמואל אלמוג הופך נאור מים משעממים לפרודיות משעשעות.

● **תיבת נח** (קול-ישראל, יום ה' 20.05) — הערבות של בדיחות אידישאיות מפי דויגאן ושומאכר בלחי שירים עבריים מפי הדודאים.

המאזין הזהיר לא יפתח את מקלטו ב' תאריכים ובשעות המפורסמים מסה, פן יטבע בגלי השעמום.

● **רגבים** (קול-ישראל, יום ד' 20.55) — הישי גירול המילונים והבנות במשק חולדה.

● **מדרום ומים** (קול-ישראל, יום ה' 21.30) — קטעים מתוך משפט סומבי בש' בונת בורוכוב על הירידה. כולם נגד.

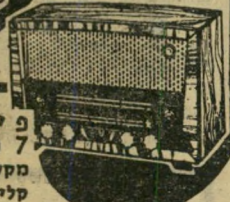
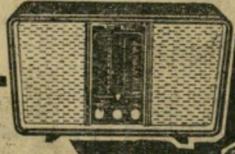
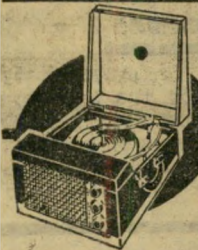

Pilot Radio

מיוז מאסטרן
מקלט בעל 5 מנורות.

פילוט קבליר

מכשיר זה כולל מגבר HI-FI. מטפון ומקלט. מוסר צלילי חמוסיקה באיכות גבוהה ביותר.

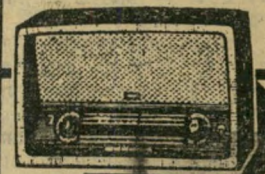
פילוט רויאל
7 מנורות.

מקלט רגיש וסלקטיבי. קליטה עולמית מושלמת.

פילוט רדיו

וינדזור
8 מנורות 2 רמי קול
אנטנה פריט מחתובבת.

מרחיקה את רוב ההפרעות.
מרחיב גלים, צליל HI-FI.

חשוק הקסם

מתנת הקסם לחנוכה

בשולל צבעים • משחק לכל הגילים • דרוש בכל חנויות הצעצועים, הספורט ובסופרמרקט • דרוש רק תוצרת גלגלי נועם • החשוק מצויד בחבור מתכת מוגן.

הצעות לצורות נוספות וחדשות של השמוש בחשוק הקסם מתקבלות ברצון. הראשון אשר יציע צורות חדשות של השמוש בחשוק הקסם של גלגלי נועם יזכה, אם הצעתו תתקבל, בחשוק חנם. הצעות בכתב בלחי סקיצה נא להפנות לת.ד. 373, רמת-גן, עד ה'12.58.

תוצרת: גלגלי-נועם

משחק וספורט לכל הגילים: מגיל 2 עד 92!

דרוש האוב שבמחציתים!

✓ דאג לחתאים את הסוג הנכון למכוניתך
✓ דאג שהרווח בין האלקטרודות יהיה לפי המלצת ביהח"ד
✓ כל הסוגים הדרושים נמצאים במלאי
✓ מומחי החברה עומדים תמיד לשרותך - טלפון 73928

כל המצתים למבונות
מכל הסוגים 1.500 ל"י לצרבו

בהשגחה מיב של מכון-החקיקים
להשיג בכל הארץ

דרוש מחצית לודג'

קול את שחם בנפא

בתוכנית של השבוע הפלגנו!

הם רגילים מאוד. אני זוכר שפעם אחת צעקתי במסדרון של הבימה אידיוט, ששה שחקנים נעלבו. המכתב כתוב למנהל תיאטרון אמנותי, כיודע אין לנו כזה בארץ. לדודיק שלום. זה זמן רב לא ראיתך, החברה מוכרים לך ד"ש. שמעתי שאתם עוברים ריאורגניזציה וצמצום, אז אולי אתם צריכים שחקנים? מוכ"ז מתאים בדיוק. הוא גמר בית ספר חקלאי, אינו אוכל הרבה, מאוסק דהיינו, אינו מתגרד בזמן מונולוגים של הזולת. מוכן לקבל תפקידים שונים. (סדרן, מטאטא, פועל במה וכו') מוכן לקבל פרס עבור כל תפקיד רע. מוכן להכות כל מבקר תיאטרון (חנים אין כסף) והתשובה ביותר, קרוב ש, שטינברג מהסוכנות, זה שמטפל בהענקות.

*** דחפור לרביאלוף

צחי חזר לירות את שאלותיו באנשי הצחת הראשון. השאלה הראשונה: מהו השימוש היעיל ביותר בשן זהב?
דגן: "לצייד בה עסקנים דהיים, כדי שתיה הברקה בנאומיהם."
בונדי: "תחליף טוב ביותר למי שחסר שן בינה."
צחי: "השימוש היעיל לשפתון."
פוצ'ו: "לתקון הבחינות שלי באנגלית."
צחי: "כנ"ל לבלון."
פוצ'ו: "למלא אותו אויר ולשכור כסופי בינה."
מטמור: "ראשית תקון קטן, בלון בעב"רית הוא נאד. ובכן, ממלאים נאד אויר חם עד שהנאד נפח. קושרים שהאויר לא יוכל לצאת ומשחררים לאויר הצח. הוא מתרומם גבוה. אם התנאים האטמוספיריים מאפשרים הוא יכול להגיע אפילו עד למנהל משרד הבטחון."
צחי: "כנ"ל לדחפור."
דגן: "להציא את הקאמרי מהחובות."
בונדי: "לעבור בו על רחוב המדרגות."
מטמור: "רב אלוף אחד השתמש בו למח"

שירה בציבור

יונה עטרי, זמרת בצל ירוק, משמיעה את הפזמון המיוחד לתוכנית זו עלידי נעמי שמר, ליד הפסנתר.

צחי: "בית יולדות."
בונדי: "זהירות ילדים בדרך."
מטמור: "המוצר שלנו הגייני ביותר, כי משך כל תהליך הייצור לא נגעה בו יד אדם."

"אל תכופף את הקוף"

צחי: "ליד מערכת עתון."
פוצ'ו: "העורך בחופשה, אני מיד חוזר, השמש."
מטמור: "יש לי חולשה למבקרים דרמטיים. אלה הם האנשים שלא הצליחו בשום שטח אחר בעתונות. הייתי מציע, מעל לשולחן של מבקר כזה, את השלט, אם אין לך מה לעשות עשה זאת כאן."
צחי: "מרפאה פסיכיאטרית."
פוצ'ו: "תנסה פעם אחת, תבוא תמיד."
דגן: "את אישיותך המפוצלת נרסא לפי השיטה הידועה של הרוקסטר פנחס לבון."
בונדי: "לא רוצים לישון, רוצים להשיג תגע."
צחי: "גן חיות."
דגן: "אל תפיל את הפיל, אל תכופף את הקוף, אל תדובב את הדוב. ילדים, נא לא לדגוג את הגירסות מאחורי האזניים. אל תדבר אל הנמר באידיש, זה מעצבן אותו."
בונדי: "כל דמיון עם אנשים ידועים בציבור מקרי בלבד."

שני צוותות חדשים - הופ...

א! קבע צבי זינדר, מנהל שירותי השידור, כשנשאל לאחרונה אם קיימות מספיק תוכניות בידור בקול ישראל. "לא!" אפשר לומר גם לאחר שתוכנית הבידור הפופולארית ביותר בקול ישראל, שלוש בטרם אחת, הרועקה השבוע שוב כדי למשוך מהבזק את ספינת האם, הטר בעת בגלי השעמום.

לאחר פגרה של כשלושה חודשים, חוד שה השבוע, באולם חיקט שבמכון היצמן ברחובות, הפלגת הסירה, כשאת צוות ה"ספינה" הקבוע מחליף צוות חדש כפול ב"מספרו. והקהל עצמו, מדעני מכון היצמן ותלמידי הפקולטה לחקלאות, מציינים מצד דם את מנועי הסירה בדלק מורלי גבוה. ואמנם עשתה הסירה את דרכה בבטחון, אולם גלי הבידור שנמשכו אחריה היו נמוכים למדי, לא אימו להטביע איש.

3 קטנועים ומשה דיין

צוות הראשון של הסירה מגיע אל המשוטים. שמעוני מציג אותם: "ראשון השחקן והדרמטורג העולה יורם מטמור. (מחאות כפיים). לידו אחד הידוע יותר כיניו מאשר בשמו, ישראל חיסלר הוא פוצ'ו. רות בונדי והאחרון הוא... חבריו קוראים לו פטיה, אמא קוראת לו זהב שלי, אשתו קוראת לו בוא הנה - הבמאי גבריאל דגן."

סידרת השאלות הראשונה עוסקת בשלטים ושילוק. שמעוני: "מה הייתם מציעים, לי משל, במקום השלט, לא לעשן ולא לירוק? התלוי באוטובוס?"
פוצ'ו: "אל תדבר עם הנהג בשעה שהוא מעשן, ממילא לא יתן לך סיגריה."
מטמור: "השלטים באוטובוס מפריעים לי כמיוחד כיוון שאינם מסבירים לי שום דבר. טייסים, למשל, מציינים על כנפי המטוסים שלהם את המטוסים שהפילו. לו הייתי מוצא באוטובוס ציור של מספר קטנועים, אוטובוס אחת, ומשה דיין, זה היה מסביר יותר. בכלל, עבר זמנם של השלטים השג"

המבקר התאמנותי דב בר מליכין, הפליטונאית אורה שטיאור, הסופר יורם מטמור (מעטן מקטרת), הסופר ישראל (פוצ'ו) וחסלר, מידד שיף וחתונאי נתן דונביץ. לצידם: מנחם המישור, יצחק שמעוני.

צוות א'

רתיים. צריך שלטים אינטימיים יותר, למשל, ש.ב. בכסר, ש.ב. בעיר, ש.ב. יחפוך סוסר לאסיר."

צחי: "השלט הבא הוא אל תדרוך על הרשא. לא אדגיש לאיות שצות של היום הכחנות."

בונדי: "זי"ו די גייסט. אל תקלקל דשא צעיר ובלתי מושחת על גומאור. זה גות יותר."

דגן: "גא לשמור על השקט. נא לשמור על החושך. נא להישמר."

מטמור מציע בתור שלט מסכם: "שמור על השקט, נא לא לדפוק בין השעות שתיים לשלוש."

צחי: "שלט ליד מזוואון עירוני."
פוצ'ו: "עירית תלאביב."
צחי: "ליד מגרש עליו יוקם בנין ציבורי."
מטמור: "מה יוקם בנין הכנסת. אולי?"
פוצ'ו: "כאן יוקם בית שימוש, נתרם על ידי הנדבן מר פשינגר."

צוות ב'

עלת למישור. חלכו. "רואה מנחם שהם הולכים לעבר חרחוב שבו גרה דיטה. נכנסים לאותו רחוב, מגיי" עים לאותו בית, עולים בו, מגיעים לדירתה של דיטה. האיש מומין את מנחם להכנס. הוא נכנס. בפנים, דיטה. האיש מציג אותם, מנחם מגמגם משהו, פונה אל הטלפון. הוא מצלצל ושואל למערכת הארץ. טעות כמובן. מצלצל שוב. עונה קול בגרמנית. מנחם פונה אל האיש, "מצטער, הוא איננו." פת" אום מצלצל הטלפון, הבעל ניגש, מרים את השפופרת, מאזין וצועק לתוכה: "לא פה לא מערכת הארץ." מאז נזהר מנחם מנשים נשואות, ואפילו מאשתו."

התפקיד הבא המוטל על אנשי הצוות ה"ראשון: כתיבת מכתבי פרוטקציה. מכתב לדוגמא: מכתבו של יורם מטמור. מטמור (מוטר מכתב כזה בידי מישהו ש מתיימר להיות שחקן): "כתבתי את המכתב בחזירות רבה. עליכם לדעת כי אנשי הבמה

כדורגל

גשם של שערים

על משחק הכדורגל של השבת, בו ניצחה מכבי תל-אביב את מכבי פתח-תקוה בתוצאה 0:4, כותב שייץ גלור:

אתם רואים שצריך רק להאמין. האזנים חשבו שלא יהיה כבר גשם של שערים, ובכל זאת בא גשם. אנחנו חשבנו שלא נצא אף קבר צה השנה, והנה שוב פעם בא גשם, של שערים. בזמן האחרון חושבות כל הקבוצות, וביוחד הקבוצות הנמוכות, שדי אחרי שבית-ר לקחו אצלנו תיקו, חושבת כבר כל קבוצה שמכבי תל-אביב הם פריי-רים שמחלקים נקודות.

אני לא יודע מה להגיד על מכבי פתח-תקוה, או אני אומר שהם קבוצה בינונית. מפני שפעם כתבתי משהו על אלכס בורשטיין שלהם, או בא רובינזון הזקן, זה בעל הקיוסק, ועשה לי סקנדל שלם ואפילו צעק עלי נבילה. מה, אני צריך עניינים? בקיצור, במחצית הראשונה הם שיחקו חזק וחשבו שיוציאו איוה נקודה. אבל לא מספיק לשחק רק מחצית אחת בכדורגל.

ברבע השעה אחרי פתיחת המשחק לקחת פריצה מצד ימין, והרמתי את הכדור ל-מרכז, שם הוא מצא את פלשל שהכניס אותו בראש פנימה. הכדור נכנס לתוך הרשת. קלע בצינור ויצא החוצה. השטות של פלשל היתה שכשהכדור חזר אליו, הוא בעט אותו החוצה, והשופט הרבה להמשיך את המשחק. המשיכו את המשחק עוד רגע ושניים, עד שהיה אאוט, ואז רצו כולם לשופט. חוץ ממני. אני לא אוהב לרוץ ל-שופטים.

אני לא רוצה להגיד על השופט הזה, מרקוביץ, שום דבר. למזל, הוא עוד יכול להוציא אותי פעם-אבל במשחק כמו זה הוא מתאים להיות רק ליינמן. האזהרים הורד. במחצית השנייה לקחנו סוף סוף את היומה לידיים, ושלטנו, איך אמרים את זה, ללא מצרים. רפי קיבל את הכדור ואני רצתי מימין לשמאל. הוא מסר לי את הכדור בין הסטופר לבק הימני. היה לי רק לקחת, לרוץ, ולבעוט לשער.

לא נשאר עוד הרבה זמן לסיום המשחק אבל זה הספיק בשביל להכניס עוד שלושה גולים, אחד של פלשל ושניים של רפי. אחרי שנגמר המשחק הסתערו עלינו ה-אוהדים, והורד לנו שסוף סוף הם יכולים גם פעם לחייך. שאלו אותי: מה קרה פתאום? או אני אגיד לכם מה קרה. ביום שישי לפני המשחק, הייתי בשדה במילואים. והנהג שהיה צריך להחליף אותי נהיה חולה פתאום. במלל מצאתי נהג אחר שיח-ליף אותי. באתי הביתה בשלוש בלילה. קמתי והלכתי למשחק בלי ארוחת בוקר ובלי כלום. אולי בגלל זה ניצחנו?!

שחמט

מת לאלוף

"אדוני האלוף, שחמט!" הודיע בהתרגשות ולמן מרגלית, גבר מקריח בן 51, שישב בשבוע שעבר באולם מועדון כרמליה בחיפה. יריבו, גמון קומה וממושקף, מקריח אף הוא, וחובש כיפה, התבונן לשניה אחת במצב הכלים על הלוח וליבו כאילו הפסיק לפעום. כי המשחק כולו נמשך רק ארבע דקות, וכל צד עשה בו רק תשעה מהלכים, ולאחר לא היתה ברירה אלא ל-הוריד את מלכו מהשולחן. המפליא בכל המשחק היה שהאלוף לא הרגיש כי מלכו עומד למות עד לרגע בו הודיע לו זאת יריבו בהתרגשות.

לולמן מרגלית, יליד וילנא ותושב חיפאי ותיק, מוחקי המפקדים בהגנה ובצה"ל, לא היה זה נצחון פשוט. יריבו לא היה אחר מאשר רב-אמן שמואל רשביסקי, האיש שזכה לפני שבועיים באליפות ישראל בשחמט, והנחשב כמח השחמטאי הטוב ביותר בעיר לם המערבי. אפילו רשביסקי הגדול בעצמו, המדבר אידיש עסיסית, לא הבין מה קרה בדיוק. הוא תפס את ראשו בשתי ידי, התבונן שוב ושוב בכלים, לחץ את ידו של מרגלית בהודיעו: "זה היה ההסדר ה-מהיר ביותר שקיבלתי מהיום בו התחלתי לשחק בשחמט."

ההסדר לא נתן לו מנוח. מרוב עצבנות

הפסיד גם את המשחק שלאחריו, הפך את כלי ששת הלוחות הנוהרים, עימם היה עליו עוד לסיים את משחקו לאחר שגבר על 31 יריבים במשחק הסימולטני. ההפסד לא היה דבר של מה בכך, הוא הועבר באותו יום לדיעת כל העתונות העולמית, הפך לסנסציה של השבוע בענף השחמט. נוסח מבצע סיני. האיש שהצליח ל-

הפיל את רשביסקי בפח, ולמן מרגלית, הוא בעל בית-מלאכה מיכני ברחוב יפו בחיפה. מרגלית, הנמצא כבר 33 שנה בארץ, הוא אב לשלוש בנות. שתיים מהן הן פסנתרניות. הגדולה היא מרת לפסנתר, ואילו ישראלה, היא אחת הפסנתרניות הצעירות המבטיחות של ישראל.

כאשר התקיים החודש הטורניר הבינלאומי בשחמט בחיפה, כאילו חזה מרגלית מראש שהוא -עתיד לשחק נגד רשביסקי. מדי יום בו התקיים משחק, היה הוא עומד ליד השחקנים ומתעניין במשחקם של האמנים. ביחוד שם לב לפתיחות האהובות על רשביסקי. סיפר מרגלית: "ידעתי שמר רשביסקי מלבד היותו אלוף במשחק, הוא גם אלוף במהירות במשחקיו. היה לי ברור שאפשר לנצח אותו במשחק סימולטני רק בתחבולה ובתשובה מהירה למהלכיו." ימים מספר לפני התחרות התעמק מרגלית בספרים, הכין מלכודת לרבי-האמן.

רשביסקי התחיל את המשחק, בשחקו כי כלים הלבנים, בפתיחה הידועה בשם גמביט המלכה. הוא שיחק במהירות, רצה כאילו להיפטר מיריבו. מרגלית הקריב תחילה את רצו, רשביסקי, אשר ייחס הקרבה זו לחולשת היריב, לקח את הרץ, מיהר לקחת גם את המלכה שהקריב יריבו. ואז הופתע למצוא את עצמו במצב של שחמט. "אמר לו מרגלית בסיום המשחק: 'אתה שחקת מהר ואני רציתי להראות לך איך נצחנו במבצע סיני, לכן שיחקתי יותר מהר.'"

במסלול

שריקות מהיציע

רוד קרוש, רוכב האופניים שנפצע לפני קצת למעלה משנה על ידי שלישו של ראש הממשלה, אלוף משנה נחמיה ארגוב, פצעי עה שבגללה איבד השליש את עצמו לדעת, השתתף השבוע במירוץ אופניים מתל-אביב לירושלים, שאורגן על ידי ברית-מכבים עתיד, וזה בציון מיוחד עבור רכיבתו... שני מפעלי הספורט הישראליים שהיו

שחמטאי מרגלית מהר, כמבצע סיני

קיימים בשנה שעברה, ספורטוטו של מוס-דור הספורט וטוטו כדורגל שבבעלותם ה-פרטית של ניסן קרינאל וגירי בית-הלל, מאמן מכבי נתניה, התאחדו למפעל אחד. כתוצאה מכך הוגדל גם סכום הפרסים ל-זוכים... ספורט חיש המציאו השבת צופים משועממים באיצטדיון באסה ביופ. אחד הצופים הביא עמו משרוקית, שרק כי אמצע המשחק. השחקנים שחשבו שהשופט הוא השורק היו מפסיקים את המשחק, לפי עמים גם בעמדות מכריעות. כל מאמצי ה-סדרנים למצוא את השורק, עלו בתוהו.

* תשעת מהלכי המשחק כשרשביסקי משחק בלבן ויריבו בשחור. היר: 1) 4, 2) 6, 3) 2, 4) 3, 5) 1, 6) 2, 7) 5, 8) 4, 9) 3, 10) 2, 11) 1, 12) 4, 13) 3, 14) 2, 15) 1, 16) 4, 17) 3, 18) 2, 19) 1, 20) 4, 21) 3, 22) 2, 23) 1, 24) 4, 25) 3, 26) 2, 27) 1, 28) 4, 29) 3, 30) 2, 31) 1, 32) 4, 33) 3, 34) 2, 35) 1, 36) 4, 37) 3, 38) 2, 39) 1, 40) 4, 41) 3, 42) 2, 43) 1, 44) 4, 45) 3, 46) 2, 47) 1, 48) 4, 49) 3, 50) 2, 51) 1, 52) 4, 53) 3, 54) 2, 55) 1, 56) 4, 57) 3, 58) 2, 59) 1, 60) 4, 61) 3, 62) 2, 63) 1, 64) 4, 65) 3, 66) 2, 67) 1, 68) 4, 69) 3, 70) 2, 71) 1, 72) 4, 73) 3, 74) 2, 75) 1, 76) 4, 77) 3, 78) 2, 79) 1, 80) 4, 81) 3, 82) 2, 83) 1, 84) 4, 85) 3, 86) 2, 87) 1, 88) 4, 89) 3, 90) 2, 91) 1, 92) 4, 93) 3, 94) 2, 95) 1, 96) 4, 97) 3, 98) 2, 99) 1, 100) 4.

פונורמיק
Phonoramik

רדיו
אמפון

רדיו פטיפון

המפיצים
אמפון וסוכנים מוסמכים

טובי המורים בארץ מלמדים

בבית-הספר לשפות
"קדימה" ת"א, ב'יהודה 74

נפתחים:

אולפן לאנגלית

(לרכישת השפה בזמן הקצר ביותר, 3 שעות ביום)

★

אולפניות וקורסים רגילים לעברית, אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות (2, 3, 4, 6 שעות בשבוע). קבוצות נפרדות לאנגלית לתלמידי בתי-הספר.

פרטים והרשמה: בשעות 9 עד 12 לפניצהריים, 3 עד 9 בערב (פרט ליום ו').

בית-ספר לנהגות גדול ומשוכלל, הוראה עיונית ומעשית לכל סוגי כלי הרכב ע"י מורים מוסמכים. קטנועים, אופנועים, מכוניות, אוטובוסים.

הטנוע • אופנוע • מכוניות • אוטובוס

תל-אביב רח' המלך-גורג' 64

סרטים

דיקטטור על התער

הדיקטטור הגדול (תמר, תל-אביב): ארצות הברית) הוא אחד החשובים בסרטים שנוצרו בתולדות הקולנוע. זהו סרטו ה- פוליטי הראשון של צ'ארלס צ'אפלין, בעקבותיו שינה לגמרי את סגנון סרטיו. את הסרט, באמצעותו רצה צ'אפלין להתריע נגד הדיקטטורה, החל צ'אפלין לייצר בשנת 1937, בעת שרבים האמינו עדיין כי עליית הנאצים לשלטון בגרמניה, לא תביא למלחמת עולם שנייה. הגרמנים, שידעו על הפקת הסרט, ניסו למנוע זאת בכל מחיר, ואף קבוצות לחץ, בקרב הבולגרים האמריקאים, ניסו להתריע את צ'אפלין מיצירתו. כאשר יצא הסרט לאור כעבור ארבע שנים, בעת שמלחמת העולם התה בעיצומה,

ב. ב. כ' יהלומים לאור הירח" במקום טוס — מכונת אדומה

סיפה של ציונות. הנורחגים העוזרים לילדים היהודים, עושים זאת כחובה הרי מניטריה פשוטה, ואינם גואמים גואמים על החוב לעם התניץ ועל שנאתם לנאצים. מעניין לציין כי מכל הילדים שניצלו, לא עלה אף לא אחד לישראל, אולם פרט זה אינו משנה את העובדה, שבילולה שכזה הוא סרט שצריך לראותו, כדי לקבל את החוויה המיוחדת לצופה ישראלי-יהודי.

הזמנות מופשטת

יהלומים לאור הירח (המרכז, תל-אביב; צרפת) מהווה בצורה עם שני סרטי ב.ב. הקודמים, מי ברא את האשה והפאריסאית, פרק מיוחד בקולנוע הצרפתי, דומה לפרק שתופס המערבון בקולנוע האמריקאי. מה שאופיני לסוג זה של סרטים, הוא קודם כל קצב התרחשויות מהיר. לפני שהצופה מסיק לתפוס מה קורה, על הבד, כבר קורה משהו אחר, לרוב בלי קשר לאירוע הראשון. אין כמעט מתרחש משהו מסעיר ומר-תק, המלהיט את יצרי הצר-פה. סממנים נוספים: אירוי-טיקה בטעם, הומור דק, תמונות נהדרות של גוף סינמסקופי צבעוני ומכונת אדומה וחדשה, הסטה במ-הירות מסחררת והתופסת את מקום הסוס במערבונים. כמו במערבון, מופיעים גם בסוג זה של סרטים, אותם טיפוסים מסויימים: גברים יפיתואר ועדיני נפש, וגב-רים מכוערים וגסי נפש מל-אי תשוקות בהמיות. מופי-עות בכולם נשים רעות ללב, המחניקות את תשוקותיהן, ומעל לכל מופיע בהם ה-מלאך המפתה, בדמותה של בריגיט בארדו. מן הראוי, איפוא, לקרוא לסוג זה של סרטים בריגיטים או באר-דואים, או שניהם גם יחד.

שור על בד אדום. הפעם מזנקת ב.ב. אל תוך העלילה בדמות חניכת מנזר תמימה, המתארכת אצל דודה בספרד. כבר בתחילת הסרט, מגלה הדוד את טבעו הספרדי, וכשור המסתער אל בד אדום, הוא מגורה למראה לבניה האדומים של אחייניתו, מנסה לאנסה. אולם ב.ב. המגוננת כל כמה עשרות מטרים של הסרט את הבד במערומי גופה או בלבניה, חושקת דווקא בספרדי חסון, ההורג את דודה בשוגג. יחד עמו היא נמלטת מידי המשטרה, מה שמקנה לסרט את שמו: יהלומים לאור הירח, הכינוי ה-ספרדי, משום מה, לאנשים הנמלטים מידי המשטרה.

על רקע תמונות גוף פנטאסטיות של ספרד ופרצופים ספרדיים, החל מצופי מל-חמת שורים, ועד לתמונה בלתי נשכחת של זקן עני, הפורט על גיטרה בחוף הים, כשבנו בן הארבע יוצא במחול, ממשיכה ב.ב. להתפשט ולהתעלס באהבים עד הסוף המר, בו מפלח צרור כדורי תת-מקלע משי-סרתי את גוהו, וכאן מסתיים הסרט, כשי-רוג'ר ואדיס, במאי הסרט ובעלה לשעבר של ב.ב., מחמיץ עוד הזדמנות נפלאה ל-הפשיט את גיבורתו: בחדר הטהרה, בדרך אל הקבר.

תדריר

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

● **הגשר על נהר קוואי** (מוגרבי, תל-אביב; פאר, חיפה) — שיר הלל לאמי ביציה האנושית. אלק גינס.

● **מונפרנס 19** (ארמונד, תל-אביב) — פרק בחייו של הצייר מודיליאני בביצוע נפלא. ג'ראר פיליפ.

● **אותלו** (צפון, תל-אביב) — היצירה השקספירית באינטרפרטציה רוסית, בה רו-צח מר אותלו בסקי את הגברת דסדמוניבה על לא עתל בכפה, בשל קנאה.

● **בליזה שכזה** (חן, תל-אביב) ראה לעיל.

● **הדיקטטור הגדול** (תמר, תל-אביב) ראה לעיל.

זה הוא זה:

תשבץ העולם הזה 1105

9	8	7		6	5	4		3		2	1
		14			13		12	11			10
						16			15		
	19		18	17							
		24			23	22				21	20
			27				26			25	
	28										
		33		32				31	30		29
			38		37			36		35	34
		43	42			41			40		39
				46			45		44		
47											
				52	51			50		49	48
		58			57		56	55		54	53
			60								59

מאוזן: 1. ל-
עתים הוא יוצא
מן השק: 4. סעור
דה: 10. אומה;
11. יחידת חשמל;
13. קול הגעייה;
14. ערוץ; 15.
מתכת נדירה; 17.
רמת-גן; 19. עיר,
ללא ראש; 20.
ראש ממשלת ה-
דו; 22. אתראה;
25. מספיק; 26.
ירק ירוק; 27.
רודן; 30. נשיא
לבנון; 32. תל-
חרבות; 33. בנ-
ימן ליוסף; 34.
ענף; 36. ממצא
הטלפון; 37. יי-
שוב ספר; 39.

16. פעולה צבאית; 18. בכל שזיף;
21. בת קול; 23. רשע; 24. גבעה;
26. תכנון המים לישראל; 28. יש
אומרים; 29. ראש עיריית חיפה; 31.
עשב שוטה; 32. סמל הענקים; 35.
אתה. בגרמנית; 37. פעולה של מטוס
קרב; 38. אליה חייב העצל ללכת;
40. איש נטול ראש; 41. ארבעים ו-
שש; 43. לא מבושל; 45. חינוך; 46.
אי בים התיכון; 47. חומר גלם ל-
דלק; 49. נמל; 52. חומר גלמי למג-
בעת; 54. בן יהודה; 56. " ... ונד";
58. בזכר לעיל.

41. מטוס קרב סילוני; 42.
44. איש משרד החוץ ומ-
קורב בג'; 46. אראל; 48. הבעת
הכאב; 50. תמים; 51. הפחתת החומר-
רה; 53. הרבה מאוד; 55. תואר אצור-
לה הולנדי; 57. בסירה, על הירקון;
58. ראש ממשלה שהפך נזיר; 59.
מספרי הדת; 60. נער זהב.
מאונך: 1. מקור; 2. נישא; 3.
מה שהאדם אוהב לשמור על; 5.
כמו 2; 6. הגשם הראשון; 7. חמש-
עשרה; 8. "מספיק ..."; 9. יישוב
דתי; 12. היום בשבט; 15. דג טורף;

בית ספר לפקידות

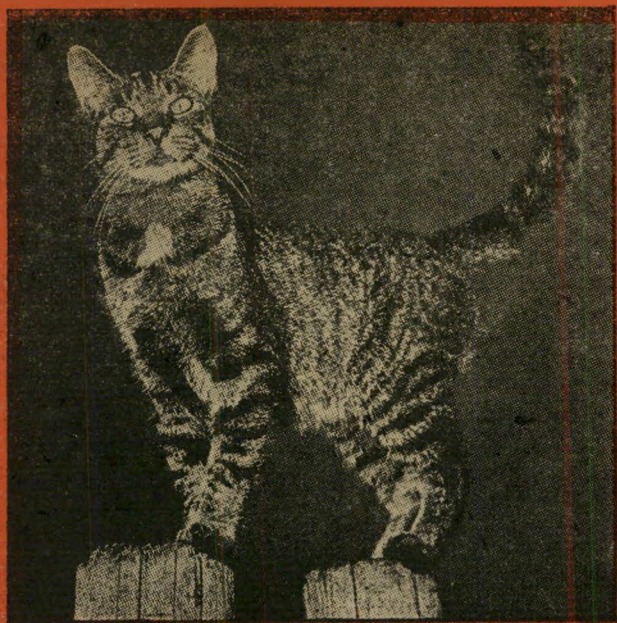
מרכז מורים מוסמכים

4 חדשים

קורס מזורז נפתח

בדצמבר

תל-אביב, רחוב הס 12, טלפון 65061

החתול בשק

לפני שבוע הכריז מנהיג תנועת החרות, מר מנחם בגין, כי הוא מוכן להקים ממשלה, לכבוש את ירדן ולעשות עוד כמה דברים נועזים. אולם כשהתבקש לעשות דבר כה פשוט, כמו לצייר חתול, הוא נרתע וסרב. מר משה שקר, ראש עיריית נתניה, היה מוכן לעשות הכל כדי לסלק את קודמו למשרה. אבל לצייר חתול? לא ולא! כי רק מעטים מכין האנשים, המוכנים לעשות יום יום דברים נועזים מנאום בכנסת ועד הצגת מחזה בפני קהל ישראלי, מוכנים להעז ולצייר חתול. החתולים בעמוד זה הם יצירותיהם הבלעדיות של אישי החברה הישראלית. מה אומרים הציירים? מה מסתתר מאחורי החתולים החביבים? זה כבר ענין לגרפולוגים.

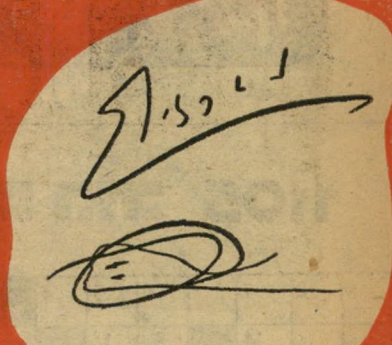
יגאל מוסינזון, מספר, זרק את הי חתול שלו לכלבים. התנצל הוא: "הייתי התלמיד הכי גרוע בבית. בציור." שלשה נסיונות נוספים של מוסינזון לצייר חתול יפה יותר, עלו בתוהו, והמוצלח ביותר נראה בעיניו הנסיון הראשון.

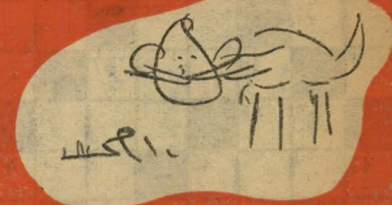
ד"ר יוחנן באדר, ה"כ חרות, הסכים לצייר חתול ללא כל היסוס, למרות שמנהיגים אחרים של מפלגתו, כולל מנחם בגין, לא העזו אפילו להתחיל לנסות ולצייר את החתול. התנחם באדר אחרי שסקר בגאווה את מלאכת כפיו: "אני מקוה רק, שיש אנשים שמציירים יותר גרוע."

מושה ברנשטיין, צייר הדמויות היהודיות והמוניות העמליות הידוע, צייר חתול ענק ומטיל אימה.

ישראל ברזילי שר הבריאות והרואר, ניסה לצייר חתול (בקו הדק) מחק אותו בזעם: "אל תכלול את המוח!"

אברהם שניאור, בחיר בדורסלני ישראל צייר ואמר: "החתול שלי דומה לחזיר."

יוסף ירון, שחקן תיאטרון הקאמרי היה היחיד שצייר ראש בלי גוף, במשיכות עפרון נמרצות האפיינות לו.

עודד אבישר, מחזאי ומנהל היכלי התרבות, צייר חתול תרבותי וציון לכסוף: "זה חתול? זה ספינקס!"

אירנה גטרי, רקדנית, ציירה מיד כשהתבקשה לצייר חתול, את פניה של מרליין דיטריך. זאת בשבילי חתול. "בציור שני רשמה כבר חתול בתנועת רקוד מקצועית."

יעקב הורדוב, שוער הכדורגל המהולל ציין בסיפוס: "בבית הספר, לא יכולתי לעשות אפילו קו בלי סרגל."

היי קילום, הבמאי יליד ארצות הברית, חיפש מודל ברחוב לפני שהתחיל בציור.

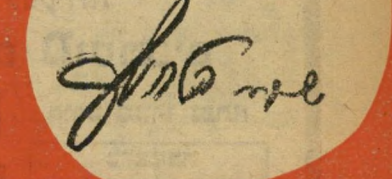
שמעון ישראלי, זמר ושחקן תיאטרון סמבטיון צייר חתול במצב זה משום ש, תמיד אני רואה אותם ככה. תמיד הם בורחים מפני. חוץ מזה אינני זוכר איך הם נראים מלפנים."

שלמה ברשביט, שחקן תיאטרון הבימה, צייר חתול שכאילו נכנס בו הדיבוק, זכר לאסכולה של הוג הבימה כמוסקבה.

אפרים גוזמן, איש עסקים ועסקן ציבורי צייר חתול למרות שאמר: "אתם חושבים שמעם אחת חשבי? תי איך נראה חתול בכלל?"

שבתאי פטרושקה, מנהל התכניות המוסיקליות של קול-ישראל ומנצח תזמורת שירותי-השירות, צייר חתול בדיוקנות. לא משום שמוסר קת קול-ישראל דומה ליללת חתור לים, אלא "מפני שיש אצלי בחצר הרבה חתולים."